Prèkè

Politici op St Maarten laten er toch één vliegen, zeg...

Amigoe

VANDAAG

REMY ZAANDAM
...eigen benen...

101STE JAARGANG — NO.: 201

VRIJDAG 31 AUGUSTUS 1984

Nieuws in vogelvlucht

GENEVE — Er moet een grondige reorganisatie komen van de internationale stelsels voor handel, valuta en financieringen. Een allesomvattende reorganisatie is niet mogelijk binnen instellingen als GATT en IMF, ook al niet omdat de belangen van de ontwikkelingslanden er niet goed behartigd worden, aldus het verslag van de Conferentie voor handel en ontwikkeling van de VN, Unctad. Vastgesteld wordt dat het met de betalingsbalans van de arme landen slecht gesteld is, mede door de hoge rente zodat men een te groot deel van hun inkomsten uit de export moet gebruiken voor het nakomen van de financiele verplichtingen.

SANTIAGO — De VS hebben geen toverspreuken voor de oplossing van de schuldencrisis, aldus VS-ambassadeur Middendorf op de vergadering van de Interamerikaanse economische en sociale raad (Cies) van de OAS in Chili. De VS en de andere OAS-leden hebben toch een akkoord bereikt over een plan om dit probleem op te lossen. Onder meer is men het eens dat men het IMF zover moet zien te krijgen dat er andere kredietvoorwaarden tot stand komen.

JOHANNESBURG — Bij rellen in zwarte woonsteden bij Johannesburg zijn 3 jongeren doodgeschoten, aldus de politie. Er werden bestelauto's met stenen bekogeld en geplunderd, reden waarom de politie optrad. De rellen hebben te maken met de boycot in het gescheiden onderwijs, het systeem van lijfstraffen enz.

JERUZALEM — Israel is nagenoeg door zijn deviezenreserve heen. Alleen de VS kunnen het land voor een faillissement redden door de hulp voor het begrotingsjaar 84-85 welke per kwartaal betaald wordt in één keer te voldoen, zo bericht de Jerusalem Post. Het gaat om een bedrag van 2,6 miljard dollar. Het is de ergste crisis in meer dan 30 jaar.

MANAMA — Irak wil eenzijdig een aantal Iraanse gevangenen vrijlaten, invaliden en ouderen, bij gelegenheid van het Islamitische feest op 5 september. Er is niet gezegd of het krijgsgevangenen zijn en om hoeveel man het gaat.

WASHINGTON — Het IMF voorziet voor 84 een groei van de wereldeconomie met 3%. Men gaat er van uit dat de economische bedrijvigheid in de wereld ook in 85 wordt gestimuleerd door het VS-economische herstel.

LONDEN — De Britse consumentenorganisatie heeft een vernietigend rapport over het sociale zekerheidsstelsel in Engeland gepubliceerd. Dit is totaal verouderd, duur en ingewikkeld, schiet tekort en werkt onrechtvaardig en vernederend, zo stelt men vast.

WASHINGTON — Amerika gaat door met de productie van de nieuwe strategische bommenwerper B-1, ondanks het verongelukken van een prototype, aldus het Pentagon. De B-1 moet voor 2000 alle oude B'52's vervangen. Per stuk komt de B-1 op ongeveer 200 miljoen dollar uit.

ROME — Het Vaticaan zegt dat een -totalitair methode, namelijk de Marxistische maatschappijanalyse, theologen tot standpunten brengt die onverenigbaar zijn met het christelijke mensbeeld. Dit staat in een verklaring over de Bevrijdings-theologie van kard. Ratzinger van de congregatie van de Geloofsleer. De kardinaal zegt met zijn verklaring de toevlucht tot blind geweld te veroordelen en de verheerlijking van de politiek welke hij in deze theologievorm heeft ontdekt.

BAYONNE — Frankrijk heeft de 8 Basken, vermoedelijk ETA-leden, die al 3 weken in hongerstaking zijn, overgebracht naar een gevangenisziekenhuis in Fresnes. Madrid heeft om hun uitlevering gevraagd. Zij bevinden zich niet in levensgevaar. De hongerstaking is een protest tegen het nieuwe beleid van Parijs waarbij veel Basken aan Madrid worden uitgeleverd.

LONDEN — Engeland gaat niet onderhandelen over de vrijlating van in Libie gedetineerde onderdanen. Dit ondanks berichten dat Gaddafi bereid is hen te ruilen tegen de 5 in Londen gevangen zittende Libiers. Volgens Londen zitten die vast wegens ernstige misdaden.

BEIROET — Na de door velen bijgewoonde begrafenis van oud-president Pierre Gemayel van Libanon raakten Islamitische en christelijke milities slaags met elkaar en beschoot men elkaars posities. Na 3 uur werd het schieten gestaakt. Gemayel werd in het familiegraf begraven.

PRESIDENT WAARSCHUWT HARD OPTREDEN TEGEN ORDEVERSTORINGEN

Linkse leiders bij razzia opgepikt

Akkoord bereikt IMF en Dominicaanse Republiek

SANTO DOMINGO — De Dominicaanse Republiek is tot een overbruggings-akkoord gekomen met het Internationaal Monetair Fonds (IMF). Begin 1985 gaat het overleg beginnen over een akkoord op langere termijn. President Salvador Jorge Blanco die dit meedeelde in een radio- en tv-toespraak kondigde meteen een aantal economische maatregelen aan zoals verhoging van de brandstofprijzen met 27 procent. De uitreisbelasting wordt verdubbeld. De president riep op tot kalmte en rust en vroeg de media aandacht te besteden aan de crisissituatie waarin het land zich bevindt. Dit alles gebeurde aan het slot van een dag waarin de spanning in de Dominicaanse Republiek ten top steeg met de aanhouding van enige linkse leiders. De sfeer van gespannenheid nam ook toe doordat politie en leger zich duidelijk in het straatbeeld manifesteerden. De angst van de overheid geldt de reactie van de vakbeweging op de economische maatregelen. Bij meer dan één gelegenheid hebben de vakbonden laten weten dat zij geen stijging van de brandstofprijzen aanvaarden omdat dit doorwerkt in het hele uitgavenpakket van de arbeiders. Eerder van de week had het leger al een samenspanning tegen de regering opgespoord, welk bericht ook de spanning deed toenemen.

Het akkoord met het IMF dat geldt voor de rest van dit jaar maakt de weg vrij voor een kre- [illegible] **joen dollar van het IMF welk krediet al zeven maanden werd op**gehouden omdat het akkoord in de lucht bleef hangen, terwijl de Dominicaanse regering het geld hard nodig had om de economie weer op het goede spoor te brengen. Al enige dagen werd verwacht dat het akkoord onderweg was. Dat het zo lang op zich liet wachten kwam ook doordat de regering van Jorge Blanco bang was voor een nieuwe hongeropstand zoals die zich begin mei voordeed en welke tientallen doden kostte. Vooral de herhaalde aankondiging van de vakbeweging dat men een prijsverhoging van de benzine niet zou slikken maakte kennelijk indruk op de regering. De vakbonden verbonden namelijk aan zo'n verhoging een algemene staking. Juist ook omdat bekend was dat het IMF zwaar tilde aan de hogere brandstofprijzen omdat de indirecte subsidiering door de overheid van de lage benzineprijs de schatkist handen vol geld kostte.

President Blanco deelde donderdagavond mee dat met onmiddellijke ingang de benzineprijs van 85 dollarcent gebracht werd op 1,05 dollar per gallon.

Ook de prijs voor dieselolie gaat omhoog en die voor propaangas. Ook de invoerrechten worden [illegible] 35 procent, de uit**reisbelasting naar het buitenland wordt verdubbeld tot 20 pe**sos. Tegelijkertijd echter maakte de president bekend dat de invoerrechten op landbouwmaterieel met 50 procent omlaag gaan en ook voor chemicalien welke van belang zijn voor land- en tuinbouw. Kleine schulden op leningen van de landbouwers worden kwijtgescholden.

President Blanco legde er de nadruk op dat het IMF zijn zegen had gegeven aan het pakket economische maatregelen. Hij waarschuwde meteen dat leger en politie de opdracht hadden gekregen de orde en de rust in het hele land ten koste van alles, te handhaven, aldus de president in de toespraak aan het eind van een dag welke gekenmerkt werd door een stijgende spanning. Het was niet voor niets dat overal in de steden leger en politie volop patrouilleerden terwijl de president zijn toespraak hield. In de loop van de dag waren bij een razzia zo'n twintig linkse vakbewegings- en politieke leiders opgepakt. Dit gebeurde voor het handhaven van de orde en de rust, zo werd verklaard. Onder de aangehoudenen zijn Rafael Taveras en Jose Israel Cuello van het overkoepelende linkse FID-front en de socialistische leiders Edgar Ericson en Jose Villa. Ook de secretaris generaal van de leerkrachten- bond Rafael Santos werd opgepakt evenals de voorzitter van de havenarbeidersbond Balbarin Mojica.

Een en ander had wel tot gevolg dat er onder het publiek een hamsterwoede opstak. Bij de benzinestations vormden zich lange rijen en honderden mensen verdrongen zich bij de distributie- centra waar de overheid tegen kostprijs min of meer eten en drinken verkoopt aan de armen.

Eerder van de week was al van legerzijde meegedeeld dat er een complot was ontdekt om onrust en geweld uit te lokken om zo de regering ten val te brengen. Dit complot moest van linkszijn. Onmiddellijk werden van die zijde plannen in deze richting ontkend. Wel maakte men duidelijk dat men het niet zou accepteren als de regering de IMF-eisen zou aanvaarden waardoor het leven van de kleine man aangetast zou worden.

De eerste indruk donderdagavond was dat de orde en de rust niet verstoord werden. Met spanning keek men van overheidszijde uit naar de eerste reacties van de vakbonden en de oppositiepartijen.

In Colombia ontvoerde arts na 10 maanden weer vrij

BOGOTA — Na gedurende tien maanden gevangen gezeten te hebben in het Colombiaanse woudengebied is dokter Alvaro Mosquera door zijn ontvoerders op vrije voeten gesteld. Hij is een broer van senator Victor Mosquera, die enige jaren een hoge functie heeft bekleed in het presidentiele paleis. Dokter Mosquera was in handen van de guerrillagroep FARC, die voor zijn vrijlating 250.000 dollar heeft gevraagd. Gedurende zijn gevangenschap is hij steeds goed behandeld geweest. Regelmatig moest hij met de guerrillastrijders op trektocht mee door het bosgebied. Hij werd in de buurt van zijn geboortestad Popayan vrijgelaten. Zijn gezondheidstoestand was goed, zo werd meegedeeld.

KUWEIT — De levensduur van Kuweits olieresreves zouden met 2 nieuwe vondsten 75 jaar aangroeien tot 250 jaar bij aanhouden van het huidige productieniveau. Kuweit wordt met de nieuwste vondsten het belangrijkste olieland na Saoedie Arabie. Sinds kort keert Kuweit zich voor defensiezaken naar de SU na de bons te hebben gekregen van de VS.

Viering verjaardag Solidariteit is rustig begonnen

GDANSK — De vierde verjaardag van de ondertekening van de Akkoorden van Gdansk waarmee de vakbond Solidariteit zijn korte leven officieel begon is vandaag rustig begonnen in Polen. Er werden bloemen neergelegd bij het monument ter herdenking van de gevallen arbeiders bij de onlusten van 1970. Lech Walesa ging vanmorgen gewoon aan het werk. Hij was de leider van Solidariteit, welke organisatie eind 1981 al weer buiten de wet werd gesteld. Walesa wilde later op de dag ook bloemen bij het monument leggen en als het kon een korte toespraak houden, waarvan hij de tekst al aan de Westerse pers had gegeven. Daarin vraagt hij de regering om een dialoog met de arbeiders en herstel van het vakbondspluralisme in Polen.

Ñapa

Deze week

- Indianen nederzetting op De Savaan
- * Amerikaanse zwemdroom uitgekomen
- * Rick James: geen "creator"
- * Bevrijdingstheologie volgens Emilio Castro
- * Minderheden VS nog achter

Linkse groep Arbeiderspartij breekt met partij

Peres en Shamir vinden elkaar voor kabinet

JERUZALEM — In Israel zijn de leiders van de Arbeiderspartij en de Likud-partij het eens geworden over de vorming van een regering van nationale eenheid. Deze regering krijgt een zittingsduur van 50 maanden en een roulerend premierschap. Dit meldde donderdag de Israelische staatsradio.

Shimon Peres van de Arbeiderspartij zou de eerste 25 maanden het premierschap bekleden en Yitzhak Shamir van de Likud de tweede periode van 25 maanden. Dit principe van een roulerend premierschap is donderdagavond te elfder ure door de Arbeidspartij aanvaard, aldus de radio. In de eerste 25 maanden zal Shamir vice-premier zijn, en de post van Buitenlandse zaken bekleden.

Oud-premier Yitzhak Rabin van de Arbeiderspartij wordt minister van Defensie en een Likud-vertegenwoordiger krijgt de post van financien, beide gedurende de gehele periode van 50 maanden, aldus het radiobericht. De regering omvat 24 ministers, twaalf voor zowel de Arbeiders als de Likud-partij.

Volgens de radio zullen Peres, die belast is met een formatie-opdracht, en Shamir vandaag (vrijdag) praten over enkele openstaande kwesties van minder groot belang. De radio voegde eraan toe dat binnen de Arbeiderspartij met name de linkse Mapam-groep en de Kibbutzimbeweging grote bezwaren hebben tegen de overeenkomst.

In de Likud-partij zouden oud-minister van Defensie Ariel Sharon en enkele andere leiders nog steeds eisen dat Shamir als eerste premier wordt. De informatie is niet van officiele zijde van de betrokken partijen bevestigd.

De secretaris-generaal van de Mapam, de linkervleugel van de Israelische Arbeiderspartij, heeft vrijdagochtend bevestigd dat het akkoord tussen formateur Shimon Peres en de demissionaire premier Yitzhak Sjamir over de vorming van een regering van nationale eenheid "definitief" is.

In een verklaring voor de militaire radio verklaarde Victor Chemtov dat hij in de nacht van donderdag op vrijdag een „lang en triest gesprek heeft gehad met Peres en de leiders van de Arbeiderspartij". ..Als gevolg van wat wij hebben begrepen betreffende de vorming van een nationale regering, hebben wij besloten het dagelijks bestuur van de Mapam bijeen te roepen en ons uit te spreken voor het verbreken van de banden met de Arbeiderspartij". De Mapam (6 zetels in de Knesset) heeft zich steeds kritisch opgesteld tegenover een grote coalitie tussen de socialistische Arbeiderspartij en het rechtse Likoed-blok.

Volgens politieke commentatoren zou de nieuw te vormen regering op 10 september het vertrouwen van het parlement vragen.

Elkaar de grond inboren

TIJDENS HET formatie- overleg in de werkgroep- fase op Sint Maarten is de kans geboren voor een accoord tussen betrokken partijen (DP, PNP, MEP, AVP, UPB en DP- Bovenwinden) over de opzet van een eigen Arubaanse luchtvaart- maatschappij. De exacte tekst hiervan staat nog niet vast. Die zal nog moeten worden ingebracht in een plenaire vergadering, wellicht vanmiddag. Dus van een feitelijk accoord is nog geen sprake.

Toch is de gerezen paniek wel begrijpelijk. Immers, op slinkse wijze lijkt hier een tijdbom gelegd te worden onder de nationale luchtvaart- maatschappij ALM die zowel voor Aruba als voor de andere eilanden van groot belang is. Dat is recentelijk ook op Aruba door gezaghebber Pedro Bislip van Aruba bij de opening van een ALM- expositie nog eens terecht benadrukt. Een ondermijning van de ALM middels een Arubaanse Luchtvaart Maatschappij (ook ALMI) herbergt een groot gevaar in zich.

HET IS DUS ZEKER niet misplaatst dat allerlei instellingen waarschuwende geluiden laten horen ten aanzien van de plannen die nu bij de politici op tafel liggen in het Convention Center van het Mullet Bay hotel op St Maarten. De politici, inclusief die van Aruba, moeten ervan doordrongen worden wat de repercussies zijn van besluiten die zij kunnen nemen in de loop van vandaag of morgen. Ze moeten vooral niet denken dat er al te licht over gedacht kan worden.

Opmerkelijk is dat er ten enenmale geen melding wordt gedaan van een of andere rentabiliteits- studie van een Arubaanse maatschappij. Die studie zou ook een vergelijking moeten bevatten van de voor- en nadelen die kleven aan een gezamenlijk opereren met de ALM en met een eigen maatschappij. Pas op grond daarvan kunnen er verantwoorde beslissingen worden genomen. Niet inderhaast om maar zo snel mogelijk een regering geformeerd te krijgen, dit soort gewichtige beslissingen erdoor heen jagen.

Natuurlijk kan Aruba een eigen maatschappij oprichten als het eiland op eigen benen staat. Maar dat is na 1986 niet het geval. Dan worden slechts enkele banden met de andere eilanden doorgesneden. Maar ook dan zal Aruba rekening houden met de andere eilanden en vice versa. Pas als Aruba werkelijk onafhankelijk wordt — en dat wil iedereen eerst eens zien voordat men het kan geloven — kan het doen en laten wat het wil. Maar het heeft er nu alle schijn van dat de partijen PNP en DP Aruba nu al een voorschot laten nemen op gevaarlijke experimenten die in een onafhankelijke periode thuis horen.

Opmerkelijk is het eveneens dat terwijl MEP- leider Betico Croes stembanden tekort komt om aan te dringen op uitvoering van de RTC- punten, aangezien anders de status aparte voor Aruba op de tocht komt te staan, hij zelf de facto bezig is zoetjes aan die overeenkomsten op losse schroeven te zetten. Op de RTC is namelijk de afspraak gemaakt voor de Antillen van de Vijf en Aruba in de nieuwe situatie per 1986 over "een in overleg tot stand te brengen gezamenlijke luchtvaart- maatschappij" (RTC punt 22, lid 6). Nu kan worden tegengeworpen dat dat gold voor het geval de Unie werkelijkheid zou worden. Daar ziet het niet naar uit. Maar dan nog blijft recht overeind staan dat de MEP en AVP zelf impliciet de Unie verwerpen en daarmee alle 33 RTC- punten opnieuw discutabel stellen, althans als hun kritiek op de stellingen van de Vijf logisch wordt doorgetrokken.

RTC- PUNT 26 STELT voorts dat al dan niet in Unie- verband gestreefd moet worden naar samenwerking tussen de eilanden. Daarbij moet "oneigenlijke concurrentie" vermeden worden. Met de oprichting van een Arubaanse maatschappij wordt ook aan die zwaarwichtige RTC- afspraak afbreuk gedaan.

Kortom, als de huidige voorlopige afspraken in formatie- verband worden bekrachtigd, zullen de eilanden zich straks op leven en dood bestrijden met het niet ondenkbeeldige resultaat dat zij er geen van allen op den duur baat bij hebben. Ze zullen wel elkaar de grond in boren en zo anderen de kans bieden om naar eigen goeddunken te doen en te laten met de lucht- verbindingen naar en van de eilanden. Dat zou triest zijn.

WILLEMSTAD—Een woning aan de Wecoewaweg brandde gisteravond geheel af. De bewoners trachtten zelf de brand te blussen door het vormen van een 'bucket'- rij waarbij emmers water werden doorgegeven en op het vuur gegooid. Het gelukte de brandweer uiteindelijk om de brand te blussen. Oorzaak van de brand is waarschijnlijk een omgevallen kerosine lamp. Er deden zich geen persoonlijke ongelukken voor.

Bij guerrilla acties in Guatemala 24 doden gevallen

GUATEMALASTAD — Bij twee guerrilla-aanvallen in het noordwesten van Guatemala zijn 24 doden gevallen en een niet bekend aantal gewonden, zo is door het leger meegedeeld. Bij een der guerrilla-acties werden zeventien manschappen van een genie-eenheid gedood toen zij bezig waren met de aanleg van een weg. Bij het leger vermoedt men wel dat er aan de kant van de guerrilla ook doden zijn gevallen. In het andere geval werd een vrachtwagen aangevallen waarmee campesinos van hun werk naar huis werden vervoerd. De guerrillastrijders gebruikten bij deze aanval legeruniformen.

MENSEN

ILIENE MANSUR, dochter van het echtpaar Ruben Mansur, en BRUCE PONSON, zoon van het echtpaar Federico Ponson, stonden gisteren in het teken van de belangstelling. Na de kerkelijke inzegening van het huwelijk in de Franciscuskerk volgde een druk bezochte receptie in het Concorde hotel. De bruid is werkzaam bij de stichting Rode Kruis- bloedbank, terwijl bruidegom werkt bij de nieuwe Aruba Security Service Bewakingsdienst; leden hiervan vormden bij de kerk een erewacht.

* * * * *

De Britse actrice ELIZABETH TAYLOR zal - althans voorlopig - niet voor de achtste maal in het huwelijk treden. Zij heeft haar verloving met de Mexicaanse advocaat Victor Luna verbroken en hem de met safieren en diamanten bezette ring teruggegeven die hij haar vorig jaar augustus gaf. Haar belangen- behartiger zei dat dit einde van de affaire geen enkel verband houdt met het overlijden van Richard Burton, met wie de thans 52- jarige Liz Taylor tweemaal getrouwd is geweest, en dat zij en Luna in goede verstandhouding uiteen zijn gegaan met de belofte dat zij "goede vrienden" zullen blijven.

* * * * *

Een krekel heeft de machtigste man van de wereld, president RONALD REAGAN van de Verenigde Staten en zijn vrouw Nancy, begin deze week twee nachten uit de slaap gehouden. Nadat de media dinsdagavond uitvoerig over het diertje in de omgeving van de presidentiele slaapkamer hadden bericht, lieten de Reagans woensdag meedelen dat zij door zijn luide getjirp nauwelijks hadden geslapen. Toen een "zoekactie" vruchteloos was gebleven, liet de president langs de slaapkamer lopende ventilatie- buizen bespuiten met een verdelgingsmiddel en de daarop volgende nacht heerste in het Witte Huis weer rust.

* * * * *

Prinses STEPHANIE van Monaco en PAUL BELMONDO, zoon van de Franse filmacteur Jean-Paul Belmondo, zijn na een romance van drie jaar definitief uit elkaar gegaan. Naar de Franse pers meedeelde hebben Stephanie en Belmondo officieel hun "wederzijdse instemming" genomen besluit bekendgemaakt. Het tweetal bracht dit jaar al afzonderlijk zijn zomervakantie door. De prinses in het gezelschap van de zoon van een andere Franse film-acteur, Alain Delon, te weten Anthony Delon.

* * * * *

Een 72- jarige gepensioneerde officier van de Landmacht uit Den Haag blijkt een omvangrijke WAPENVERZAMELING te hebben nagelaten. De man overleed in een Haags ziekenhuis dat de politie waarschuwde omdat hij een geladen pistool bij zich had. Tijdens het daaropvolgende onderzoek in de driekamer- woning van de vroegere conservator van het legermuseum generaal Hoefer in Leiden, trof de politie zoveel wapens, munitie en oud papier aan, dat zij met het uitruimen en inventariseren na twee dagen nog niet klaar was. De nalatenschap bestaat uit 91 pistolen en revolvers, 35 geweren en tien machine- geweren, 123 incomplete geweren, 13 schietbal- pennen, tien spuitbussen traangas, ongeveer honderd granaten van verschillend kaliber, circa 200.000 scherpe patronen, 65.000 hulzen en ongeveer 25 kilo kruit en springstof. De gemeente- reiniging haalde met drie vrachtwagens veertien ton papier in de vorm van kranten en tijdschriften weg. De gevaarlijkste spullen zijn inmiddels door de Explosieven Opruimings- dienst op het strand opgeblazen. Over de herkomst van de wapens zegt de politie wel vermoedens te hebben. De man had als sportschutter vergunningen voor enkele vuurwapens.

* * * * *

Als nieuwe tandarts voor Aruba heeft GILBERT GREGORIO BOEKHOUDT in handen van gezaghebber Pedro Bislip de eed afgelegd. Hij is in dienst van het eilandgebied Aruba getreden en aangesteld als school- tandarts. De heer Boekhoudt studeerde zeven jaar als tandarts in Colombia en de Verenigde Staten.

* * * * *

Morgen wordt in de kapel van het prinselijk paleis in Monte Carlo de op 8 juni geboren zoon van prinses Caroline van Monaco en de Italiaanse zakenman Stefano Casiraghi, ANDREA ALBERT, gedoopt. Nadia Lacoste, hoofd persvoorlichting van het vorstendom, zei dat slechts de twee families de plechtigheid zouden bijwonen. Dat de doop van Andrea Albert in besloten kring plaats heeft, komt door het feit dat hij geen titel draagt en niet in aanmerking komt voor de troonopvolging. Bovendiein is het huwelijk van zijn ouders niet kerkelijk ingezegend, omdat de kerk zich nog niet uitgesproken heeft over de geldigheid of ongeldigheid van Carolines eerste, voor de kerk gesloten huwelijk met de Franse zakenman Philippe Junot.

* * * * *

De kloosterorde van de Zusters Walburgianen in de Amsterdamse rosse buurt verdient fors aan het opvoeren van sexshows. De orde valt niet te beschouwen als een zelfstandig onderdeel van een KERKGENOOTSCHAP en kan niet optreden als partij in een rechtszaak omdat zij geen rechtspersoon is. Om die reden verklaarde de president van de Haagse rechtbank de zusters vandaag niet ontvankelijk in het door hen aangespannen kort geding tegen de Staat. De orde had geëist dat de Amsterdamse politie zich zou onthouden van invallen tijdens «godsdienst- oefeningen» in de abdij aan de Oudezijds- achterburgwal. Volgens de president kleven er echter te veel commerciele kanten aan deze godsdienst- oefeningen. Aan de toegangs- prijzen voor de met sex gekruide rituelen kwam binnen een jaar 1,2 miljoen gulden binnen. Uit een niet bestreden rapport van de Amsterdamse recherche blijkt dat er in de abdij dagelijks shows zijn te zien en alcohol is te krijgen tegen betaling van een gulden per minuut.

* * * * *

Een 45- jarige suppoost in Museum Schloss Belvedere in Wenen heeft voor twee miljoen schilling deels onherstelbare schade toegebracht aan moderne schilderijen van vrouwelijk naakt. Naar de politie meedeelde bekende de suppoost dat hij de dader was van de vernielingen die een paar weken geleden werden aangericht aan onder andere "Das Gefuhl" van Hans Makart en "Die Familie" van Egon Schiele. De suppoost verklaarde dat de schilderijen hem seksueel hadden opgewonden.

* * * * *

BRÒDU

Brodu, awe mi ta na suela.
Sea asina bon fiami
djis un tiki mas dje kos.
Maske ta un krenchi asina
pa mi sali fo'i santana...
Mi ta sintimi bo sa kon?

Brodu, no lagami na kaya.
Mira kon mi ta para tembla
bo dilanti maner'un pushi
k'a kai den awa di riol.
Yudami brodu; mi ta hurabu
mi ta bin pagabu mañan.

Brodu no rabia ku anta'yera
mi no a logra trese bo plaka.
M'a hañami den un kataklisma...
skapa na wowo di angua...
At'un saku ku poko ko'i oro.
Tumanan pa kuantu ku bo ke.

OPI (32-84)
(Organisashon Planifikashon Independensha)

Al speciale KLM-prijs 65-plussers

60+ tarief wellicht ook op Antillenroute

WILLEMSTAD (SCHIPHOL)— Mensen van zestig jaar en ouder kunnen vanaf 1 november vanaf Schiphol per KLM naar de Verenigde Staten en Mexico tegen tarieven die gemiddeld 25 tot 35 procent lagen zijn tot nu toe geldende goedkoopste excursieretour tarieven. Op de mid-atlantische route naar de Nederlandse Antillen is al gedurende één tot twee jaar een 65 plus tarief ingesteld. Dit zal naar alle waarschijnlijkheid ook naar 60 plus veranderen.

Naar KLM- vertegenwoordiger Maurice Gomez verklaarde is dit tarief geldig gedurende de maanden november tot april. De regeling geldt voor zowel een retour Amsterdam- Curaçao als omgekeerd. Voor Antillianen van 65 jaar en ouder kost dit drie maanden- retour 1299 gulden. Gomez zei verder dat er plannen zijn om de leeftijds- grens met vijf jaar te verlagen. Of dit met het nieuwe seizoen in gaat, kon de KLM vertegenwoordiger nog niet zeggen.

De 60 plus tickets naar de Verenigde Staten en Mexico vanuit Nederland, zoals wel al ingesteld, hebben een geldigheids duur van een jaar en een minimale verblijfsduur van zeven dagen. Bij deze tarieven geldt wel de beperking dat de heenreis niet mag worden gemaakt in de periode van 13 december tot 9 januari en de retourvlucht niet in de periode van 1 april tot 30 october.

Het weer

GEEN NEERSLAG van betekenis is te verwachten tot zaterdagmiddag twaalf uur, zo voorspelt de Meteo. Voor de rest blijft het allemaal hetzelfde: licht tot half bewolkt met matige, overdag af en toe vrij krachtige oostelijke wind. In het Caribische gebied bevindt zich geen storing welke van betekenis is voor het Benedenwindse weer. Er werd geen regen gemeten, zelfs geen sporen daarvan.

Leger El Salvador: 21 guerrillastrijders om leven gebracht

SAN SALVADOR — Bij de strijd tussen leger en guerrilla in El Salvador zijn donderdag 21 guerrillastrijders om het leven gekomen in de oostelijke provincie Usulutan. Bij een verrassings- actie door het Leeuwenbataljon dat getraind wordt door Amerikaanse adviseurs werd een guerrilla-colonne overvallen, waarbij vijftien doden vielen.

Gevaar orkanen geweken

WILLEMSTAD — De directe bedreiging door orkaan Arthur voor de Bovenwinden is aanzienlijk afgenomen. Men blijft zijn activiteiten desondanks op de voet volgen. De tweede tropische storm van dit seizoen Bertha vormt voor geen van de Nederlandse Antilliaanse eilanden voorlopig een gevaar.

Arthur bevond zich vanmorgen zes uur (Ant. tijd) nabij 15.0 graden Noord en 58,0 graden West oftewel 650 kilometer zuidoost van Sint Maarten. In de afgelopen nacht is de voorwaartse beweging van de storm afgenomen tot minder dan 10 km per uur in noordelijke richting, waarmee het slecht- weergebied rond Arthur de oostelijke Caribische eilanden vooralsnog niet beïnvloedt. De storm is ook niet verder geïntensiveerd. De sterkste winden bij het centrum zijn onveranderlijk 75 km/uur. Door de verandering in voorwaartse beweging van Arthur heeft tot gevolg dat zijn bedreiging voor de Bovenwinden «aanzienlijk is afgenomen».

Orkaan Bertha heeft zich ondertussen ook gemeld. Zij bevond zich vanmorgen half negen (Ant. tijd) nabij 15.0 graden Noord en 45,2 graden West oftewel ruim 1600 km van de oostelijke Caribische eilanden. Bertha trekt in noordwestelijke richting en vormt geen enkel gevaar voor de Nederlandse Antillen.

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n
Curacao N.A.
Giro 440.000
Bankrek.: nr. 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek.: nr. 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank n.v.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen)
672000

Directie: F.H. Oduber
Namens Antillean News Holding n.v.:
R.F. Snow

Hoofdredacteur:
Frans Heiligers
Overige leden Redaktie:
Toon van Dongen, Caroline Thode, Ronnie Rens, Laureen Ravelli-Schenk, Hanneke van Kouwen, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 7.30-16.00 uur;
Zaterdag 7.30-10.00 uur.
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren voor 3 uur binnen zijn.
Advertentie-afdeling (acquisitie):
Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30-16.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag voor 12 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE (ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110.
tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN:
Abonnement en Advertenties:
Vance James, kantoor: tel.: 2283 - 3040; huis, tel.: 3072.

SABA:
Correspondentie: Ruth Hassell, Hell's Gate, tel.: 2265, 2266 (werk) en 2299 (thuis).

ST EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente: mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

DEN HAAG
CORRESPONDENT
Frans Kok (tel.: 070-614911)

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT
Frans Croes (fotograaf).

WASHINGTON
Medewerker: Paul Comenencia (tel.: 202-4623933).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, de Haagsche Courant, de Brabantse Pers.

DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (abonnementen)
Curacao: Districo n.v., tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr. 208.000, Maduro's Bank rek. nr. 286.330.08 en ABN rek. nr 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (Abonnementen en Incasso): mv. A. Wong - Loi - Sing, Noord Salinja.

Losse nummers 50 cent.
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NAfl. 80,15 per maand (luchtpost) of NAfl. 24,00 per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Heer Bommel en de Vergelder

Door Marten Toonder

01551 — Commissaris Bas verloor door heer Bommels uitleg zijn geduld.

"Waar heb je het over?" snauwde hij. "Wat is dat voor een zaak, die onbekend moet blijven? Er deugt iets niet, dat voel ik met mijn klompen. Je kunt beter opbiechten. Wat is er aan de hand, huh?"

"Niets," zei heer Ollie achteruitdeinzend. "Niets aan de hand; heel gewoon. Een kwestie van bijvoeding. Wat geld; anders wordt er gewaarschuwd, zodat ik dat even moet regelen."

De politiechef opende de deur van zijn kamer en wees naar de opening.

"Er uit," sprak hij hees. "Je kunt mij geen oor aannaaien, Bommel. Er is iets mis, maar je kunt nu naar huis gaan. Als je maar weet, dat je in de gaten wordt gehouden!"

Heer Ollie haastte zich naar buiten en de heer Bas leunde met een zucht op de lessenaar van brigadier Snuf.

"Was hij nu ontvoerd of niet?" vroeg deze nieuwsgierig.

"Weet ik veel!" zei zijn chef. "Hij vertelde een raar verhaal zonder kop of staart; je kent dat. Maar er was een ding, dat me ergens aan herinnerde. Hij had het over een zaak, die onbekend moet blijven, en die moet worden bijgevoed met geld..."

"Aha," zei Snuf met een slim lachje. "Dat moet het apparaat zijn, dat ik gezien heb. En dat heeft iets met de gestolen uitvinding van professor Sickbock te maken, daar verwed ik mijn pen onder."

"Heb je daar bewijzen voor?" vroeg Bulle Bas. "Niet? Dan kan je beter een oogje in het zeil houden."

HENRY ® By Dick Hodgins

ARF! ARF!
Arf! ARF! ARF! ARF!
HENRY FINALLY TAUGHT HIS DOG TO 'SPEAK'...
ARF! Arf!
...NOW HE CAN'T SHUT HIM UP!

Jim Henson's™ MUPPETS

I'VE BEEN OUT OF THE THEATER FOR HOURS NOW AND I STILL CAN'T RELAX
I MUST STOP TAKING MY WORK HOME WITH ME

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

WELL! GOT ANYTHING TO TICKLE MY PALATE TODAY, COOKIE?
SURE
OPEN WIDE

QUINCY ® By Ted Shearer

I BROKE GRAN'S GOOD HAND MIRROR.
WOW! THAT MEANS SEVEN YEAR'S BAD LUCK!
AND IT ALL STARTS WHEN SHE FINDS OUT.

DE KONING WEET VAN INSTALLATIES LANDSWERKGROEP

Premier Martina over 2e Kamer:

''Van dekolonisatie geen kaas gegeten''

WILLEMSTAD/PHILIPSBURG — "Nederland is beroemd om zijn dijken en zijn kaas. Maar van dekolonisatie heeft Nederland geen kaas gegeten". Dat verklaarde demissionair minister-president Don Martina in reactie op de uitlatingen die woensdag zijn gedaan in de Vaste Tweede Kamer- commissie voor Antilliaanse Zaken.

Premier Martina reageerde fel op uitlatingen van diverse leden van de Tweede Kamer, die vervolgens niet werden weersproken door minister Jan de Koning (Antilliaanse Zaken), als zouden de vijf resterende eilanden buiten Aruba zorgen voor de stagnatie van het proces naar een status aparte voor dat eiland per 1 januari 1986. Het is volgens Martina steeds de wens geweest van minister De Koning om een staatsrechtelijke constructie te vinden waarin De Vijf en Aruba in geperst worden. Als leider van de grootste politieke partij MAN van Curaçao stelde hij dat wat hem betreft een staatsrechtelijke band met Aruba niet meer tot de mogelijkheden behoort. "De MAN in elk geval opteert niet voor een staatsrechtelijke eenheid met Aruba, zoals het Unie-idee waarmee Nederland op de Ronde Tafel Conferentie op de proppen kwam. De MAN aanvaardt niet dat er een experiment wordt opgezet waardoor de toekomst van de bevolking van Curaçao en andere eilanden in gevaar wordt gebracht", aldus Martina.

ONTSLAG

Hij zei dat er van de kant van Nederlandse deskundigen allerlei constructies worden gefabriceerd voor een toekomstige constellatie van de eilanden die nu nog de Nederlandse Antillen uitmaken. "Die durven dat soort constructies wel voor ons te maken, maar die maken zij niet voor premier Ruud Lubbers voor Nederlandse situaties. Dan blijft zo'n advies achterwege omdat betrokken functionarissen anders op staande voet worden ontslagen", aldus Martina.

Hij is van mening dat de Tweede Kamer en minister De Koning als de dood zijn om hun verantwoordelijkheden voor wat betreft de eilanden te dragen. Ze verzetten zich daar fel tegen en beschuldigen Curaçao en de anderen ervan niet te willen meewerken aan de constructies die door Den Haag worden opgesteld. De verantwoordelijkheden voor de gang van zaken wordt dan voor het gemak afgeschoven op Curaçao. Nederland is bezorgd over de rechtszekerheid op Aruba in de toekomst. Maar het proces naar de status aparte is primair wat Martina betreft een zaak die Nederland en Aruba regardeert. Volgens Martina moet Aruba maar samen met Nederland de status aparte verwezenlijken. "Mijn zegen hebben zij", aldus de demissionaire premier, "in het Papiamentu is er een gezegde: skuma bo ke, skuma bo ta haña. Die is hier goed van toepassing".

WERKGROEP

Hij hekelde het feit dat minister De Koning tijdens het debat met de Kamer- commissie niet de juiste informatie heeft verstrekt. Ondermeer hekelden enkele Kamerleden naar aanleiding van uitlatingen van de Nederlandse bewindsman het feit dat er nog geen werkgroep is ingesteld om te zoeken naar alternatieven voor het verworpen idee van een (staatsrechtelijke) Unie. Die werkgroep zou volgens de kritiek in de commissie ondanks alles nog niet gevormd zijn en dus ook niet op tijd klaar zijn voor de beslissende besprekingen die in october zullen plaats vinden in het bijzijn van minister De Koning.

Premier Martina zei dat minister mr ing Ralph Richardson deze commissie een week geleden heeft geïnstalleerd en de opdracht heeft gegeven binnen drie weken een eindadvies klaar te hebben. Van die drie weken is één week zelfs al om. Die informatie heeft zijn collega ook doorgespeeld aan minister De Koning. De werkgroep kan op tijd klaar zijn omdat het departement van Staatkundige Structuur enorm veel voorwerk heeft verricht dat ter hand gesteld is van de leden van de werkgroep. Op grond daarvan kan het alternatief ruim vóór de besprekingen in gereedheid gebracht zijn. Om ondanks deze kennis onbesproken te laten in de Kamercommissie dat er geen hoge verwachtingen gekoesterd moeten worden van een commissie die zelfs nog niet zou zijn ingesteld, neemt Martina De Koning dan ook hoogst kwalijk. "Op die manier licht hij de Kamer slecht in", zei Martina vanuit de Sint Maartense hoofdstad.

WILLEMSTAD— In september organiseert de Vereniging Nationale Blindenzorg in verband met haar 12 1/2 jarige bestaan, een internationaal congres op Curaçao. De stichting hoopt met de kennis die tijdens het congres wordt opgedaan haar vereniging te professioneren.

De pers kreeg gistermiddag uitleg van het stichtings bestuur. Vlnr op de foto: Lourdes Ogenio, algemeen coordinatrice, administrateur Norman Girigori, Kees Reudink, secretaris, voorzitter Frank Willem en penningmeester Ronnie Kleinmoedig.

Professionalisering in nabije toekomst

Congres bij koperen jubileum blindenzorg

WILLEMSTAD— Ter viering van het twaalf en een half jaar bestaan van de 'Vereniging Nationale Blindenzorg' wordt er in september een congres georganiseerd over de blindenzorg. De vereniging hoopt tijdens deze conferentie te komen tot 'up- dating' van de Blindenzorg.

Tijdens een gistermiddag gehouden persconferentie gaf voorzitter Frank Willem van de Vereniging uitleg over het congres. De Vereniging is momenteel in een evaluatie- fase. In de afgelopen 12 1/2 jaar is er veel opgebouwd en hard gewerkt om alle onvermijdelijke hiaten, tekortkomingen en onvervulde wensen weg te werken. Op die manier kan men ook de weg effenen voor de noodzakelijke verdere ontwikkelingen. Het congres vervult hierbij een belangrijke rol. De vereniging wil in de toekomst professioneler te werk gaan. Er is hiertoe al een aanzet gegeven: een sociaal werkster en een administrateur zijn in dienst genomen. Het ligt echter niet in de bedoeling om meer krachten in dienst te nemen.

Het congres is voornamelijk bedoeld voor de werknemers van de stichting waaronder ook de vele vrijwilligers. Tijdens het congres kan men informatie opdoen waarmee dan verder word gewerkt.

De Vereniging Nationale Blindenzorg heeft zo'n tweehonderd leden. Uit een onderzoek van dokter Van Bochove, medisch adviseur van de stichting, is gebleken dat er zeker vierhonderd blinden en slechtzienden op Curaçao wonen. Naar secretaris Reudink gisteren verklaarde is er vaak sprake van valse schaamte, zowel bij de familie als bij de blinde of de slecht ziende persoon zelf. Hier is na 12 1/2 jaar al wel verandering in gekomen maar nog altijd is de drempel voor sommige mensen te hoog. Ook is gebleken dat 65% van de blinden en slechtzienden ouder dan 65 jaar is en veel oudere mensen hebben geen zin om zich op hun leeftijd nog aan te sluiten bij de vereniging. Het Blindencentrum is wel bezig met een actie 'Help de blinden zich zelf te helpen'. Hiermee probeert de stichting ook de algemene mentaliteit onder de bevolking te veranderen. Blinden en slecht zienden moeten geaccepteerd worden, zo vindt de vereniging.

Het congres vindt plaats van 19 tot 22 september. Het is internationaal gericht: er komen experts uit de Verenigde staten, Venezuela, Panama, Antigua, Nederland en van de andere eilanden van de Antillen. Het congres heeft vijf hoofdthema's waaronder de voorziening van de gesproken lectuur. Momenteel heeft het Blindencentrum al een redelijk uitgebreide bibliotheek. Het probleem is echter dat deze 'boeken' voornamelijk in de Nederlandse taal zijn ingesproken. Men is nu bezig met de afronding van een studio project waar papiaments talige lectuur ingesproken kan worden.

Verder zal men tijdens het congres spreken over de hulpmiddelen voor blinden en slechtzienden, onderwijs en begeleiding van blinde en slechtziende kinderen, oorzaken en mogelijke preventie van visuele handicap en de Blindenzorg in de Caribische regio.

Het congres is voor 80% gesubsidieerd door de overheid. De overige 20% is betaald uit de eigen fondsen van de stichting. Gedurende de laatste vier jaar draait de Vereniging voor 70% op de subsidie van de overheid.

Tijdens het congres worden werkgroepen ingesteld die gedurende de congresdagen naar aanleiding van discussies rapporten opstellen. De laatste dag worden deze rapporten besproken en de aanbevelingen bekend gemaakt.

Reacties sociale partners op formatie-accoord

KvK wijst steun aan Aruba-mij af

WILLEMSTAD— "Van de vertegenwoordigers van de politieke partijen van Curaçao op Sint Maarten wordt geëist dat ze absoluut het plan voor verlening van samenwerking aan Aruba voor oprichting van een eigen luchtvaart maatschappij afwijzen". Zo verklaren de Kamer van Koophandel en de Vereniging Bedrijfsleven Curaçao in een vanochtend verstuurd telegram aan George Hueck en Agustin Diaz, respectievelijk van de PNP en de DP. In het telegram wordt dit plan beschreven als "ondoordacht en een middel tot vernietiging van een bron van werkverschaffing en de nationale luchtvaartmaatschappijen ALM en ABC Commuter".

In verklaringen aan de Amigoe verklaarde KvK- voorzitter Jacques Jonkhout vanmorgen dat besloten is tot versturen van dit bericht aan de politieke leiders, nadat de handels- instanties gisteravond door de ALM-directie ingelicht werden over de financiele gevolgen voor de ALM.

Hij legde uit dat door directeur McNamara en onderdirecteur Commerciele zaken Arthuro Jesurun met cijfers aangetoond werd dat het wegvallen van de 20 à 24 procent die de ALM momenteel uit operatie op Aruba verkrijgt kritiek zou kunnen zijn voor het bestaan van de ALM. Bovendien worden door deze plannen alle marketing- strategiën door de war gegooid en kan er niet meer voldaan worden aan het meerjarenplan. Onlangs verklaarde de ALM-directeur te geloven dat de luchtvaart maatschappij binnen twee aar het hoofd weer boven water zou hebben. Het nu genomen politieke besluit voor een eigen luchtvaartbederijf voor Aruba trekt daar een dikke streep doorheen.

Maar niet alleen dat; in het vanochtend verstuurde telegram wordt ook gewezen op de 800 arbeidsplaatsen op Curaçao die hiermee in gevaar worden gebracht. "Het akkoord waarin medewerking toegezegd wordt voor opzet van een Arubaanse luchtvaart maatschappij per 1 januari 1986 is absoluut onaanvaardbaar voor Curaçao".

In het telegram wordt aangeraden de beslissing in deze kwestie uit te stellen tot een wat latere datum om zo "de sectoren van Curaçao de mogelijkheid te geven een alternatief voorstel te presenteren dat meer in belang van het eiland is". Opzet van een eigen Arubaanse maatschappij houdt namelijk in dat de ALM met drie maatschappijen de concurrentie- strijd moet voeren: de ABC Commuter, Win Air en het Arubaans bedrijf. "Dat maakt de spoeling dun", verklaarde Jonkhout. Intussen heeft de Kamer van Koophandel een vergadering belegd met de VBC en de Kamer van Vakbonden voo dinsdag, wanneer alle laatste ontwikkelingen op de formatiebesprekingen ter discussie worden gebracht.

De Kamer van Vakbonden zelf heeft ook een vergadering belegd, en wel voor morgenochtend met alle aangesloten vakbonden. Onderwerpen van gesprek zijn het voornoemd akkoord, (dat naar mening van KvK- voorzitter Errol Cova de goud- en deviezentoestand van de Antillen in gevaar brengt) en de situatie bij de Dokmaatschappij, waar eveneens arbeidsplaatsen in gevaar verkeren.

Tijdens de vergadering wordt beslist welke stappen ondernomen worden in verband met het politiek akkoord betreffende de ALM, "omdat er met de belangen van Curaçao gesold wordt", verklaarde Cova. "Indien er een minister van Verkeer en Vervoer komt die Aruba hierbi steunt, wordt de ALM definitief ten gronde gericht", vervolgde hij.

De vakbonden NABLP en VALMS verklaren in een gezamenlijk uitgegeven communiqué eveneens het politiek akkoord af te wijzen. Ook van deze kant wordt geëist dat de betreffende personen de ontwikkelingen in die richting stopzetten en een stokje steken voor de verklaringen die gedaan zijn door Aruba- vertegenwoordiger en ex-ALM- directeur Tawa Yrasquin.

Terwijl alle partijen er hard voor vechten de chaos die van de vorige directie geërfd is te boven te komen en er zelfs offers gebracht zijn, zodat er een beginnende verbetering te bespeuren is, worden nu pogingen gedaan daar een abrupt eind aan te maken, aldus het communiqué. Deze beslissing heeft tevens weerslag op de planning op langere termijn, terwijl het grootste effect alleen maar grotere werkloosheid betekent, waarschuwen de bonden.

Vice- voorzitter van de VALMS, de heer Augustina verklaarde dat het bedoeling is dat alle bonden van de ALM op Curaçao zich verenigen om als een blok dit probleem aan te pakken. Momenteel zijn er echter geen leden van de piloten- vereniging VNV op het eiland, evenmin als leden van de BCP, die het cabinepersoneel vertegenwoordigt.

Namens de PNP verklaarde Gilbert de Paula het "heel vreemd" te vinden dat dergelijke kritiek gespuid kan worden zonder dat men daadwerkelijk op de hoogte is van wat er besproken is. Hij had het bewuste telegram toen nog niet gezien, maar betreurde het wel dat "men tegen beter weten in niet eens de nodige tijd nemen om de juiste informatie te verkrijgen voordat ze beginnen te praten". De kwestie, zo vindt hij, moet binnen zijn context bekeken worden, in die zin dat nagegaan wordt wat de ter sprake gekomen punten en de naar voren gebrachte argumenten waren.

"Bovendien", zo verklaarde De Paula nader, "hebben we de status aparte van Aruba geaccepteerd. Erger nog, er waren er zelfs bij —zoals onder andere de Kamer van Koophandel— die pleitten voor onafhankelijkheid voor Curaçao ook. Hoe kan dan voorkomen worden dat de diverse eilanden die niet meer in het Antilliaans verband zijn doen waar zij zin in hebben ?", vroeg hij zich af. "Niemand kan Aruba ervan weerhouden om na 1 januari 1986 één, twee of zelfs tien maatschappijen op te richten, en dan niet alleen van luchtvaart maar van wat anders dan ook ? Dit is het gevolg van beslissingen die wij genomen hebben; of we hadden geen status aparte voor Aruba moeten accepteren", zei De Paula.

Hij vindt niet dat dit voorstel van Aruba een ondergraving is van de RTC-punten. "Vanaf het moment dat de politieke Unie door de vijf eilanden afgewezen werd, zijn deze punten in wezen aangetast. Vanaf dat moment wisten we dat die afwijzing zijn gevolgen zou hebben, en de Antillen van Vijf is er unaniem mee akkoord gegaan", verklaarde De Paula.

Een officiele reactie van de Curaçaose politici van PNP en DP na ontvangst later vanochtend van het telegram was niet te krijgen. Rond het middaguur waren zij daarover in beraad.

Diefstal in school

WILLEMSTAD— Een electrische fan, een tikmachine, een wandklok en schoonmaak artikelen werden uit een school aan de Ooststraat gestolen. De dieven waren het gebouw binnen gekomen door het vernielen van een houten raam. Een ijzeren hekwerk bij het kantoor van de school werd ook vernield. De schade bedraagt ongeveer 700 gulden.

Juffrouw Joanna veertig jaar onderwijzeres

Les geven vroeger veel moeilijker

..juffrouw Joanna...

..juffrouw Harms...

NOORD / TANKI LEENDERT — Te voet met ruim een uur lopen van huis naar school begon mejuffrouw Joanna Catharina Trimon veertig jaar geleden haar carrière als onderwijzeres en jeugdleidster te Noord en de laatste jaren te Tanki Leendert. Gedurende haar loopbaan als onderwijzeres leidde zij kinderen op, die inmiddels moeders zijn geworden waarvan de kinderen ook hun eerste schoolpassen bij juffrouw Joanna deden. Gezien het feit dat ook mejuffrouw Edith Harms haar zilveren jubileum als onderwijzeres herdenkt en beiden verbonden zijn aan de scholen te Tanki Leendert, te weten Colegio Ora Ubao en Aurora kleuterschool, werd spontaan een feest- comité gevormd om beide onderwijzeressen in het zonnetje te zetten. Morgenmiddag wordt het feest ingezet in de St. Annakerk te Noord waar mgr. Wim Ellis een mis uit dankbaarheid zal celebreren. Daarna volgen verschillende activiteiten om uiting te geven aan de dankbaarheid voor het werk van deze onderwijzeressen. Aan de vooravond van het jubileum sprak de Amigoe met juffrouw Joanna over haar veertig schooljaren.

Juffrouw Joanna begon haar carrière als onderwijzeres toen zij leerlinge was van de 8ste klas van de ULO- school, want er was gebrek aan leerkrachten. Om les te geven als kweek- leerlinge moest zij een verklaring van de onderwijs- inspecteur krijgen omdat zij te jong was. Zij kreeg het ook, maar moest naast het onderwijs geven ook nog lessen volgen om haar studie af te maken, wat haar ook lukte. Om naar de stad te komen, moest zij vroeg opstaan om met de auto, die de Lago- werknemers wegbracht een lift te krijgen. Thuiskomend moest zij haar huiswerk maken met licht van kerosine- lampen. In de oorlogsperiode moest zij alle ramen goed bedekken zodat er geen licht naar buiten straalde, maar ondanks alle problemen bleef juffrouw Joanna studeren en per 1 september 1944 stond zij voor de eerste maal als onderwijzeres voor de klas bij het St. Annaschool. Het eerste salaris van juffrouw Joanna was 10 gulden per maand (kweek- juffrouw) en als onderwijzeres 90 gulden.

Het lesgeven van 40 jaar geleden was veel moeilijker dan nu. Vroeger als leerkracht werd je geconfronteerd met leerlingen / kinderen die direct uit huis- gezinnen komen en nooit van tevoren naar school waren gegaan (dus geen kleuter- scholen of zoals nu zelfs peuter- scholen). De kinderen wisten toentertijd niet wat naar school gaan betekende noch wat het inhield. Voorts maakten de ouders vroeger de kinderen bang met de juffrouwen, zusters en frère's waardoor angst bij de kinderen komen die de leerkrachten als boosdoeners gingen beschouwen. Hierdoor vindt vermoedelijk dat bij de eerste schooldagen de kinderen allemaal huilen en bang waren om alleen met de juffrouw te blijven. Met de jaren daalde de angst bij de kinderen, maar het komt nu nog wel eens voor.

Op de vraag wat de grote verschillen tussen het vroeger lesgeven en nu zijn, haalde uffrouw Joanna enkele voorbeelden aan. Onder zusters en frère's begeleiding waren de leerkrachten strenger in hun optreden, tijdens lesuren mag een juffrouw niet zitten, maar moet de hele tijd op haar benen staan en oowwéé als je het niet doet.... aldus juf. Joanna. Voorts waren de lesuren langer dan nu (van 8.30 am tot 3.00 pm). Les- materialen had je vroeger bijna niet. Bij uitleggingen kost het de juffrouw veel moeite een leerlinge precies te demonstreren wat zij wil zeggen. Er waren gevallen waarbij de juffrouw zelf niet weet wat in werkelijkheid een woord betekent. Juf. Joanna noemde bv. een sluis, sneeuw enz. De leerlingen waren in die tijd rustiger van aard en sommigen waren bang om zelfs iets te vragen. Met het begin van kleuter- en peuterscholen zijn de kinderen gewilliger en attenter geworden. Ze zijn erg nieuwsgierig en willen van alles weten.

Apart van het lesgeven besteedt juf. Joanna ook aandacht aan de expressie- vakken van de leerlingen. Vroeger hielden de kinderen veel meer van komedie- spelen, zingen en dansen. Met behulp van de andere juffrouwen en minder strengere zusters selecteerden ze een groep leerlingen om in komedie- stukken op te treden of om hen de rijdans te leren.

Zeker zijn er leuke herinneringen bij juf. Joanna tijdens haar begin- periode als onderwijzeres vooral met de leerlingen. Zoals bekend is juf. Joanna heel klein van gestalte en bijna even groot als haar leerlingen. Vroeger moest zij 1 uur lopen om op tijd op school te komen. Als de leerlingen zagen dat zij nog niet gekomen was, gingen ze haar tegemoet. Maar soms gaat de bel en zij waren nog niet bij de school aangekomen. Bij zo'n geval gaan alle kinderen in een rij achter haar staan, zij voorop (net als een vlieg met een staart), want zij moet de oorzaak voor het te laat zijn aan de hoofdzuster uitleggen. Hoewel het vroegere onderwijs- leven op Aruba armoedig uitzag waren de kinderen leuk, prettig in hun omgang, intelligent en velen van hen zijn momenteel onderwijs- krachten, verpleegsters, muzikanten en bekleden andere goedgezien posities.

Juf. Joanna zelf hield veel van muziek en zang. Voor vele jaren maakte zij deel uit van het koor van de kerk te Noord en was bijzonder actief. Zij stond vooral bekend om haar uitstekende muziek- kennis en selectie van partituren voor de diverse missen aspecten. Zij bezat een goede altstem en had veel kennis van de traditionele aanpak van kerkzang. Reeds enige tijd tracht juf. Joanna een kerkkoor voor de nieuwe kerk te Tanki Leendert te vormen, maar door gebrek aan deelnemers / sters is het haar nog niet gelukt. Graag wil zij dit doel bereiken en hoopt spoedig met de hulp van enkele actieve personen het kerkkoor te vormen..

Naast haar taak als onderwijzeres zette juf. Joanna zich ook steeds weer in voor de algemene jeugdzorg vooral in de welpenhorde de boventoon voerde. Nog steeds is zij te vinden bi het lesgeven van pastorale lessen zoals dopen, eerste communie, vormsel en huwelijk.

Tot slot van het gesprek met de Amigoe deed juf. Joanna een beroep op de ouders in het algemeen om vooral gezien de huidige situatie nog meer aandacht aan hun kinderen te besteden. Het is daarbij belangrijk dat de ouders zich op de hoogte stellen van de activiteiten van hun kinderen, waar ze naar toe gaan en met wie. De kinderen ervaren dat zij niet alleen staan, dat hun ouders bereid zijn te praten en hen vertrouwen te schenken.

Hierdoor zal de jeugd beter gewapend zijn tegen de gevaren van deze dagen. Het is een hulp die een kind in de groei- jaren niet kan ontberen. Het zal juffrouw Joanna — wiens verdiensten in 1980 reeds koninklijk werden erkend door de gouden ere- medaille — zeker niet aan belangstelling en dank ontbreken.

Curaçao Camarata in Cas di Cultura

ORANJESTAD — Op 24 september presenteren de Stichting Cultureel Centrum Aruba en de Arubaanse Kunstkring het Curaçaose trio Camarata in Cas di Cultura. Dit trio bestaat uit Eric Gorsira (viool), Felix Linder (piano) en Luise Gorsira (cello). Het programma bestaat uit werken van Bach, Mozart, Kodaly, Beethoven en Dohnanyi.

Bij kettingbotsing: zes auto's betrokken

ORANJESTAD — Een ketting- aanrijding op de hoofdverkeers- weg Oranjestad- San Nicolas leverde een materiële schade op van 4777 gulden. Zes auto's waren bij deze aanrijding betrokken. De bestuurder van een trekker met oplegger kon op een gegeven moment niet tijdig remmen. De trekker reed tegen de voor hem rijdende auto en zo ging het van bumper naar bumper.

ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, La Fama en Piet Soda Fountain.

NOORD: Panadería Turibana.

SAN NICOLAS: Nicolas Store; Van Dorp in Americana; Holiday Inn Drugstore en Van den Berg Giftshop in Dr. Horacio Oduber Hospitaal.

KANTOORUREN: 08.00-12.00 / 14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316.
Pageboy: 027-774 en 027-845.

Bankrek. nr.: 248-1 Barclays Bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

* * *

BIOSCOPEN
BOULEVARD: 20.30 uur *Trading places* (18 jr.); 24.00 uur *Cindy's love games* (18 jr.).
DRIVE-IN: 20.30 en 24.00 uur *Break dance* (14 jr.).

* * *

BOTICA'S: Oranjestad: Sta. Cruz, tel.: 28028; San Nicolas: San Lucas, tel.: 45119.

* * *

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Sta. Cruz, Paradera en Noord: dokter J. van Veen, Tanki Flip 24, tel.: 27100/24300.
San Nicolas en Savaneta: dokter M. Cheung, via Centro Clinica San Nicolas, tel.: 48833 of via Hospitaal, tel.: 24300.

* * *

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).

* * *

(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115).

* * *

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTRE (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45 / 18.30-19.30 uur.

ALLIANCE FRANÇAISE D'ARUBA: iedere maandag van 19.30-20.30 uur cursus voor gevorderden; dinsdag van 19.30-20.30 uur conversatielessen; woensdag van 19.00-20.00 uur cursus voor beginners - Colegio Arubano.

EXPOSITIE "20 AÑA ALM" **(t/m 14 september)**: maandag, woensdag en vrijdag van 07.30-12.00 / 13.30-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 07.30-12.00 / 13.30-17.00 uur.

TONEELVERENIGING MASCARUBA: 20.30 uur première toneelstuk Tiro riba tiro - Cas di Cultura.

PROJEKTO EDUCASHON PA ADULTO (PEA): 19.30 uur informatieve avond (over invullen formulier inkomsten- belasting) - Centro di Barrio Dakota.

SPORT
DOMINO: 20.00 uur Cabana Catiri- toernooi: Urataka vs Los Valientes - Amistad Take Away.

* * *

ZATERDAG
DIVERSEN
ARUBA FEMALE JAYCEES: 09.00-16.00 uur "Interpersonal feedback"- cursus - Bushiri Beach hotel.

SPORT
VOETBAL
(overheids- toernooi): 14.00 uur Finaracc vs Douane, 15.15 uur Gezondheids- dienst va Lands- ontvanger, 16.25 WEB vs Landskantoor - RCA- terrein; 15.15 uur DOW vs Haven- en Loodsdienst, Politie vs BPA - Caiquetio- terrein.
(t.g.v. bezoek team uit Trinidad): 16.30 uur Lee Tai vs Trindiad - terrein Dep. Nacional, Palmbeach.
(derde divisie): 16.00 uur Sportboys vs Los Valientes - terrein Los Valientes; RCS vs La Fama - terrein Yara.
(eerste divisie): 16.00 uur CDRA vs Britannia - stadion.
(tweede divisie): 16.00 uur Jong Aruba vs Dep. Ind. - NSC- terrein.

MOKO ZOO RANCH: geopend voor het publiek.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Zuidstraat 7A, tel.: 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00 / 13.30-17.00 uur.

STICHTING TOT BEVORDERING VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00 / 13.00-16.00 uur - Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 219/225.
Bij de praktijken in het Wit Gele Kruisgebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 66, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad, Koningstraat/Emmastraat, tel.: 23168; woensdag: 13.00-15.00 uur te Santa Cruz 39C, tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
Centro di Bario Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822; donderdag: 08.00-10.00 uur.
Club Caiquetio, Paradera 47A, tel.: 24280; dinsdag: 08.00-10.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK (Oranjestad): openingstijden maandagmiddag van 14.00-18.00 uur; dinsdag- en vrijdagmiddag van 14.00-17.00 uur; woensdag van 08.00-12.00 / 14.00-19.00 uur; donderdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur.

FILIAAL SAN NICOLAS: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 09.00-12.00 / 13.30-17.30 uur; dinsdag van 13.30-17.30 uur; donderdag de hele dag gesloten.

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARIO DAKOTA: dinsdag en vrijdag van 16.00-20.00 uur geopend.

SHASA (Stichting Hulp aan Slechthorenden Aruba), Engelandstraat (Lionsgebouw t/o Eagleclub), is dagelijks geopend van 08.30-12.00 / 13.00-16.30 uur.

* * *

TELEARUBA

VRIJDAG: 17.30 Fat Albert; 18.00 The Smurfs; 18.30 Nos tambe por; 18.45 Telenovela: Chispita; 19.30 Cocktail musical; 20.00 Telenoticias; 20.30 Falcon Crest; 21.30 Wrestling; 22.30 Repiticion Telenoticias; 23.00 Sluiting.

ZATERDAG: 17.00 Dance fever; 17.30 Basketball (Celtic vs Lakers); 19.00 Progr. di RVD; 19.30 The A-team (In plane sight): 20.30 More real people; 21.30 Santo Domingo invita; 22.30 Estreno (The great brain); 23.50 Sluiting.

Gedeputeerde Remy Zaandam voor tv:

Aruba beslist over een luchtvaartmaatschappij

ORANJESTAD — Luchtvaart- gedeputeerde Remie Zaandam liet gisteravond het standpunt van Aruba horen ten aanzien van de eigen Arubaanse luchtvaart- maatschappij. Hij reageerde daarmede op de uitlatingen van de KvK- voorzitter van Curaçao, Jacques Jonkhout en merkte op dat hij niet wist of de heer Jonkhout aan het huilen of hysterisch was. Gedeputeerde Zaandam was er niet over te spreken dat de heer Jonkhout had gesteld dat Aruba met zijn zestigduizend inwoners geen recht heeft op zijn eigen luchtvaart- maatschappij. "Hij vergeet de werkelijkheid," aldus gedeputeerde Zaandam. Aruba gaat op eigen benen staan en wil haar eigen luchtvaart- maatschappij. Dat is een beleid dat door het bestuur van Aruba wordt uitgemaakt.

In dit verband wees hij erop dat Aruba in eerste instantie met het voorstel was gekomen om een betere verdeling van het mandaat in de ALM te laten plaatsvinden. Dit werd door de Antillen van de Vijf niet aangenomen en daarom komt Aruba nu met een eigen luchtvaart- maatschappij. Ook de handel zal deze politieke beslissing van Aruba moeten respecteren.

Ged. Zaandam wees erop dat ALM Aruba met nauwelijks 100 man personeel ruim zestig procent van de ALM inbrengt. "Wij hebben alle begrip voor de positie van de ALM," aldus de gedeputeerde, "doch het belang van Aruba komt in deze op de eerste plaats." Onbegrijpelijk noemde hij het dat de heer Jonkhout nu meent tekeer te moeten gaan tegen de Arubaanse luchtvaart- adviseur Tawa Irausquin. Het is de schuld van de centrale regering die Irausquin een schop gaf en nu hij voor Aruba werkt, wordt hem verweten dat hij de ALM uit wraak wil breken.

Een andere opmerking van de heer Jonkhout is dat Aruba met de eigen luchtvaart- maatschappij goede relaties zal onderhouden met de KLM. Men is daar op Curaçao bang voor. Door de slechte visie van de ALM zijn de verhoudingen tussen ALM en KLM niet zo goed, aldus gedeputeerde Zaandam. Aruba heeft wel goede verhoudingen met de KLM en wij verwachten dat de KLM ons tezijnertijd alle medewerking zal geven die wij vragen. Of een eigen luchtvaart- maatschappij bestaans- mogelijkheid heeft? Hierop liet de gedeputeerde weten: zeer zeker kan dat met wat Aruba nu in de ALM inbrengt. Hij haalde als voorbeeld aan de Cayman- eilanden, een gebied met 20.000 inwoners. De Cayman Airways heeft vier grote vliegtuigen die toeristen uit de VS binnen brengen. "Wij met onze kennis en mogelijkheden kunnen dat ook zeker tonen," aldus Zaandam.

Van Krimpen: post gouverneur Aruba voor Arubaan

ORANJESTAD — "Ik vind principieel dat het ambt van gouverneur voor Aruba bekleed moet worden door een Arubaan", aldus reageerde APA- directeur mr. Chris van Krimpen op berichten dat onder meer zijn naam genoemd wordt als mogelijke kandidaat voor de functie van eerste gouverneur van Aruba. **De heer Van Krimpen voegde eraan toe dat er op Aruba capabele Arubanen zijn die deze functie kunnen bekleden.** Hij noemt het benoemen van een Europese Nederlander voor deze functie het terugzetten van de klok. "Ik ben vanaf mijn veertiende jaar "havenman" en wil dat ook graag blijven", aldus mr. Van Krimpen in een gesprek met de Amigoe.

Zakenvaria

TIJDENS DE vergadering van aandeel- houders van de Aruba Beachclub kon worden meegedeeld dat 30% dividend wordt uitbetaald. Op de foto een gedeelte van de aandeel- houders met staande directeuren Leo van Veen en Humphrey Hardeveldt. Tijdens de vergadering bleek dat de Aruba Beach op een goede bezetting -- gemiddeld 80 tot 90% -- kon rekenen. Directeur Leo van Veen verklaarde na afloop dat het een voldoening was dat de aandeel- houders verslag kon worden uitgebracht van een goed jaar. Het dividend werd cash aan de aandeel- houders uitbetaald.

Commandant Weenink:

Drugsbericht is overdreven

SAVANETA — "In eerste reactie schrok ik. Dat had ik niet verwacht. En als die uitspraken gedaan zijn, dan is dit toch wel erg onzorgvuldig gedaan," aldus reageerde de commandant van de mariniers- kazerne Savaneta, luitenant kolonel der mariniers G.G. Weenink, op een recent ANP- bericht dat er in de kazernes van Curaçao en Aruba stevig verdovende middelen zouden worden gebruikt. In Telenoticias liet de commandant gisteravond horen het met deze uitspraken niet eens te zijn. In dit verband wees hij erop dat overal drugs gebruikt worden, zoals in de Verenigde Staten en niet te vergeten dat Nederland op dit gebied ook een belangrijke plaats inneemt.

Hij vond het bericht lichtelijk overdreven. Op de vraag of er iets gedaan wordt voor de bestrijding tegen gebruik van verdovende middelen, liet commandant Weenink horen, dat de normale preventie op zijn plaats is. Het enige wat je kunt doen, is voorlichting geven aan iedereen, niet alleen de Antillianen, maar ook de Nederlanders. "Als ik de ANP- berichten zo lees, dan vraag ik mij wel af of de voorzitter van de VBZ het inderdaad zo gezegd heeft. Als dit het geval is dan is dat onzorgvuldig, ja zelfs als krenkend te betitelen," aldus de commandant van Savaneta.

Presentatie bundel van Philomena Wong

AAN EEN GOED opgekomen publiek bood de Arubaanse dichteres Philomena Wong donderdagavond in de hal van de Biblioteca Publico Aruba haar dicht- bundel "Mi ta biba den mi pensamiento" aan. Deze bundel is niet de eerste keer dat 'Philo' publiceert, omdat gedichten van haar werden opgenomen in Watapana, Di Nos en Cosecha Arubano. Ze is dus geen onbekende, aldus leidde Lydia Emerencia de dichteres en haar werk in. Maar dit is wel de eerste afzonderlijke publicatie van haar.

Deze collectie van veertien gedichten is een selectie uit haar werk, die iets wil weergeven van het leven. Ze is als een 'oogst' van levens- ervaringen. Ze toont de houding van de "IK" tegenover en in de wereld rondom. Deze gedichten tonen ons de ontwikkeling van de mens op zijn reis door het leven, waarin deze zich van weer verloren, dan weer gelukkig kan voelen. De mens, en dat is bij Philomena Wong ook en vooral de vrouw, is op zoek naar de eigen identiteit. Philomena Wong vertegenwoordigt op Aruba poëtisch de vrouw in haar strijd om gelijke rechten, die ze heel verwoordt. Philomena vraagt niet, maar eist, aldus Lydia Emerencia.

Als illustratie op deze inleiding declameerde de dichteres zonder andere muzikale begeleiding van een trio een aantal van haar gedichten. Het eeste exemplaar van de nieuwe bundel overhandigde ze officieel aan haar moeder:

"Fo'i espiritu dj'e muhe
mi a siña ki'lucha ta
pa otro rocomoce
mi berdad. mi ser.
pa otro dunami.
mi respet. mi balor"

Na een dronk op de nieuwe bundel was er de gelegenheid een exemplaar te kopen, waar druk gebruik van werd gemaakt.

Overheidsvoetbal

ORANJESTAD — De Openbare Bibliotheek behaalde een 2-0 overwinning op Brandweer bij de voortzetting van het voetbal- **toernooi voor overheidsdiensten. Het toernooi wordt** morgen voortgezet op de terreinen van RCA en Caiquetio.

Op het RCA- terrein: Finaracc - Douane (2 uur), Gezondheidsdienst - Lands- ontvanger (3.15 uur), WEB - Landskantoor (4.25 uur).

Op het Caiquetio- veld: DOW - Haven- en Loodsdienst (3.15 uur), Politie - Openbare Bibliotheek (4.25 uur).

Pasofinowedstrijd Aruba- Curaçao

ORANJESTAD — In Hacienda de los Compadres zal op zondag 9 september een Paso Finopaarden- wedstrijd worden georganiseerd. Hieraan nemen ruiters uit Curaçao en Aruba deel. Als scheidsrechter zal optreden Luis Fernando Rodriguez Osorio uit Bogotá, die recentelijk optrad tijdens de Paso Fino- wereldkampioenschappen op Puerto Rico. Het programma begint om twaalf uur 's middags.

Zakenvaria

OP DE FOTO overhandigt de directeur van VAD- drukkerijen, Wilbert Wever, het eerste exemplaar van de nieuwe telefoongids 1984/1985 aan Telefoon- gedeputeerde Remie Zaandam. De nieuwe gids is in 18.000 exemplaren uitgegeven. De ongeveer 12.000 abonnees zullen vanaf morgen hun exemplaar via de post thuis bezorgd krijgen. Op de abonnees wordt een beroep gedaan om gebruik te maken van de gele pagina's bij het opzoeken van het nummer van een bedrijf dat niet is opgenomen in de normale pagina's. Dit vanwege het feit dat abonnees, die het informatienummer 118 bellen voor het nummer van een of ander bedrijf binnenkort voor deze service moeten gaan betalen.

Herriemaker loopt tegen de lamp

SAN NICOLAS — In de Sint Maartenstraat in The Village vroegen bewoners politie- assistentie voor een groep jongens die herrie aan het maken was waardoor de buurt niet kon slapen. De jongelui kregen ter plaatse een flinke berisping van de politie, waarbij de 22-jarige J.S. brutaal tegen de politie optrad. Hij werd naar de wacht gebracht en viel daar van de pan in de vlam. Gebleken was dat J.S. nog een aantal schulden te betalen had en tijdens het verhoor bekende hij ook nog enkele diefstallen. De man werd voor verder onderzoek ingesloten.

Leo Yarzagaray van SEPA

Verzekering van leden is verzekerd

ORANJESTAD — SEPA- voorzitter Leo Yarzagaray probeerde gisteravond in Telenoticias de ontevreden SEPA- leden gerust te stellen inzake het betalen van een verzekerings- bijdrage door de SEPA- leden en in feite niet verzekerd zijn. Hij vertelde dat de SEPA destijds een verzekering voor haar leden heeft gesloten namelijk 25.000 gulden in geval van overlijden en 50.000 gulden bij blijvende invaliditeit. De SEPA- leden betalen volgens de voorzitter niet apart voor deze verzekering, doch deze is berekend in het lidmaatschap- pakket van de leden en komt wat verzekering betreft ongeveer uit op negen gulden per lid.

De heer Yarzagaray erkende dat er problemen zijn met de broker, die moest betalen aan de verzekerings- maatschappij. Dat moet echter legaal geregeld worden. Hij gaf echter de verzekering dat de leden verzekerd zijn, dus dat de berichten dat de leden niet verzekerd zijn, niet juist zijn.

De heer Yarzagary ontkende nogmaals alle problemen en stelde dat het bestuur alles in de hand heeft. Op de vraag waarom het bestuur van de SEPA dan de leden niet behoorlijk inlicht, liet de SEPA- voorzitter weten: "Er zijn geen problemen. We zullen wel op het congres uitleggen wat we gaan doen. We hebben geen verklaring gegeven, omdat er geen problemen zijn," aldus de SEPA- voorzitter, die niet liet horen wanneer het congres — dat reeds in maart gehouden had moeten worden — zal plaatsvinden.

Bij selectiecompetitie Antillen

Aruba zegeviert met 13-4 over St Maarten

ORANJESTAD — In de base- bal- strijd om uit te maken welk eiland de basis zal vormen van de Antilliaanse selectie die straks naar de wereld- kampioenschappen op Cuba gaat, behaalde Aruba gisteravond in de openingswedstrijd een ruime 13-4 overwinning op Sint Maarten.

Het was Sint Maarten die in de eerste inning met 1-0 de leiding nam. Toen een inning later Aruba de rollen omdraaide en met 3-1 aan de kop ging, kon Sint Maarten in het verdere verloop van de wedstrijd de achterstand niet meer inhalen. Hierna volgden nog 1 Arubaanse run in de derde inning, weer een run in de vijfde inning (een solo- homerun van Rafael Daniel), en hierna 2 runs in de zesde, 3 runs in de zevende, 2 runs in de achtste en de laatste (13e run) in de laatste inning. Sint Maarten wist in de innings 3, 4 en 6 telkens een run te scoren voor een totaal van 4 runs.

Milton Croes pitchte 6 volle innings voor Aruba, liet 7 hits en 4 runs toe en werd de winnende pitcher. Hij werd in de 7e inning vervangen door Robert Tromp. Voor Sint Maarten werd het pitchers- werk verricht door Marlon Louisa (de verliezer), Claudius Halley, Al Barry en Oliver Arrindell. In de wedstrijd werden liefst 11 errors gemaakt, waarvan 7 voor Sint Maarten en 4 voor Aruba.

De wedstrijd verliep met 13 runs, 10 hits, 4 errors voor Aruba en 4 runs, 8 hits, 7 errors voor Sint Maarten. De beste batter van Sint Maarten en van de wedstrijd was Bob van der Mark met 3 hits in 4 beurten. Freddy Rafini had de beste slag- prestatie voor Aruba met 2 hits in 3 beurten.

Vanavond om 8 uur wordt in het Lago Sportpark de wedstrijd Aruba - Curaçao gespeeld, terwijl morgenavond in het Elias Mansur Ballpark Curaçao - Sint Maarten wordt gespeeld.

Ged Leo begint zaak

ORANJESTAD — Gedeputeerde Daniel Leo heeft bij de Justitie een klacht ingediend tegen personen, organisaties en pers- media die in verband met de verwikkelingen rond het Woningbouw- bedrijf Caribbean House volkomen ten onrechte zijn naam hierin betrokken hebben.

Filmliga-programma

ORANJESTAD — De Filmliga Aruba presenteert zondagavond om half negen in Cas di Cultura de film: Van de koele meren des doods. De film speelt zich af in de Victoriaanse tijd en staat onder regie van Nouchka van Brakel. De acteurs zijn: Renée Soutendijk, Derek de Lint, Erik van het Wout en Peter Faber. De eerstvolgende film van de filmliga is Quemada (Burn) op zondag 16 september.

ORANJESTAD — Bij de LVV te Santa Rosa werd afscheid genomen van Landbouw- deskundige, de Argentijnse Viviana Padrick, die de afgelopen drie jaar waardevol werk bij de LVV heeft verricht. LVV- gedeputeerde Daniel Leo overhandigt haar (zie foto) als afscheids- geschenk een schilderij waarop het landbouwstation afgebeeld staat. Hierbij waren aanwezig LVV- hoofd ing. Silvester Vrolijk en Carmen Croes, die in Guyana slaagde voor "animal health assistant" en opvolgster wordt van de scheidende Viviana Padrick.

Vergadering over Idefre-wandelmars

ORANJESTAD — Zoals reeds bericht zal op 30 september door IDEFRE een wandelmars over 20 kilometer worden gehouden. Vanavond om acht uur wordt in de Openbare Bibliotheek een vergadering gehouden voor leiders van alle groepen die aan deze wandelmars willen deelnemen.

Dominotoernooi

TANKI LEENDERT — Het domino- toernooi in Cabana Catiri wordt dit weekeinde voortgezet. Vanavond om acht uur gaan Urataka en Los Valientes aan tafel. Morgenavond op dezelfde tijd speelt Pedro's Devils tegen Antilliaanse Handel en zondagmiddag 2 uur Happy Time tegen Migred.

Vossenjacht bij Tivoli-verjaardag

ORANJESTAD — Ter gelegenheid van zijn 63- jarig bestaan organiseert de Aruba Tivoliclub een "scavenger hunt" voor leden en niet- leden. Dit is op vrijdag 7 september om acht uur 's avonds. Belangstellenden kunnen dagelijks van 10 uur 's morgens tot 5 uur 's middags voor inschrijving opbellen op no.: 21218 en van 5 uur tot 8 uur 's avonds op no.: 24506.

Hakenkruis- stommiteit

ORANJESTAD — Het bericht dat gezaghebber Sleeswijk gisteren op een overheids- kantoor persoonlijk een afbeelding van de hakenkruis- vlag heeft verwijderd, blijkt op een stommiteit van een ambtenaar te berusten. De betrokken ambtenaar had van een toerist een blad met vele kleurige foto's van Duitsland gekregen, met in het midden de afbeelding van de hakenkruis- vlag. In zijn enthousiasme had hij deze kleurige foto's op zijn kantoor gehangen totdat een bezoeker zich over de afbeelding van de hakenkruis- vlag ergerde en alarm sloeg. De gezaghebber ging naar het betrokken kantoor, en verwijderde de afbeelding, waarbij hem bleek dat betrokken ambtenaar zich in deze van geen kwaad bewust was geweest. Hij wees de man erop dat het onjuist is een dergelijke vlag op een openbare plaats te hangen.

Zakenvaria

ONDANKS DE berichten dat er op de promenade van San Nicoloas weinig te beleven valt, zorgden de heer en mevrouw Gregory Raven- Croes ervoor dat zij met hun nieuwe zaak "Funworld" leven in de promenadebrouwerij brachten. Het is een winkel in speelgoed en feest- artikelen gevestigd naast de zaak van schoonvader Max Croes van Texas.

Biljart zege Ontvanger, WEB en Bestuurskantoor

ORANJESTAD — Het biljarttoernooi voor overheidsdiensten wordt vanavond om zeven uur met drie wedstrijden voortgezet. Er wordt als volgt gespeeld: In de Bucuti Yachtclub Brandweer - Politie, in RCA-club Eilands- ontvanger - Landsradio en in de Trappersclub DOW - Openbare Bibliotheek. In de laatstgespeelde wedstrijden won WEB met 4-2 van Vreemdelingen- dienst, Lands- ontvanger won eveneens met 4-2 van TAV en het Bestuurskantoor won met 4-1 van Luchthaven- dienst.

Centrum draait veel op vrijwilligers

Prinses Margriet opent dagverblijf gehandicapten

PHILIPSBURG — Dinsdag is het nieuwe Day care Centre voor gehandicapten op St. Maarten geopend door prinses Margriet.

Mevrouw Overduin memoreerde in het welkoms- woord de inzet en toewijding van wijkverpleging en vrijwilligsters en herinnerde aan het feit dat een groot deel van de benodigde financien voor de bouw van het centrum zijn gekomen uit een bijdrage van het nationaal geschenk Koningin Juliana 70 jaar. Eveneens stipte zij het bezoek van prinses Juliana aan op 23 november vorig jaar aan welk gebeuren een plakkaat herinnert. Vervolgens verrichte prinses Margriet de opening door het verwijderen van een rozet in een papieren gordijn, waardoor de ingang naar het gebouw onthuld werd.

Overigens bestaan de plannen voor dit centrum al sinds 1977. De wijkverpleging signaleerde de eenzaamheid van de gehandicapten, die vaak helemaal alleen thuis woonden, slechts bezocht door wijk- verpleegkundigen en zetten zich aan de taak deze mensen uit hun isolement te verlossen. In 1980 werd door de aanschaf van een bus met lift een deel van de plannen verwezenlijkt. Dertig vrijwilligsters zorgden ervoor dat er een programma werd opgemaakt om tweemaal in de week met een groep gehandicapten en bejaarden uit te gaan. De benodigde gelden werden bijeen gebracht door Cede Antiyas en een huis-aan huis- collecte.

Al gauw bleek dat voor met name de jongere gehandicapten meer moest worden gedaan, en daartoe werd in een kleine lokaliteit in het gebouw van de wijkverpleging begonnen met een dag in de week handen- arbeid, zang, spel en sport, geheel door vrijwilligsters opgezet. Al vlug werden dit twee dagen en later drie dagen in de week. Het gebrek aan ruimte werd dan ook positief gereageerd om nu de gelden bijeen te krijgen voor een Day care Centre. Ook het gouvernement uitte geen bezwaren en zo werd op 9 mei 1983 begonnen met de bouw van het dagverblijf, naar ontwerp van de architect Harry Walraven.

De grond werd op aanbeveling van pastoor Heilegger geschonken door het bisdom met name door monseigneur W. Ellis. De kosten van het project werden gedekt door de Nederlandse Ontwikkelingshulp via Cede Antiyas, een bedrag van 90.000 gulden uit het geschenk van Koningin Juliana 70 jaar, een postzegelfonds en eigen inbreng.

Het nieuwe dag- verblijf zal maandag tot vrijdag de hele dag in gebruik zijn, op zaterdag en zondag zijn de gehandicapten thuis in hun eigen omgeving. Het nieuwe centum zal, naast de al bestaande activiteiten, ook gelegenheid bieden voor koken, wassen, tuinieren en eenvoudige algemene ontwikkeling. Een bijdrage van 25 gulden per gehandicapte per dag zal worden betaald door het Eilands- gouvernement om de kosten te dekken. Verder is in het centrum een consultatie- bureau voor zuigelingen en kleuters gevestigd en komt wekelijks een groep bejaarden en gehandicapten bij elkaar om met elkaar te praten, te handwerken en dergelijke.

Verdere nog te verwezenlijken plannen zijn een speeltuin en een oefenbad voor gehandicapten. Van de speeltuin zal ook gebruik kunnen worden gemaakt door de jeugd van South Reward. Als laatste project komt er een speel- o- theek voor kinderen van drie tot tien jaar, geheel verzorgd door vrijwilligsters. Deze zal gebruikt kunnen worden in de namiddag en op zaterdag.

PHILIPSBURG — Na de opening van het dag- verbli f, waarbij de prinses geassisteerd werd door haar man, mr. Pieter van Vollenhoven, en Franklin Hughes en Peggy- Ann Rey, twee gehandicapten, onthulde de prinses de plakkaat. De naam het nieuwe dag- verblijf is het Zuster Basilia Centrum, genoemd naar de vrouw die zich al vele jaren volledig inzet met grote toewijding in de wijkverpleging op St. Maarten.

MAN-secretaris Salsbach:

Plan luchtvaartmij is valstrik

WILLEMSTAD— "Het voorstel dat door Tawa Yrausquin namens de MEP gedaan is voor oprichting van een Arubaanse luchtvaart maatschappij is een valstrik om voor Aruba te halen wat er te halen valt en de PNP en de DP ertoe te dwingen de positie van Aruba zowel op het Topoverleg als in het politieke overleg te verdedigen". Aldus verklaart Angel Salsbach namens de MAN in een mededeling. De politieke beslissing die omtrent de ALM genomen is kwalificeert de MAN als "ondoordacht en gevaarlijk".

Dit besluit is volgens de MAN een geniale valstrik van de MEP geweest, waar zowel de DP als de PNP in getuimeld zijn samen met alle andere politieke partijen die aan het formatie- overleg deelnemen, aldus het communiqué.

Ten eerste, zo wordt naar voren gebracht, druist deze beslissing in tegen de conclusie- punten van de RTC. Bovendien mag een dergelijke afwijking van die punten niet plaatsvinden zonder voorafgaand een voorstel ertoe te doen aan de andere partners. Daar komt ook nog bij dat geen rentabiliteits- studie gedaan is naar het functioneren van twee luchtvaart maatschappijen, zodat die twee maatschappijen ongezonde concurrentie voor elkaar kunnen betekenen.

Voorts wordt naar voren gebracht dat er reeds genoeg concurrentie ondervonden wordt van buitenlandse maatschappijen en de ALM al genoeg problemen heeft om het hoofd boven water te kunnen houden. Hoe moet het dan straks met twee maatschappijen ?, vraagt de MAN zich af. Deze beslissing betekent tevens vermindering in de arbeids- gelegenheid.

De MAN maakt zich grote zorgen over de mogelijkheid dat de PNP en DP zich ook bij besprekingen over de goud- en deviezenverdeling door de MEP laten misleiden, verklaart secretaris Salsbach, en zegt de ontwikkelingen "nauwgezet in de gaten te houden".

Ook voor tv-opnamen

VS-filmsterren dagje naar Statia

ORANJESTAD — Op Sint Eustatius worden voorbereidingen getroffen voor de ontvangst van een aantal filmsterren die het eiland op 18 september een dag zullen bezoeken. Deze beroemdheden worden door Mullet Bay naar Sint Maarten gebracht ter promotie van het eiland. Zij komen ook een dag naar Statius. Gezaghebber Sleeswijk noemde in een gesprek met de Amigoe het bezoek belangrijk omdat dit de nodige promotie zal brengen. Met de sterren reist ook een filmploeg mee die op Statius de nodige opnamen zal maken, die in het teken staan van het feit dat St. Eustatius in 1776 het eerste land was dat een officiële groet aan de Amerikaanse vlag bracht. Deze film- opnamen zullen in de VS op het gehele tv- netwerk worden getoond.

Richardson niet terug als minister

PHILIPSBURG — Voor de televisie van Sint Maarten kondigde de huidige demissionaire minister voor Staatkundige Structuur mr. ing. Ralph Richardson aan dat hij in de nieuwe regering zeker niet zal terugkeren. Hij wil weer zo spoedig mogelijk het gezaghebberschap van Sint Maarten op zich nemen en zijn termijn uitdienen. Liever vandaag dan morgen, aldus minister Richardson.

Deel van La Prensa editie in beslag genomen in Nicaragua

MANAGUA — In opdracht van de Sandinistische overheid zijn donderdag meer dan vijftienduizend exemplaren in beslag genomen van de Nicaraguaanse krant La Prensa. Dit gebeurde in de provincies Leon en Chinandega. In het betrokken nummer stond met grote koppen een bericht over een jongerenbetoging in Chinandega tegen de militaire dienstplicht, welke in Nicaragua van Sandinistische zijde altijd de omschrijving "patriottisch- meekrijgt. Zoals te doen gebruikelijk had de directie de tekst van zijn pagina's aan de censor voorgelegd die er kennelijk geen bezwaren in zag. In de rest van het land werd ook geen moeilijkheid ondervonden bij de verspreiding van het donderdag-nummer. De dagelijkse oplage van La Prensa is 75.000. Het bericht kon in de eigen omgeving van het gebeurde kennelijk kwaad, reden om de krant daar uit de circulatie te nemen.

Gevolg van overval gisteren

Geldtransport Capriles kliniek onder bewaking

WILLEMSTAD— Onder bewaking van getrainde bewakers is vanmorgen het geld om de personeelsleden van de Capriles kliniek uit te betalen bij de bank opgehaald. Het personeelslid dat gisteren de ongeveer 60.000 gulden ophaalde, zoals hij dat de afgelopen acht jaar deed, werd overvallen. Hij zal het geld in de toekomst nooit meer ophalen.

Gisterochtend omstreeks elf uur werd het personeels lid bij het uitstappen van zijn auto op de parkeerplaats voor de Capriles Kliniek door twee gemaskerde mannen overvallen. De ene man stapte, gewapend met een pistool, uit een wagen en dwong de werknemer de 60.000 gulden af te geven. Beide mannen gingen er met het geld vandoor. Uit onderzoek bleek dat de auto gestolen was van een Shell-werknemer. Deze had zijn auto op de parkeerplaats bij Post Vijf gestald. Hij was zelf gewoon aan het werk ten tijde van de overval.

'Als het kalf verdronken is, dempt men de put', zo verklaarde directeur Gerritsen van de Capriles Kliniek vanmorgen. Het was hem al jaren een doorn in het oog dat het personeelslid, soms alleen en soms met een tweede persoon erbij, het geld cash moest ophalen. Er is in het verleden ook al gezocht naar een oplossing maar die bleek iedere keer nadelig uit te vallen voor de Kliniek of voor de overheid. Indien wij bijvoorbeeld met cheques uitbetalen, zo verklaarde de directeur, dan moeten de personeels leden onder werktijd naar de bank en dat gaat ten koste van het werk.

Gisteren is er gesproken met de minister. Gerritsen heeft zijn wens te kennen gegeven om toch door middel van cheques uit te betalen. De minister heeft dit voorstel in beraad. De directeur zei verder dat hij in de komende dagen zou peilen of er nog andere alternatieven zijn. Het leek hem ook niet prettig meer om dat geld in huis te hebben. Als men zo brutaal is dat er een overval wordt gepleegd op de parkeerplaats voor de kliniek, durven ze ook wel naar binnen. In de tussentijd dat er nog geen permanente oplossing is, zal het een en ander onder bewaking gebeuren.

Overvallen man steekt met mes en komt vrij

WILLEMSTAD— Een man die omstreeks drie uur vannacht op de Esmeraldaweg te Steenen Koraal liep, werd aangevallen door twee mannen. De man verklaarde dat hij een groot keukenmes bij zich had, waarmee hij één van de overvallers gestoken heeft. De mannen gingen er toen vandoor.

SPELREGELS

VOOR INGEZONDEN stukken gelden een aantal regels:

Van de schrijver van ingezonden stukken moeten de naam, het adres en eventueel telefoonnummer bekend zijn. Ongetekende stukken verdwijnen ongelezen in de prullenbak. In principe worden ook die stukken geweigerd die bedoeld zijn als een reactie op elders gepubliceerde stukken, omdat de voorgeschiedenis ervan voor de gemiddelde Amigoe- lezer niet bekend is. Bij de beoordeling van deze stukken zal ook de maatschappelijke relevantie ervan in ogenschouw genomen worden.

Het schrijven van stukken onder een pseudoniem of het anderszins weglaten van de werkelijke naam van de schrijver wordt slechts in zeer uitzonderlijke gevallen toegestaan; namelijk als de noodzaak tot behoud van anonimiteit van de auteur door de redactie gedeeld wordt. De beslissing daarover wordt door de redactie genomen.

Grote terughoudendheid wordt betracht ten aanzien van gedichten die als ingezonden stukken worden ingediend.

Omdat de kracht van ingezonden stukken zit in hun beknoptheid wordt door de beugel genomen een maximale lengte aangehouden van anderhalf à 4 velletjes met ruime regelafstand. Voor langere stukken kan aan plaatsing in de weekeind- bijlage Ñapa gedacht worden.

Stukken, die al uitgebreid elders gepubliceerd zijn, worden omwille van de actualiteitswaarde geweigerd.

Onder al deze en andere omstandigheden houdt de (hoofd)redactie zich het recht voor om stukken op grond van hun inhoud en/of strekking te weigeren voor publicatie in de Amigoe.

Schip half jaar voor anker bij SOT

Bemanning ontbeert gage van rederij

ST. EUSTATIUS — Zes maanden reeds ligt voor de kust van St. Eustatius de tanker Dundalk. Op 26 februari j.l. is het schip aangekomen om de lading olie type Bunker C van 720 ton en de diesel- olie van 50 ton, bestemd voor de Statia Oil Terminal te lossen.

Deze lading was al in december 1983 in Freeport (Grand Bahamas) ingenomen en via Grand Cayman naar Santo Domingo vervoerd alwaar de huidige bemanning aanmonsterde, behalve de kapitein, de kok en de hoofd boordwerktuig- kundige, die reeds eerder aan boord waren gegaan. Na aankomst op St. Eustatius werd de volgende dag op het schip beslag gelegd door het advocaten- kantoor Gibson en Duncan uit St. Maarten, daar de eigenaars van het schip, Nacional Marines 1980 Ltd., de lading wilden verkopen, terwijl deze toebehoorde aan de firma Pluto Larro Lines.

Op 13 april liet de bemanning eveneens beslag leggen op de lading en het schip daar de firma Romar Transport, bij wie zij in dienst zijn, weigerde hun gage te betalen. De bemanning had sedert januari geen gage meer ontvangen. Inmiddels is de lading verkocht aan de SOT. De opbrengst hiervan berust bij de griffie in St. Maarten, totdat er uitgezocht is wie er verantwoordelijk is voor de betaling van de gage aan de bemanning. In de derde week van september zal dit bepaald worden door de rechtbank. Hierbij zal de bemanning vertegenwoordigd worden door mr. Clemens en Romar Transport door mr. Oosterhof, beiden uit St. Maarten. Het totale bedrag dat door de bemanning geëist wordt, beloopt tegen die tijd $90.000.

De afgelopen zes maanden heeft de bemanning veel problemen ondervonden om in hun levensonderhoud te voorzien. Gelukkig kwam daarbij daadwerkelijke hulp van de Lionsclub, de GEBE en particulieren, evenals van de kant van het eiland- gouvernement dat vanaf 9 mei 500 gulden per tien dagen beschikbaar stelde aan de bemanning voor voeding. Hoewel niet voldoende is men toch zeer tevreden over de ondervonden medewerking. Uiteraard dienen deze kosten tezijnertijd gerestitueerd te worden.

Het is begrijpelijk dat het voor de bemanning niet meevalt zo'n lange tijd te moeten wachten tot de zaak is opgelost. Na klachten die bij de politie waren binnen gekomen over de overlast die sommige leden van de bemanning hadden bezorgd door in de vroege ochtenduren lawaai te maken etc. werd door het plaatselijk hoofd van de politie besloten hen na 6 uur niet meer op de wal toe te laten. Dat is het geval sedert 24 juli.

Veel langer kan men niet meer in de huidige situatie berusten. Dat het niet tot ernstige ongeregeldheden is gekomen, mag een wonder genoemd worden. Om de zaak te bespoedigen, denkt de bemanning zelfs aan een hongerstaking in een kerk en een telegram aan demissionair premier Don Martina.

Twaalf botsingen op de donderdag

WILLEMSTAD— In de afgelopen vierentwintig uur vonden er twaalf aanrijdingen plaats waarbij zes gewonden vielen. De materiele schade bedraagt ongeveer 14.500 gulden.

Kritiek ABVO op formatie-overleg

WILLEMSTAD— "De politici die op Sint Maarten overleg voeren over kabinets- formatie hebben het als specialisten aangelegd, die hun zieke patiënt alleen maar een schone laken geven en over het te heffen tarief piekeren, in plaats van aan concrete genezing te doen". Die constatering is van de ABVO en werd door commissaris Wim van Lamoen gisteren verwoord in het radio- programma van de ABVO via Z-86.

Nergens is er enige oprechtheid te bespeuren, vindt de ABVO. Het enige wat er te zien is is een groep "grootdoeners die grote woorden zonder inhoud of betekenis rondstrooien en veel goede raad weten te uiten die ze echter zelf niet opvolgen", aldus de woorvoerder.

Hij verklaarde dat de ABVO reeds meermalen erop gewezen heeft dat met het verschonen van de lakens een zieke patiënt nog niet genezen is. In dit geval wordt de Antilliaanse economie kennelijk vergeleken met een zieke. Hij waarschuwt de politici echter dat de geschiedenis uitgewezen heeft dat wie op deze wijze met de wil van het volk de spot drijft, er later zelf de gevolgen van ondervindt. "Open jullie ogen en laat het gezond verstand je leiden voordat het te laat is", raadde hij aan.

Toerist moet geld afgeven

WILLEMSTAD— Een toerist werd vannacht omstreeks half twee overvallen door twee mannen. Deze benaderden hem nabij een snack ter hoogte van Pietermaai. De mannen zeiden tegen de toerist dat hij hun al zijn geld moest geven. De toerist weigerde dit waarop een van de mannen een bouwsteen pakte en de toerist ermee dreigde te mishandelen. Om dit te voorkomen gaf de toerist al zijn geld aan de overvallers, te weten 20 dollar en 10 Antilliaanse gulden. De recherche stelt een onderzoek in naar de daders.

Voor mijnenvegen in Rode Zee

Den Haag vraagt F-27 M te leen

DEN HAAG / WILLEMSTAD — Het Ministerie van Defensie in Den Haag overweegt een van de twee op de Nederlandse Antillen gestationeerde Fokker F-27 Maritieme patrouillevliegtuigen naar Saoedi- Arabië te sturen als bijstandsvliegtuig voor de twee mijnenjagers van de Alkmaarklasse die de komende tijd in de Rode Zee gaan zoeken naar daar mogelijk gelegde mijnen. De commandant Zeemacht Nederlandse Antillen commandeur Schelkers heeft dit donderdagavond vanuit Willemstad op Curaçao bevestigd. Uit betrouwbare bron is vernomen dat Saoedi- Arabië zelf om het ter beschikking stellen van een F-27 maritieme heeft gevraagd.

Volgens commandeur Schelkers moet de Koninkrijksregering eerst wel toestemming vragen aan de centrale regering van de Nederlandse Antillen, omdat het eigendomsrecht van de twee toestellen bij die centrale regering ligt. Indertijd is de aanschaf van de twee F-27 Maritiemes bekostigd uit ontwikkelingsgelden die voor de Antillen waren bestemd. Premier Don Martina van de demissionaire regering zei vanochtend tegen de Amigoe desgevraagd nog geen dergelijk verzoek van de Koninkrijksregering ontvangen te hebben, maar ervan gehoord te hebben.

Commandeur Schelkers zei verder nog zelf geen bezwaar te hebben tegen het uitlenen van een van de twee F-27's, gedurende die tijd een Orion- of Breguet- patrouillevliegtuig van de Koninklijke Marine vanuit Nederland ter beschikking gesteld voor de surveillancetaak rond de Antillen. Hij noemde het niet verantwoord die taak met slechts één F-27 uit te kunnen voeren.

De Fokker F-27 maritiem, die sinds 1975 door Fokker wordt gebouwd, is in de eerste plaats bedoeld voor patrouilles boven kustwateren voor onder meer het opsporen van illegale immigranten en smokkelaars, reddingswerk en het bestri den van vervuiling.

De Maritiem is tot nu toe naar vijf landen uitgevoerd: Peru (2), de Filipijnen (3), Angola (1), Spanje (3) en Thailand (3). In de Thaise toestellen zijn op verzoek van Bangkok voorzieningen getroffen voor het aanbrengen van wapensystemen. Er zijn wel ophangpunten voor wapensystemen gemaakt maar het aanbrengen van de wapensystemen zelf — in het geval van Thailand tegen oppervlakteschepen, niet tegen onderzeeërs — wordt niet door Fokker gedaan, maar overgelaten aan het ontvangende land.

Afgelopen woensdag zijn de mijnenjagers „Haarlem" en de „Harlingen" uit Den Helder vertrokken, om op verzoek van de regering van Saoedi- Arabië behulpzaam te zijn bij het mijnenvrij maken van de Rode Zee en het Suezkanaal. Mijnenjagers en -helikopters uit de Verenigde Staten, Frankrijk, Italië en Engeland zijn al enige weken in het Suezkanaal en de Rode Zee aan het zoeken, zonder tot nu toe ook maar een enkele mijn te hebben aangetroffen. Enkele dagen nog voor Saoedi- Arabië liet weten het Nederlandse aanbod te zullen aanvaarden, was officieel in Riyadh meegedeeld dat de Saoedische kustwateren vrij waren van mijnen. Egypte en Soedan hebben eerder laten weten geen behoefte te hebben aan Nederlandse assistentie.

CURAÇAO AGENDA

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN

Stads- en 2de district Oost

1 september 1984 vanaf 08.00 uur t/m 3 september 1984 om 07.00 uur: dokter Tseng. Spreekkamer: Cassandraweg 72, Jongbloed. tel.: 76464; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 76464.

(dit geldt voor patienten van de volgende artsen: mevr. Guerrero- Bakmeyer, Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy- Tseng, Lutchman, Rauchbaar, Braakman, Doran, Tseng en Pattinaja)

Stads- en 2de distrikt West

31 augustus 1984 vanaf 18.00 uur t/m 3 september 1984 om 06.00 uur: dokter Swart. Spreekkamer: Van Leeuwenhoekstraat, tel.: 624113; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 82367.

(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Goilo, Whiteman, mevr. Braakman- Bonder, King, mevr. Soliana- Tjin, Heerenveen, Nivillac, mevr. Rosales- Concession en de bario Sta. Maria)

Derde distrikt Bandabao

31 augustus 1984 vanaf 18.00 uur t/m 3 september 1984 om 06.00 uur: dokter Vonhögen. Spreekkamer: Barber, tel.: 641658, 641605; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 641658, 75761.

(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero Duque en Hernandez)

* * *

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging) Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag gesloten; de wacht heeft zuster Marsden, tel.: 614607/43647 en zuster Bronneberg, tel.: 81506.

* * *

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

* * *

BOTICA'S **(nachtdienst)**

Otrobanda: del Pueblo, tel.: 625333; Punda: Coromoto, tel.: 613300.

* * *

DIVERSEN

CULTUREEL CENTRUM CURAÇAO: 20.30 uur toneel- uitvoering "Er valt een traan op de Tompoes" van Annie M.G. Schmidt o.l.v. toneelgroep Studio.

HUBENTUT '70: 20.00 uur nochi sosial - gebouw Hubentut '70, Penstraat 55.

CITRO: 20.00 uur film- en informatie- avond - kantine Politie- kantoor.

* * *

ZATERDAG

DIVERSEN

TOERISTENSCHIP: 08.00-19.00 uur "The Victoria" (S.J.) - vert. KvK.

* * *

ZONDAG

DIVERSEN

HOTEL CONCORDE: 14.00 uur "Recorder es Vivir"- show met La Nueva Generacion en Samba Brazilian Group "Merry".

ECHA PALABRA: 10.30 uur op Radio Caribe opname van Luis Daal.

* * *

SENTRO DI DAMA (Seroe Fortunaweg 8, tel.: 84647): openingstijden 07.30-12.00/14.00-17.30 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK (Johan van Walbeeckplein 13): openingstijden: maandagmiddag van 14.00-20.00 uur; dinsdag en vrijdag van 10.00-12.00/14.00-18.00 uur; woensdag van 10.00-12.00/14.00-20.00 uur; donderdagmiddag van 14.00-18.00 uur en zaterdagmorgen van 09.00-12.00 uur. De studiezaal is elke dag open vanaf 09.00 uur.

FILIAAL MUNDO NOBO: alleen op maandag open van 14.00-20.00 uur (voor volwassenen).

FILIAAL BARBER: maandagmiddag van 14.00-17.00 uur; dinsdag- en vrijdagmiddag van 14.00-19.00 uur

JEUGDBIBLIOTHEEK (Consciëntiesteeg, Plaza Brion): maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag, woensdag en vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van 09.00-12.00 uur.
Elke maandag ná 16.00 uur activiteiten voor kinderen.

BIBLIOTHEEK MONQUI MADURO (Landhuis Rooi Catootje): openingstijden dinsdag, donderdag en vrijdag van 09.00-12.00 uur (voor afspraken gelieve mevr. Dankmeyer, tel.: 34263 op te bellen).

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE: iedere zaterdag uitlenen van Franse boeken van 14.00-18.00 uur - Fokkerweg 7.

DOCUMENTATIECENTRUM "ZIKINZA": geopend op werkdagen van 08.00-11.30/14.00-16.30 uur - Roodeweg 7A.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Roodeweg 236, tel.: 26388): openingstijden 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

SPEEL-O-THEEK (Uteweg): open woensdag en vrijdag van 15.00-18.00 uur.

BARBARA BEACH CO.: iedere dinsdag- en vrijdagmiddag (behalve feestdagen) excursies en rondleiding naar de Tafelberg; vertrek: 14.00 uur vanaf de White Gate (Porta Blanco).

ST. ELIZABETH HOSPITAAL EN SANATORIUM: **(bezoekuren)** 's morgens van 11.30-12.30 uur en 's middags van 16.00-19.00 uur (kinderafdeling van 10.00-19.00 uur en Intensive Care: 18.00-19.00 uur).

DR. DAVID R. CAPRILESKLINIEK **(bezoekuren)**: opname afd. Mannen van 15.00-16.00/18.00-19.00 uur; opname afd. Vrouwen van 15.00-16.00/18.00-19.00 uur; overige afdelingen van 09.00-12.00/14.00-16.00/17.00-19.00 uur.

FUNDASHON PA KONSUMIDO (Scharlooweg 64, tel.: 611733): openingstijden van 08.30-12.00/14.00-17.00 uur.

BRIDGECLUB CURAÇAO: iedere vrijdagavond om 20.00 uur bridgen - Huize Scherpenheuvel.

SEDUKAL: elke woensdag van 14.00-16.00 uur is er vrij spreekuur.

CARMABI (Caribisch Marien Biologisch Instituut): openingstijden maandag t/m van 08.00-16.30 uur.

TENTOONSTELLING

CURAÇAOSCH MUSEUM: openingstijden 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).

HARTS GALLERY (Dr. Hugenholtzweg 36): openingstijden 09.00-12.00/14.00-18.00 uur.

SYNAGOGE: museum open van maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur.

LANDHUIS BRIEVENGAT: geopend van maandag t/m van 09.30-12.30/15.00-18.00 uur en iedere laatste zondag van de maand van 10.00-15.00 uur (toegangskaarten verkrijgbaar bij Curava en Landhuis Brievengat).

CHRISTOFFELPARK: 08.00-15.00 uur geopend voor publiek (na 14.00 uur wordt niemand meer toegelaten).

TEMPEL GALLERY: openingstijden dagelijks van 11.00-24.00 uur; zaterdag en zondag van 18.00-24.00 uur.

KAS DI ARTE KORSOU (Local Art Gallery), Schrijnwerkersstraat 14, zijweg Breedestraat Otrobanda: open dagelijks van 09.00-18.00 uur; dinsdag en zondag gesloten.

KANTOOR ALKOHOL- EN DRUGTEAM (Witteweg 54, tel.: 623973): spreekuren dagelijks van maandag t/m vrijdag of volgens afspraak.

NEDERLANDSE RODE KRUIS (afd. Curaçao, Secretariaat: Fokkerweg, tel.: 614525/614630): geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-11.30 uur.

* * *

BIOSCOPEN

GOLDEN DRIVE-IN

21.00 en 24.00 uur *Fire starter* (actiefilm; Engels, *f*.5,-, 18 jr.).

* * *

TELECURAÇAO

VRIJDAG: 16.30 Childeren's series; 18.00 Agedres na plaka chiki; 18.15 Tio Wancho i su muchanan; 18.20 Telenovela: Chispita; 19.15 Informe deportivo; 19.30 History of motorcars; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.20 Hill Street Blues; 21.30 School Advies Dienst; 22.00 Mundu na bista; 22.15 Show di Job; 23.15 Tempu pa Dios; 23.20 Sluiting.

ZATERDAG: 16.30 Telefiesta; 18.00 NBA basketball; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Rikesa universal; 21.30 Estreno (Night warning); 23.00 Sluiting.

Wedstrijd Michael Jackson gelijkenis

WILLEMSTAD— Dit weekeinde wordt in de sporthal van Sentro Deportivo Kòrsou een "Michael Jackson Look"- wedstrijd georganiseerd. De wedstrijd is verdeeld in een groep jongens tot dertien jaar en een groep van ouder dan dertien. Voor de eerste groep zijn er zeven deelnemers; aan de tweede groep nemen tien jongens deel.

De westrijd omvat het imiteren van de stijl van zanger Michael Jackson in zowel kledij als dans, en de gekozen finalisten vertegenwoordigen Curaçao op een 29 september te houden Antilliaanse wedstrijd. Op zaterdag treedt de groep deelnemers van ouder dan dertien jaar op om acht uur 's avonds. Na afloop van de wedstrijd om elf uur kan verder gedanst worden op muziek van een disc jockey. De wedstrijd voor jongens onder de dertien jaar is zondag middag van drie tot zes. Beide onderdelen worden georganiseerd door "Promosiones Porfin" en op beide dagen is de toegang voor kinderen tot en met zestien jaar vijf gulden en voor volwassenen tien gulden per persoon.

Auteurs bijeen over werken van Bèti Doran

WILLEMSTAD— De vereniging van Curaçaose schrijvers organiseert op 31 augustus een literaire bijeenkomst. De heer Bèti Doran zal die avond over zijn werken en ervaringen vertellen. Lucille Haseth zal uit zijn werken enkele delen voorlezen. De avond begint om acht uur tot elf uur in Djogodó di Talia op Suffisant.

Mis voor RK verkenners nieuwe seizoen

WILLEMSTAD— In de kerk van Groot Kwartier wordt zondag tien uur 's morgens met een Heilige Mis het nieuwe jaar van de katholieke verkenners geopend. Alle verkenners-groepen zijn voor deze mis uitgenodigd. Het is de bedoeling van de "Katholieke Verkenners van Curaçao" om voortaan elk jaar na afloop van de grote vakantie de activiteiten te heropenen met een Heilige Mis. Na de kerkdienst volgt installatie van districtcommissaris Sidney Paulina, als vervanger van de heer Carlos Baromeo. De installatie wordt verricht door de hoofdcommissaris der Verkenners van de Antillen, Erich van der Hoeven.

Lezing Alliance Française met Gobry in UNA

WILLEMSTAD— In het media-centrum van de Universiteit van de Nederlandse Antillen organiseert de Alliance Française vanavond een lezing met Ivan Gobry, docent filosofie aan de universiteit van Reims. Het thema van de lezing is "De grondslag van het politiek gezag". De lezing begint half negen.

De filosoof Gobry hield een reeks lezingen in Caracas en nam de uitnodiging van de Alliance Française aan om vóór zijn terugkeer naar Frankrijk ook Curaçao aan te doen. De lezing wordt uiteraard in het Frans gehouden, maar er zijn Nederlandse, Spaanse en Engelse tolken beschikbaar.

Gedichtenrecital Luis Daal in UNA

WILLEMSTAD— 'Gedichten van Pierre in de mond van Luis' dat is de titel van een gedichten recital op 3 september. De Pierre Lauffer stichting heeft deze avond, in samenwerking met de UNA, op touw gezet ter herdenking van Pierre Lauffer. Luis Daal zal die avond vanaf half negen te beluisteren zijn in de aula van de Universiteit.

Versperdienst Mahaai

WILLEMSTAD— Op zondag 2 september is er een Versperdienst, een meditatieve getijdedienst, in de Tamarijnkerk op Mahaai. De voorganger in deze dienst is dominee Schaap. De Vesperdienst begint om half acht 's avonds.

Bruiloft

GARDEN CITY — Jody Decker en Ted Willimon stonden op het punt te trouwen toen er zich een ongelukje voordeed, waarbij de bruidegom een beenbreuk opliep. Familie en kennissen waren uitgenodigd voor een openlucht-bruiloft op het landgoed van de ouders van Jody Decker. Het liep dus iets anders. In het ziekenhuis beloofden zij elkaar trouw, hij in een wat ander trouwpak dan hij zich had voorgesteld en zij als een leuk bruidje. Er werd een video-opname van gemaakt en toen kennissen en familieleden zich op de afgesproken plaats hadden verzameld zorgde een broer van Willimon voor de video-opname zodat iedereen er overtuigd van was dat het stel inderdaad was getrouwd, waarna men zich enthousiast overgaf aan champagne en andere heerlijke bruiloftszaken.

WASHINGTON — In de Nevadawoestijn heeft Amerika de 10e ondergrondse kernproef van dit jaar genomen. Hij had een lading van 20 kiloton.

*****

FTA: waar is geld voor eigen maatschappij ?

ORANJESTAD — "Wij hebben nergens geld voor," zo liet waarnemend FTA- voorzitter Franklin Krozendijk de Amigoe desgevraagd weten inzake de plannen voor een eigen Arubaanse luchtvaart- maatschappij. Hij wees daarbij op de enorme schulden die de ALM heeft en stelde dat zelfs de Antillen van de Vijf daar weinig aan kunnen doen.

Er wordt gesproken over een eigen luchtvaart- maatschappij, over een eigen gouverneur en nog veel meer, en we hebben niet eens geld om de overheidskantoren behoorlijk te verven of wegen aan te leggen, zo vervolgde de waarnemend FTA-voorzitter.

Wat de opmerking van gedeputeerde Remie Zaandan betreft die gisteravond als voorbeeld de luchtvaart- maatschappij van de Cayman- eilanden bracht, merkte de heer Krozendijk op dat de gedeputeerde niet liet horen of deze eilanden geld hadden of niet. Daar zit het gehele probleem. Er wordt teveel beloofd, teveel gevraagd, enz. Maar financieel- economisch kunnen we bitter weinig doen. De heer Krozendijk liet horen dat in feite de FTA niets tegen een eigen luchtvaart- maatschappij heeft, maar hij vraagt zich af of dat mogelijk is.

Diefstal in kantoor

WILLEMSTAD— Door het vernielen van een raam drongen onbekenden het kantoor van een raadsman te Pietermaai binnen. Ze gingen er van door met twee pocket- memo's, een dicteer apparaat, een mini cassette recorder, een koptelefoon, een ventilator en een zakmes.

Auto verkocht vóór afbetaling

WILLEMSTAD— Een bankinstelling deed aangifte van het feit dat de man H.H. die een auto op afbetaling had gekocht, niets betaalde en dat bij controle bleek dat de man de auto heeft verkocht. De recherche stelt een onderzoek in.

Discovery lanceert 2 kunstmanen

CAPE CANAVERAL — Op de tweede dag van hun verblijf in de ruimte hebben de kosmonauten aan boord van het Amerikaanse ruimteveer Discovery de tweede kunstmaan gelanceerd. Dit gebeurde op een dergelijke manier dat hij roterend de ruimte in schoot waarmee voorkomen wordt dat hij meteen aan één kant door de zon zou verbranden. Het was een kunstmaan van Hughes Communications welke ter beschikking aan de Amerikaanse marine wordt gesteld voor het versturen van boodschappen tussen zijn schepen en zijn stations ter land en ter zee. Gisteren werd de eerste van de drie kunstmanen gelanceerd. De derde moet hen morgen volgen. Het is voor het eerst sinds geruime tijd dat het de Amerikanen lukt een kunstmaan met succes te lanceren vanuit een ruimtevaartuig. Vandaag worden ook door de tweede Amerikaanse ruimtevrouw, Judy Resnik, proeven genomen met het grote zonnepaneel, terwijl de eerste betalende passagier in de ruimte, Charles Walker, het mechanisme in werking moet stellen welke uiteindelijk een niet geïdentificeerd hormoon moet opleveren, waarvan miljoenen mensen in de toekomst voordeel zullen hebben. Tijdens de eerste van de zes ruimtedagen van de Discovery deden zich slechts kleine problemen voor. Als alles goed gaat met dit ruimteveer wil de NASA er dit jaar maandelijks een gaan lanceren om de achterstand van de maandenlange vertraging met de Discovery-lancering in te halen.

Gevraagde onderzoeken toegezegd aan bezetters Franse consulaat

BOGOTA — Het Franse consulaat in de Colombiaanse hoofdstad is enige tijd bezet gehouden door een groep welke aandacht wilde vestigen op de dood van zo'n twintig boerenleiders op het platteland door doodseskaders. De actie verliep zonder geweld en kwam ook zonder geweld ten einde nadat de groep met regeringsvertegenwoordigers had gepraat. Men zei geen rebellen te zijn. Er is hen toegezegd dat de resultaten van bepaalde onderzoekingen bekend gemaakt zullen worden.

De elf mannen en vrouwen zeiden te handelen namens de Samenwerkende burgerbewegingen. Men had maskers op tijdens de bezettingsactie welke acht uur duurde. Zij zeiden dat zij uit bezorgdheid handelden over het optreden van doodseskaders in Colombia, waarvan het bestaan al langer werd vermoed. Van overheidszijde werd onder meer overleg met de bezetters gepleegd door leden van de Vredescommissies welke het overleg voerde met de guerrillabewegingen dat leidde tot een wapenstilstand. Na afloop van de actie konden de bezetters vertrekken zonder te worden gearresteerd. De politie wees er op dat alles heel rustig was verlopen en dat er geen ogenblik geweld had gedreigd. De bezetters zeiden dat het doel van hun actie slechts was dat de regering naar hen luisterde.

Van officiële zijde is beloofd dat er een onderzoek komt naar het feit dat in de afgelopen vier jaar 190 mensen zijn verdwenen, onder meer in verband met politieke motieven. Ook komt er een onderzoek naar het eventuele bestaan van doodseskaders.

DUALA — De ontploffing van de Camerounse Boeing op het Duala-vliegveld heeft het leven gekost aan 24 mensen, aldus Reuter. AP had het donderdagavond nog over 79 doden, nadat eerder was gemeld dat er 100 doden waren. Het toestel is geheel vernield. Bij het taxien voor het opstijgen brak de brand uit, gevolgd door explosies.

VOLENDAM LIJKT DIT SEIZOEN HOGE OGEN TE WILLEN GOOIEN

Eredivisie betaald voetbal van start

Top-3 heeft zwaar programma voor boeg

—Door Willem Dekker—

WILLEMSTAD — De warming-up van het Nederlands betaald voetbal werd verzorgd door de klubs uit de eerste divisie die aankomend weekeinde alweer voor hun derde wedstrijd staan. Ondanks het redelijke spelpeil en een aantal aantrekkelijke wedstrijden in de eerste twee rondes gaat de meeste aandacht van de voetballiefhebbers toch uit naar de verrichtingen van de klubs uit de ere divisie. De voetballers uit de hoogste divisie hebben er een extra lange zomerstop opzitten in verband met de Europese kampioenschappen waar het Nederlands elftal zich bijna voor heeft geplaatst. De meeste klubs hebben echter goed geprofiteerd van de lange pauze door in binnen- en buitenland de boet op te gaan. Financieel aantrekkelijke wedstrijden hadden hierbij de voorkeur boven extra vakantiedagen.

Zo heeft bijvoorbeeld Ajax het dubbele van het normale aantal "oefen" wedstrijden afgewerkt ter voorbereiding op de komende kompetitie. Feijenoord was zelfs deze week nog aktief in het internationale toernooi van Real Madrid. Dit alles ter verbetering van de buitenlandse kontakten maar vooral natuurlijk om de klubkas te spekken. Een noodzaak voor de meeste klubs gezien hun soms erg dure huishouding. Een echt duidelijk beeld hebben we nog niet van de klubs die dit weekeinde de wei ingaan voor hun eerste wedstrijden van de nieuwe kompetitie.

UITWEDSTRIJDEN

Van de top-3 speelt alleen PSV zijn eerste wedstrijd thuis. Men ontvangt FC Groningen wat dit jaar wel aan de weg wil timmeren maar dat men overlaat aan de mannen in het veld en niet zoals afgelopen jaar door een voorzitter die verkondigde dat de top-3 hun tijd had gehad. Het pakte, helaas voor de Groningers, anders uit. Dit jaar was men rustig op de spelersmarkt hoewel de overgang van Eddy Bosman van de Go Ahead Eagles, met name in Deventer voor problemen heeft gezorgd. Bosman was voor de Eagles van onschatbare waarde en wordt algemeen gezien als de beste kopper van Nederland. Samen met de Engelse spits Rob MacDonald moet hij voor spektakel gaan zorgen. PSV ziet het treffen echter met vertrouwen tegemoet, gezien de zeer goede resultaten in de voorbereiding. Met de Deense international Kenneth Brylle en de Zweedse voetballer van het jaar Glen Hysen is men vooral in de breedte erg sterk geworden. Bovendien kan men dit jaar rekenen op de diensten van Hans van Breukelen, de keeper van het Nederlands elftal. Een vol huis in Eindhoven wordt dan ook zeker verwacht.

Feijenoord mag als landskampioen op reis naar Kerkrade waar Roda JC als gastheer optreedt. Het is voor de Rotterdammers te hopen dat de midweekse trip naar Spanje niet te veel gevergd heeft want anders kon die eerste wedstrijd tegen het immer gevaarlijke Roda wel eens de mist ingaan.

Ajax heeft ook al een lastig kwarwei met hun uitwedstrijd op Spangen tegen de tweede Rotterdamse klub Sparta. De Rotterdammers hebben, op Wout Holverda na, de spelersgroep van het afgelopen jaar in takt weten te houden. Een wonder voor diegenen die op de hoogte zijn van het aan- en vooral verkoopbeleid van Sparta. Ajax komt op volle sterkte naar Rotterdam, hoewel men Walter Meeuws nog noodgedwongen in Amsterdam moet achterlaten gezien zijn schorsing. De strafzaak tegen de bij het Belgisch omkoopschandaal betrokken spelers komt pas later dan voorzien voor zodat de betrokken spelers er voorlopig van moeten uitgaan dat men pas in januari mag spelen. Maar ook zonder Meeuws moet Ajax Sparta op de knieën zien te krijgen.

SUB-TOPPERS

Van de sub-toppers gaat de meeste aandacht ongetwijfeld uit naar de wedstrijd Haarlem - Go Ahead Eagles. Beide klubs hebben geen noemenswaardige versterkingen gekregen maar zagen de spelersgroep voor het grootste gedeelte intakt blijven. Slechts het vertek van Bosman bij de Eagles zal voorlopig nog wel gevoelig liggen maar met een groot aantal aankomende talenten moet dat gemis toch snel opgevangen kunnen worden. Bij Haarlem treurt men over het vertrek van spits Peter van de Waart. Men had dit talent het afgelopen seizoen geleend bij AZ-67 maar kon door onvoldoende financiële middelen niet overgaan tot aankoop. Huren wilde Haarlem wel maar AZ niet zodat Van der Waart te bewonderen is in Den Bosch.

Dat zelfde Den Bosch dit jaar onder leiding van Rinus Israel, in zijn eerste jaar als zelfstandig coach, gaat op bezoek bij PEC Zwolle. In Zwolle zag men vlak voor aanvang van de kompetitie toch ex-international Johny Rep vertrekken. Rep wilde weg uit Zwolle, schermde zelf met duistere aanbiedingen, leek niet weg te komen en werd vervolgens zeer vertrassend binnengehaald bij landskampioen Feijenoord. Hij dient daar de spelbepalende rol van maestro Cruijff over te nemen. Tegenover het vertrek van Rep stond de komst van Koos Waslander (ex Nac), Jurgen Muller (ex Antwerp), Martin Wiggemansen (ex Lugano en Ajax) en Deam Wikins van Brighton. In Zwolle blikt men de komende kompetitie dan ook met het nodige vertrouwen tegemoet. Den Bosch gaat in ieder geval een moeilijke uitwedstrijd tegemoet.

VOLENDAM

De klub die het afgelopen seizoen voorbestemd leek om te degraderen en dat niet deed, Volendam, lijkt het komend seizoen hoge ogen te willen gooien. Het bestuur trad af en maakte plaats voor vakbekende mensen, een tweetal trainers wat mag bogen op een enorm brok internationale ervaring werd binnen gehaald, Leo Beenhakker en Bobby Haarms werkten in het verleden als "koningskoppel" samen bij Ajax. Beenhakker verruilde De Meer echter voor Spanje waar hij aardige successen behaalde met Real Zaragoza. Men verwacht in Volendam erg veel van het duo Beenhakker en Haarms. Zelfs zoveel dat men nu al spreekt van het Nederlandse Watford. Met als belangrijkste aankoop Keje Molenaar van Ajax en Henny Mei er van Telstar lijkt men in Volendam het komende seizoen toch met minder tevreden te moeten zijn. Men ontvangt dit weekeinde Utrecht, per traditie een zeer moeilijke tegenstander voor de bewoners van het palingdorp.

Utrecht zag gevestigde namen als Leo van Veen (RKC) en Rob de Wit (Ajax) vertrekken en haalde daar Edwin Godee (Ajax), Johan van der Hooft en als belangrijkste aankoop Wim Rijsbergen voor terug. Beide laatsten kwamen van het gedegradeerde Helmond Sport. Voor beide klubs is het de wedstrijd van de waarheid: Maakt Volendam zijn aspiraties van subtopper waar en weet Utrecht het vertek van talent en absoluut idool Rob de Wit op te vangen. Na dit weekeinde weten we het antwoord.

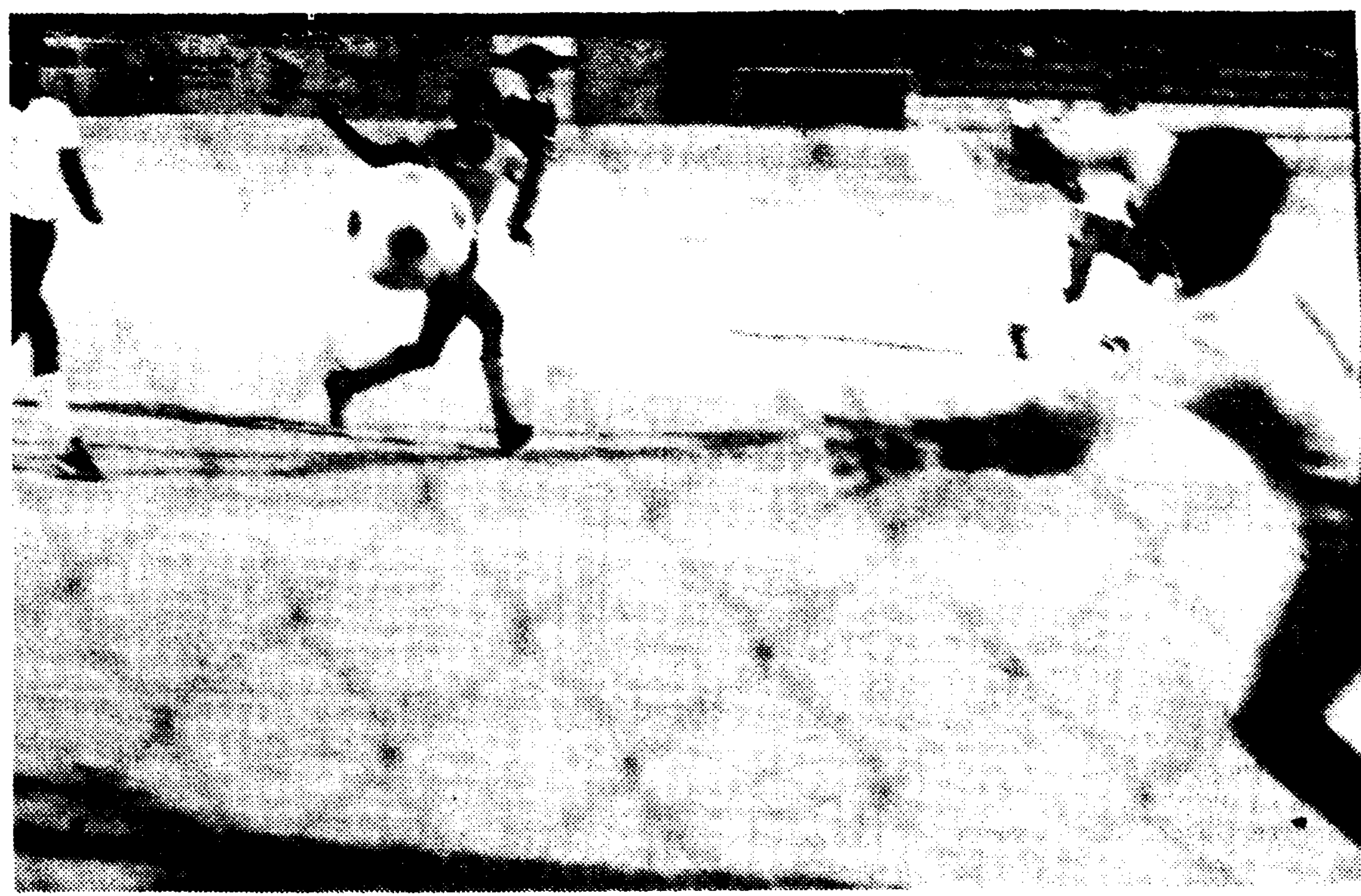
DEBUTANTEN

De laatste drie wedstrijden hebben gemeen dat het gaat om ontmoetingen waarin de drie debutanten uitkomen. Op speciaal verzoek van de betrokken klubs heeft de kompetitieleider hen een thuiswedstrijd als kompetitie opener gegeven waardoor de klubs de kans krijgen direkt aan klantenbinding te doen.

Zo ontvangt Twente het Limburgse Fortuna Sittard. Voor de Tukkers, op papier althans, geen onoverkomelijke zaak. Een nieuw gezicht in Twente is Willy Carbo die via Feijenoord overkwam van Club Brugge. De spelersgroep is verder uitgebreid met een aantal talenten uit de regio. Talenten waar men het aankomende jaar veel van verwacht. Fortuna Sittard versterkte zich aan het einde van het afgelopen seizoen al met Sparta spits Holverda en trok verder, evenals de meeste klubs overigens, een aantal talentvolle amateurs aan. Twente maakte eerder deze week trouwens een zeer slechte generale repetitie door met maar liefst 6-1 van het Westduitse Schalke '04 te verliezen. Maar een slechte generale is meestal goed voor een perfekte show.

Het Bredase NAC, via de nakompetitie doorgedrongen tot het voetbalwalhalla, is gastheer van Excelsior. Ook bij NAC is er de afgelopen maanden veel gebeurd. Spelers vertrokken, anderen werden aangetrokken, bestuur stapte op, trainers werden de laan uitgestuurd, de macht werd overgenomen door een aantal "sterke mannen" en zie: Er staat weer een klub. Het avondje NAC gaat weer komen. Cees Swamborn, ooit als veelbelovende verdediger door Ajax bij het nietige SVV vandaan gehaald, door Ajax vervolgens verkocht naar West Duitsland (Duisburg) is de meest tot verbeelding sprekende aankoop van NAC. Verder haalde men Wim Flight weg bij Utrecht en trok men ook in Breda een aantal veelbelovende amateurs aan. Excelsior gaat ongetwijfeld een moeilijke zaterdagavond tegemoet ook al doordat men in Rotterdam weer een aantal spelers zag vertrekken, waaronder mister Excelsior Frans Struis. Men wist echter Wim van Til en Mike Snoei over te nemen van grote broer Feijenoord zodat het wegvallen van Struis enigszins wordt opgevangen. Men zal het echter uiterst zwaar krijgen dit seizoen waarvan de eerste wedstrijd in Breda al een goed voorproefje zal worden.

De laatste wedstrijd wordt afgewerkt in het uiterste zuiden van het land waar MVV voor spektakel gaat zorgen tegen AZ'67. Dubbel spektakel als men kijkt naar de aankoop. Huub Smeets van Fortuna. Met Dick Nanninga, behoeft geen verdere introduktie, gaat Smeets de luchtmacht vormen bij de Limburgse debutanten. Met Pierre Vermeulen, uitgekotst door Feijenoord, op de vleugel heeft MVV een voorhoede om van te watertanden. Met showman Barry Hughes aan het roer rekent men in Zuid Limburg nu al op een plaats in de sub-top. En dat hebben we meer gehoord in het verleden. Kortom, de bal gaat weer rollen. De liefhebbers komen het nieuwe seizoen ongetwijfeld aan hun trekken en wij hier bij de Amigoe zullen proberen de ontwikkelingen op de voet te volgen.

WILLEMSTAD — Op de foto scoort Edmiro Jansen het derde doelpunt gedurende de ontmoeting van woensdagavond waaruit Hubentut Korsou met 3-0 als overwinnaar uit de bus kwam ten koste van Centro Dominguito. De competitie wordt vanavond voortgezet met de ontmoetingen Scherpenheuvel - Vasco da Gama en Jong Holland Sithoc.

Nieuwe buitenlandse zwemcoach voor Sithoc

WILLEMSTAD — Gisteravond arriveerde vanuit de verenigde Staten de nieuwe Sithoc zwemcoach Martin Edwards. Deze gaat de plaats innemen van de inmiddels gerepatrieerde coach Ian Armiger. Opnieuw moest Sithoc voor dit seizoen in het buitenland op zoek naar een professionele coach daar er helaas nog steeds geen lokale coaches met voldoende kwalificaties en ervaring zijn die bereid zijn van het coachen van een vereniging een full time job te maken.

Martin Edwards is 29-jaar oud en heeft 7 jaar ervaring op het gebied van coachen van leeftijdsgroepers. Het laatst was hij in dienst van de Californische club Class Aquatics. De club was zeer succesvol en ontving de afgelopen 2 jaar de onderscheiding voor de beste "dual meet" selectie van Zuid-Californie.

Edwards studeerde af aan de bekende Pepperdine University in Californie in lichamelijke opvoeding en bewegingsleer. Geboren in Engeland zwom hij echter in het Britse nationale team dat uitkwam op de Olympische Spelen van 1972 de wereldkampioenschappen van 1973 en de Common Wealth Games van 1974. Behalve met het coachen van de Sithoc-zwemmers zal Edwards zich ook intensief gaan bezig houden met de opleiding van de 5 lokale assistenten in dienst van Sithoc teneinde een kader te vormen dat straks succesvol zelfstandig zal kunnen trainen.

Het Sithoc bestuur heeft het volste vertrouwen in dat onder leiding van haar nieuwe coach de opwaartse lijn waarin de vereniging en de zwemsport in het algemeen zich de afgelopen jaren hebben mogen verheugen, zal worden voortgezet. Edwards heeft een contract voor één seizoen.

Bij incident grens India-Pakistan zes Pakistani gedood

NEW DELHI — Bij een schermutseling aan de grens tussen India en Pakistan zijn zes Pakistaanse soldaten om het leven gekomen, zo meldt India Press Trust. Dit gebeurde in het betwiste Cachemira-gebied. Aan Indiase kant waren er geen verliezen. Het is het derde incident van deze soort in de laatste maanden.

In volleybalcompetitie

The Birds incasseert tweede nederlaag

WILLEMSTAD — De volleybalcompetitie werd gisteravond in de sporthal van Sentro Deportivo Korsou voortgezet met vier ontmoetingen. De meest opvallendste uitslag van gisteravond was ongetwijfeld de 2-3 nederlaag die The Birds/Coca Cola heeft geleden ten koste van Warwaru. Dit was de tweede achtereenvolgende nederlaag voor de vereniging uit Suffisant in de kategorie heren hoofdklasse. In de dames hoofdklasse behaalde Flying Six een nipte 3-2 overwinning op de benjamin club Sta Rosa Stars.

The Birds gaf gedurende de wedstrijd van gisteravond de zege praktisch weer uithanden. Na met 2-1 voor te hebben gestaan moest men toekijken hoe de Brievengat-ploeg twee sets op rij naar zich toe trok en zodoende ook de wedstrijdzege. Het was The Birds die de eerste set won met 15-6 om vervolgens de tweede met 8-15 te verliezen. In de derde set kwam men sterk terug en zegevierde met 15-10. Na deze derde set te hebben gewonnen dachten menigen dat het doek reeds gevallen was voor Warwaru. Laatstgenoemde ploeg kwam echter sterk terug en trok de stand gelijk door de vierde set met 15-4 te winnen en vervolgens ook de beslissende vijfde set met 16-14.

Gedurende de laatste twee ontmoetingen waarin The Birds in actie kwam was men steeds aan de winnende hand, maar tegen het einde trok men alsnog aan het kortste eind. Dit heeft voor een groot deel te maken met de mentaliteit van de spelers die vaak niet met dezelfde aandacht en concentratie bij de partij waren.

In de partij geldig voor de dames hoofdklasse moest Flying Six twee sets afstaan aan de pas gepromoveerde Sta Rosa Stars. Na de eerste twee sets met 15-9 en 15-6 te hebben gewonnen, moest Flying Six tot tweemaal toe en met veel zeggende cijfers het hoofd buigen voor zi n jongere tegenstander (4-15, 2-15). In de beslissende vijfde set waren de krachten van de Sta Rosaploeg uitgeput. Met 15-8 trok Flying Six toch de zege naar zich toe.

In de heren A-klasse zegevierde UNA met 2-0 ten koste van Bahamas 15-7, 15-8, terwijl Excalibur in de dames-klasse Watakeli met 2-0 terug wees 15-5 en 16-14.

De competitie wordt vanavond voortgezet beginnende om half acht op de baan van het St Thomas College te Hoogstraat.

Alle "beschermde" spelers halen tweede ronde

Open Amerikaanse tenniskampioenschappen

NEW YORK — Wie wordt de eerste geplaatste speler, die op de banen VAN Flushing Meadow het loodje moet leggen ? Die vraag was gisteren nog altijd actueel. Alle zestien "beschermde" spelers haalden de tweede ronde van het enkelspel in de strijd om de open Amerikaanse tennistitels. Dat is voor het eerst sinds 1975. Statistici proberen nu hardnekkig te achterhalen hoe lang het geleden is dat de zestien toppers ook allen de derde ronde bereikten. Immers, acht bevoorrechten slaagden daar gisteren al in.

Bij de dames verdwenen in de eerste paar dagen drie geplaatste speelsters. Dat waren de Britse Durie, de Bulgaarse Malejeva en de Amerikaanse Horvath. De rest bleef tot nu toe overeind.

De als tiende geplaatste Amerikaan Eliot Teltscher ontsnapte nog maar net aan uitschakeling. Zijn landgenoot Mark Dickson hield hem de volle vijf sets bezig en sleepte er bovendien in de vijfde set nog een tie break uit. Tot het laatst bleef de spanning gehandhaafd. Teltscher was uiteindelijk met 7-5 in die "verlenging" toch de gelukkigste. Ook de als veertiende geplaatste Zweed Anders Jarryd, in juli winnaar op het Melkhuisje in Hilversum, moest tegen de Zuidafrikaan Danie Visser vijf sets keihard knokken om een plaats in de derde ronde. Andres Gomez uit Ecuador (nummer vijf) en de jeugdige Amerikaan Aaron Grickstein (acht) stonden een set af aan respectievelijk Bauer (VS) en Klaparda (VS). Drie andere geplaatste spelers, de Zweed Wilander, de Amerikaan Gerulaitis en de Australiër Cash, konden volstaan met drie sets.

GRILLIG VERLOOP

Bij de dames kende de partij tussen de als veertiende gerangschikte Canadese Carling Bassett en de Francaise Pascale Paradis een wel heel grillig verloop. In de eerste set verspeelde Bassett een voorsprong van 5-1, in de tweede set was juist het omgekeerde het geval. Beide malen sleepte de Canadese de sets in de tie break uit het vuur (7-6, 7-6).

De als eerste geplaatste Amerikaanse Martina Navratilova hoefde tegen haar landgenote Andrea Leand niet tot het uiterste te gaan (6-4, 6-2). Chris Lloyd, die in de eerste ronde geen game afstond, liet er nu tegen haar landgenote Terry Holladay twee lopen (6-1, 6-1).

De interessantste partij zou vandaag wel eens het duel tussen favoriet John McEnroe en de ook in zijn tweede opslag hard serverende, 18-jarige Zweed Stefan Edberg kunnen worden. De twee stonden tot nu toe pas één keer tegenover elkaar, met McEnroe als winnaar. De Amerikaan verloor trouwens pas twee van zijn laatste 61 partijen, tegen Lendl en Amritaj. Jimmy Connors krijgt te maken met zijn leeftijdsgenoot Brian Gottfried. Deze won in de afgelopen jaren vier van de twee en twintig onderlinge duels, maar de laatste maal dateert uit 1976. Ivan Lendl, tweede geplaatst, kwam donderdagavond laat in actie. Hij begon slecht tegen de Zuidamerikaan Eddie Edwards, maar herstelde zich later: 3-6, 7-6, 6-3, 6-1.

WASHINGTON — De grootste en beruchtste VS-vakbond, de Teamsters Union, steunt Reeagan in deze verkiezingscampagne. Onder meer de chauffeurs vallen onder deze 1,9 miljoen leden grote bond. Voorzitter Presser deelde het in aanwezigheid van vice-president Bush mee.

Tennis klasificatie toernooi

WILLEMSTAD — Morgen gaat het tennis klassificatie toernooi van start op de banen CSC te Damacor en Asiento te Rust en Burgh. Er wordt voornamelijk "round robbin best of three sets" gespeeld.

Alle spelers, die zich ingeschreven hebben voor dit toernooi, moeten morgen om half negen 's morgens op de plaats aanwezig zijn, om hun programma in ontvangst te nemen en tegelijkertijd het inschrijfgeld te betalen.

De wedstrijden beginnen om negen uur precies. De spelers zullen in de leeftijdsgroepen spelen, waarin zij volgend jaar zullen uitkomen, respectievelijk: 10 Jaar (1975 of jonger); 12 jaar (1973/1974); 14 jaar (1972/1971); 16 jaar (1969/1970); 18 jaar (1967/1968).

Dominee: voetbal gaat voor huwelijk

MICKLE-OVER — De dominee van het Engelse plaatsje Mickle-Over sluit geen huwelijken meer op de zaterdagmiddag. Op dat tijdstip is hij voortaan te vinden in het voetbalstadion. "Voetbal vormt mijn enige afleiding in de week; een vrije dag heb ik niet", is de reden voor het koene besluit van de 70-jarige Ben Crockett.

Tot voor kort kwam Crockett altijd tot geschikte regelingen met paartjes, die aanvankelijk de zaterdagmiddag voor hun huwelijkse plechtigheid hadden gekozen. Een aanstaand paar protesteerde onlangs echter tegen de handelwijze van de dominee. Na een brief aan de bisschop van Derby gaf Crockett te kennen zijn zaterdagmiddagen definitief vrij te houden voor voetbal.

Uitslagen Major League Baseball

NEW YORK — De uitslagen van de gisteren geldig voor de Major League gespeelde honkbalwedstrijden, zijn als volgt:

AMERICAN LEAGUE

Milwaukee Brewers - Cleveland Indians 7-6; Toronto Blue Jays - Chicago White Sox 4-3; Boston Red Sox - Minnesota Twins 9-3; Texas Rangers - Kansas City Royals 4-3; Seattle Mariners - Detroit Tigers 2-1.

NATIONAL LEAGUE

San Francisco Giants - Philadelphia Phillies 6-5; Philadelphia Phillies - San Francisco Giants 6-5; Cincinnati Reds - Pittsburgh Pirates 4-1; Montreal Expos - Los Angeles Dodgers 5-2; Chicago Cubs - Atlanta Braves 8-3.

ZOEKERTJES

DINSDAGS EN VRIJDAGS
tot 10 woorden
F. 5,50
Elk woord meer f. 0,25
UITSLUITEND A CONTANT!

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

BOTO DI marine plywood, 15 pia largu, huntu ku motor Envinrude 7 1/2, un aña bieuw i poko usá pa ƒ.2.000,- cash. tel.: 674360 despues di 5'or di atardi.

PORCH SALE: complete woning- inrichting waaronder bedden; koelkast; bankstel; servies- goed; keuken- gerei; eethoek; porchset; salon- tafels; snorkel- uitrustingen en nog vele andere meubels en huish. art. Vrijdagavond 18.00-22.00, zaterdag 9.00-18.00 uur: Puttenstraat 3, tel.: 616012.

AUDI 80 Luxe, bouwjaar 1978, zeer goed onderhouden, vraagprijs ƒ.4.500,-. Te bezichtigen bij: Garage Isa Sales, Stoppelweg 32. Voor inlichtingen tel.: 54920.

16-K KLEUREN COMPUTER + data recorder + 2 spelletjes, ƒ.275,-, tel.: 78544.

LADA STATION, mei '81, 54.000 km, financiering mogelijk, ƒ.2.950,-, Oude Caracasbaaiweg 110A (weg bij Garage Schnog inslaan).

WASMACHINE 110V ƒ.350,-; kookplaat ƒ.135,-; bureau ƒ.75,-; 6 barkrukken ƒ.75,-; tweepersoonsbed ƒ.200,-; divesen (gordijnen, baai- spullen enz.), Oude Caracasbaaiweg 110A (weg bij Garage Schnog inslaan).

VOLKSWAGEN SCIROCCO (wrak) voor onderdelen of compleet, Caracasbaaiweg (achter Leo Schnog), tel.: 613920.

WEGENS VERTREK: Lada 1500S, zonder probleem,. bouwjaar 1982, kilometerstand 27.500, vraagprijs ƒ.3.500,-, Winnetouweg 2, tel.: 44643.

YAMAHA OUTBOARDMOTOR 40 HP; Honda MT-50 + Honda CB400N motorfiets, tel.: 70332.

PORCH SALE o.a. barbecues; kastjes; vloerkleed; surfplanken; crossfiets; div. huish. spullen. Zaterdag 1 september 10.00-12.00 uur, Kaya Kokolishi 116 (Schelpwijk).

MAZDA 323 1983, ƒ.7.700,-, standaard, Ala Blancaweg 17, tel.: 78464.

MOTOR- LAARZEN (mt. 42) + motorcross- broek; portable schrijf- machine ƒ.100,-; 2 z.g.a.n. surfplanken à ƒ.300,-; 2 KEF- geluids- boxen, tel.: 77007.

LADA 1600,'bouwjaar 1981, i.g.st., ƒ.2.500,-; Lenco platenspeler ƒ.40,-; plafond- fan ƒ.35,-, tel.: 674740.

UITVERKOOP INBOEDEL. Zondag 2 sept. tussen 10.00-16.00 uur, Penstraat 260, tel.: 54824.

2 PERS.- BED met matras en kastjes ƒ.450,-, tel.: 70029.

COMMODORE VIC 20 met 16K- uitbreiding, ƒ.250,-, Ala Blancaweg 71.

PORCHE SALE van 2-6 uur: Hendriklaan 5.

PORCHE SALE: div. gordijnen; eethoek + 4 stoelen. Zat. van 9 tot 5 uur: Bonamweg 21, Schelpwijk, tel.: 78738.

DUITSE HERDER- pups met stamboom, tel.: 671581.

TWEEPERSOONS- slaapkamer bestaande uit 2 bedden met matrassen, 2 nachtkastjes, hang- en legkast plus commode; DMC- kast met 30 laden, tel.: 77754.

DATSUN LAUREL 1983, automatic, full equipped, in uitstekende staat, financiering mogelijk, tel.: 77754.

1 SLAAPKAMERSET i.z.g.s.: 3-deurskast; 1 enkel- en 1 dubbel nachtkastje; 2 dekenkastjes; bed 2x2 meter; 2 matrassen, tel.: 623561, Mgr. Kieckensweg 22B.

FORD ESCORT, oktober '82, full equipped, Phoenixweg 1, tel.: 79509.

IN GOEDE staat verkerende Mitsubishi Sapporo 1982, financiering mogelijk, tel.: 79647.

WIT/GOUDKLEURIGE 14 1/2 ft. Glastron boot, kompleet met gegalvaniseerde trailer, 50 PK Mercury 1979 (powerhead defect), t.e.a.b., tel.: 664248.

BANKSTEL, LEER, kleur bruin, bestaande uit 3- zitsbank, 2 losse stoelen en 1 voetenbank, tevens salon- tafel en vloerkleed (Berber). Te bevragen: tel.: 78893 (na 5 uur).

BUITENKANSJE: "Ten Cate all round"- surfplank, bouwjaar '82, geheel kompleet, 6 m2 wedstrijd- zeil, ƒ.450,-; kinderfiets, leeftijd 5 à 6 jaar, ƒ.50,-; Benotto crossfiets met vering ƒ.100,-; Rolly- toy skelter, leeftijd 5 à 6 jaar, ƒ.75,-, tel.: 76995.

AIRCO GE, 12.000 BTU, 3 jaar oud, ƒ.250,-, Arcturusweg 6.

INTERCOM; kamerhoge vitrage; baby- bedje met standaard; autostoeltje; gasfornuis (2 ovens), tel.: 70781, Oost Jongbloedstraat AA-11.

MASSIEF GRENEN eettafel + 4 stoelen, 200x90, inklapbaar, Zweeds design + fabrikaat, NAƒ.1.000,-, tel.: 44206.

WANDMEUBEL T.E.A.B., tel.: 75883 na 17.00 uur.

EEN LADA 1982, financiering mogelijk, tel.: 76831, Nrd. Zapateerstraat B-7A.

IKEA EETKAMER- TAFEL + 6 stoelen (wit); porseleinen eetservies; lampen; tegen elk aannemelijk bod. Zaterdagochtend 9-12 uur, Binnenweg 3, Julianadorp.

IJSKAST ƒ.475,-; tafel + 4 stoelen ƒ.100,-; tapijt (rond) ƒ.200,-; kaptafel v. kind.- kamer ƒ.30,-; porchset ƒ.225,-; eethoek ƒ.450,-, tel.: 75476, bellen na 17.00 uur.

VIDEO GRABA di bailarinanan La Loca Tabani i Milagros, seksi show, tremendo. Pasa na La Flor Copa Cabana of yama tel.: 81870.

VIDEO CASSETTE recorder National + cash register, bon prijs, tel.: 81870.

CROSSMAN 5.5 + telescoop, ƒ.250,-, tel.: 615776, Saturnusstraat 39.

UN SET di kamber, Kaya Mochila 1, tel.: 55807.

TOYOTA STARLET '82, ƒ.6.500,-, 4 porta, Pitastraat 222, tel.: 673954.

TE KOOP GEVRAAGD CURACAO

EEN KLEIN bureau met 2 of meer laden, tel.: 612927.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

VOLLEDIG GEMEUBILEERD appartement in zeer rustige buurt, incl. water en gas, ƒ.575,- per maand, tel.: 674740.

EEN PERSOONS- appartment, Van Goghstraat 36, Jongbloed.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

HUIS, ONGEMEUBILEERD, ƒ.400,-/ƒ.450,-, tel.: 77106.

ENGELSE FAMILIE zoekt gemeubileerde woning, liefst dichtbij zee, voor ongeveer zes maanden, tel.: 614791, 614820 (kantooruren).

EEN WONING voor ƒ.350,- per maand, tel.: 671447.

ONGEMEUBILEERD HUIS met 3 of 4 slaapkamers en in ieder geval met meidenkamer, tel.: 80979 tussen 13.00 en 18.00 uur.

EEN GUNSTIG gelegen ruimte met mogelijkheid voor een zaak, tel.: 673353.

PERSONEEL GEVRAAGD CURACAO

MAID WANTED on Monday and Thursday morning. Please call 78212 for more information (before 1 pm. or after 7 pm.).

HULP IN de huishouding gevr. voor 3 dgn. per week, tel.: 78738, Schelpwijk.

MAID WANTED. Call 75823 weekdays after 7, weekends daytime.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

AUTO MERK Subaru 929 voor slechts NAƒ.1.000,-. Info. Fam. Barmes, tel.: 22680 of Sab. Liber 83.

RIANT WOONHUIS op erfpachts- grond in knoek, ruime voorporch, grote zaal, 4 slaapkamers, keuken, badkamer, mooie achter- porch, waswerkhok, twee stallen, grote stal kamer en dubbele garage. Op 35 km van Oranjestad (Paradera), bebouwde oppervlakte 310 m2. Voor serieuze gegadigden tel.: 24120.

CAS PA bende, 3 kamber, 2 kushina, 2 komedor, 2 sala, 2 porch, 2 baño ku wc, 1 kamber pafor ku wc, prijs ƒ.78.000,-, Madiki 3, tel.: 41000.

JORDAN COOLER, 2- drs, i.z.g.s.; Gourmet cooler (nieuw), tel.: 22027, 26159.

CASI NOBO: 1 set komedor cu 6 stoel y un buffet; 1 kama, 2 personas; 1 tv black & white, Ponton 49B.

WEGENS VERTREK: grenen salon- tafel; airco 1000 BTU; bureau; film- camera plus projector; foto- camera plus blitzer; auto imperial; bruine metallic stoof, alles tegen elk aannemelijk bod, vrijdag tussen 6.00-8.00 p.m., zaterdag tussen 10.00-12.00 am., Pos chiquito 79B.

TE KOOP GEVRAAGD ARUBA

EEN SPEEDBOOT ± 20 feet lang. Inf. tel.: 27870.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

EENPERSOONS woonruimte aan de Spaans Lagoenweg, NAƒ.350,- incl. water en stroom, tel.: 22218, 22738.

EENPERSOONS- appartement te Ponton, ƒ.325,- p. mnd., gewone stroom inbegrepen, tel.: 23156.

DIRECT BESCHIKBAAR: woning met 1 slaapkamer, volledig en gezellig ingericht, in rustige omgeving, telefoon beschikbaar. Inf. tel.: 27485.

PERSONEEL GEVRAAGD ARUBA

CRIA PA tur dia y eventual "live- in", e mester gusta mucha, tel.: 31938.

DIVERSEN ARUBA

ENERGIEKE JONGEMAN (27 jaar) HTS-er chemisch- technologie zoekt passende werkkring. Inf. tel.: 28196, 21558. Vragen naar Marilijn.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(**openingstijden** voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(**openingstijden** voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: elke tweede vrijdag van de maand - Hotel Bonaire.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30-19.00 uur.
Coromotokerk Antriol:
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong- Loi- Sing, Noord Salinja z/n.

Leiderscursus van de Jaycees

KRALENDIJK — Een van de programma punten van de Bonaireaanse Jaycees over dit jaar is de organisatie van een leiderscursus voor de leden van de vereniging, maar ook voor de gehele gemeenschap. De cursus duurt in het totaal vier weken en wordt gehouden op donderdagavond in de St Bernardusschool. Deze avond duurt anderhalf uur en de taal die gebruikt wordt is Papiamentu.

Careda Bonaire

KRALENDIJK — Op 10 oktober wordt in het kader van de activiteiten voor de zeventiende Internationale zeilregatta door de commissie Careda Bonaire een Regatta Mini Marathon georganiseerd. De afstand die gelopen wordt is 24 km; de start is in het stadion van Kralendijk, terwijl de finish de jachthaven van Bonaire is. Inschrijvingen kunnen geschieden bij R. Pieters luchthavenbrandweer; W. Chirino stadion Playa; E. Weiman Indebon; U. Anthony douane; J. Silberie douane; L. de Palm WEB-Ogem en M. Chirino bewaking luchthaven. Voor deelname is een medische verklaring vereist.

Land springt met vier ton bij

KRALENDIJK — Tijdens een persconferentie donderdag namiddag wist de gedeputeerde van financiën Monchin Soliana mede te delen, dat de centrale regering in de loop van vrijdagmorgen een bedrag van 400.000 gulden overmaakt als voorschot op de schulden die door het BC zijn betaald, maar die eigenlijk voor rekening komen van de centrale regering. Dankzij de inspanningen die het BC zich donderdagmiddag en vrijdagmorgen heeft getroost, wist het BC ook nog een bedrag van 200.000 gulden bijeen te krijgen zodat de 600.000 gulden die ontbraken voor de uitbetaling van het salaris voor de overheidswerknemers en het onderwijzend personeel ook ditmaal nog bijeen gekregen kon worden.

Tijdens de persconferentie echter benadrukte gede Soliana wel, dat er steeds verder ingeteerd wordt op het bedrag dat elke maand beschikbaar dient te zijn voor de betalingen van salarissen en schulden. Er zullen stringente maatregelen genomen moeten worden om te zorgen dat de inkomsten voor het eilandsbestuur drastisch worden verhoogd, indien de overheid over een tweetal maanden niet voor een onoplosbaar probleem wil komen te staan.

Advies blijft uit over de bibliotheek

KRALENDIJK — Het ziet er niet naar uit, dat de bouw van een nieuwe bibliotheek spoedig gerealiseerd wordt. Volgens een vergadering van de Culturele Adviesraad die onlangs plaatsvond op Curaçao is het niet duidelijk of er nu sprake is van de bouw van een nieuwe bibliotheek dan wel de uitbreiding van de reeds bestaande bibliotheek. Tijdens het bezoek dat de Culturele Adviesraad aan Bonaire bracht werd er eveneens een bezoek gebracht aan de huidige bibliotheek, die zoals bekend in een te kleine ruimte is ondergebracht.

In een gesprek met het BC bleek trouwens ook, dat het college volledig overtuigd was van de onhoudbare situatie van de openbare leeszaal. Er heerst echter een verschil van mening tussen het BC en het bestuur van het Cultureel Centrum Bonaire (CCB) waaronder de bibliotheek ressorteert. Dit meningsverschil betreft de vraag of inderdaad het gebouw verbouwd moet worden en waar de plaats is van een eventueel nieuw gebouw dat gepland zal zijn. Dit verschil, aldus de adviesraad, lijkt groter dan het is, aangezien de verbouw neerkomt op nieuwbouw van het bibliotheekgedeelte waarbij dan het verbouwde bestaande gebouw voor administratie dienst zal moeten doen. De Culturele Adviesraad heeft echter over deze materie van het CCB geen enkele vergelijkende begroting ontvangen en is derhalve niet in staat om een oordeel te geven. De ruimte voor verbouwing en de daarbij behorende nieuwbouw is ruimschoots aanwezig op een terrein dat tussen de bibliotheek en het nabijgelegen sportcomplex ligt. Het terrein is echter in eigendom van het BC. De raad is niet op de hoogte gesteld over andere terreinen die eventueel nog in aanmerking komen en kan voor de tweede maal hierover dus geen adviezen geven aan het CCB. De Culturele Adviesraad vindt echter wel dat gezien de urgentie van het probleem het eilandsbestuur en het bestuur van het CCB een noemer moeten vinden om tot een oplossing te komen van deze voor de volksontwikkeling belangrijke zaak.

BC probeert eindjes aan elkaar te knopen

Geld ontbreekt voor overheidssalarissen

KRALENDIJK — Wegens een tekort aan financien bleek het BC donderdag niet in staat om de werknemers in dienst van de overheid en het onderwijzend personeel het salaris over de maand augustus uit te betalen. Voor de uitbetaling van dit salaris op de voorlaatste werkdag van de maand dient het BC te beschikken over een bedrag van 846.000 gulden. Op dit moment echter beschikte het BC — met gebruik making van een zogenaamde overtrekkingsfaciliteit — slechts over een bedrag van 270.000 gulden.

Vanaf juli wijst het BC er reeds op, dat de financiële toestand zeer slecht is. In juni 1983 kon het toenmalige UPB wegens eveneens slechte financiële toestand de overheidswerknemers niet op tijd uitbetalen. Het huidige bestuurscollege wil er aan herinneren, dat de overname van het bestuur gepaard ging met een schuld van 20 miljoen gulden. Om een gedeelte van deze schulden te betalen sloot het toenmalige UPB-bestuur een overeenkomst met de centrale regering die inhield dat alle schulden tot augustus 1982 betaald zouden worden. Inmiddels betaalde het BC uit eigen middelen ongeveer vier miljoen gulden aan achterstallige schulden, die volgens het BC echter door de centrale regering betaald dienden te worden. Van dit bedrag betaalde de centrale regering twee keer een som van 600.000 gulden, terwijl er eenmaal van 860.000 gulden overgemaakt hetgeen van de rekening van het BC werd afgetrokken. Dit betekent, aldus het BC, een totaal bedrag van 2.560.000 gulden.

Het eerste voorschot ten bedrage van 600.000 gulden werd door de centrale regering van het BC teruggevorderd met vijftig duizend gulden per maand. Dat blijkt dan een totaalbedrag van 400.000 gulden en daarin zitten dan ook de ruim twee miljoen gulden die strikt genomen de centrale regering van de vier miljoen gulden voor oude schulden teruggevorderd kunnen worden. Dan blijft er dus nog een bedrag van 1.840.000 gulden over, die het BC terecht meent terug te moeten ontvangen. Op dit bedrag heeft het BC nu een voorschot gevraagd van 600.000 gulden en op 24 augustus stuurde het BC daarover ook aan de minister van financiën een telegram. Copieën van dit telegram gingen aan dem. minister president Don Martina en minister Rudy Ellis. Ook Statenlid Wout ontving een afschrift van het telegram. Duidelijk werd daarin gesteld, aldus het BC, dat de overheid zonder het voorschot niet bij machte is het salaris aan de overheids-werknemers uit te betalen.

De reden dat de overheid niet in staat is de salarissen uit te betalen ligt volgens het BC aan het feit, dat er weinig inkomsten zijn terwijl daartegenover wel veel uitgaven staan. Met de beschikbare cijfers geeft het BC aan, dat er een Landsbijdrage wordt ontvangen ter grootte van 1.179.166 gulden per maand. Van dit bedrag wordt er driehonderd duizend gulden aan het WEB betaald voor brandstof, die geleverd wordt door de SNAV. Bovendien wordt er elke maand een bedrag van 50.000 gulden ingehouden om het maandelijks voorschot van 600.000 gulden te betalen, terwijl de centrale regering elke maand nog eens een bedrag van 50.000 gulden inhoudt om een bedrag van 250.000 gulden terug te vorderen, dat de centrale regering indertijd per ongeluk naar Bonaire heeft gestuurd maar waarop het eiland geen recht had.

Deze maand, aldus het BC, werd er aan het St Elisabeth hospitaal een bedrag van 154.569 gulden betaald en van het totaalbedrag van een miljoen 179 duizend gulden resteerde dan tenslotte aan het eind van de maand een bedrag van 516.944 gulden. Aan de werknemers echter moet het BC al 876.854 gulden betalen waarmee overigens ook nog een aantal andere schulden gedekt worden. Via de ontvanger is er echter slechts een bedrag van 455.990 gulden binnengekomen, waardoor er een totaal inkomen van 962.934 gulden is bereikt. Aan kosten echter worden over de maand augustus uitgegeven 2.053.000 gulden hetgeen dan een totaal tekort oplevert van ongeveer 1.100.000 gulden.

PHILIPSBURG — Maandag arriveerden per DC-9 Super 80 van ALM om 15.45 uur HKH prinses Margriet en mr. Pieter van Vollenhoven met hun gevolg.

Het koninklijke echtpaar werd verwelkomd door de waarnemend gezaghebber van Sint Maarten, de heer R.O. van Delden waarna Soraiza Williams bloemen aanbood. 's Avonds vond in de Peter Stuyvesant Supper Club van het Little Bay Beach Hotel een receptie plaats. De prinses en haar echtgenoot spraken met verschillende groepjes tijdens deze receptie. Bij het afscheid nemen, bood de waarnemend gezaghebber Van Delden, namens het eilandgebied Sint Maarten een aandenken in de vorm van een schilderij, vervaardigd door de Sintmaartense schilder Griffith. De volgende dag werden 's middags bezoeken gebracht aan verschillende instellingen op het eiland. De prinses bracht een bezoek aan de scholen- gemeenschap Milton Peters College, waar de schoolhoofden, de heren Vliegen, James en Rombley, werden voorgesteld. De directeur van de scholen- gemeenschap, de heer Vo es, verwelkomde de prinses en haar gevolg, waarna Sandra Illidge bloemen aanbood. Hierna werden de prinses en haar gevolg rondgeleid door de school. Vervolgens begaf mr. Van Vollenhoven zich weer bij de groep. Deze had een bezoek gebracht aan het Prinses Juliana Internationale vliegveld. Dit bezoek bracht hij daar samen met de adjudant van koningin Beatrix, mevrouw Prinsen en gouverneur Römer. Mr. Van Vollenhoven werd tijdens dit bezoek begeleid door gedeputeerde Sam Hazel. Bij het vliegveld aangekomen, werd mr. Van Vollenhoven opgewacht door de directeur van het vliegveld, de heer Schotborgh. Deze gaf een uiteenzetting van het functioneren van het vliegveld en een uitleg van de in volle gang zijnde uitbreiding van de luchthaven. Mr. Pieter van Vollenhoven, die zelf piloot is, vroeg een groot aantal luchtvaart-technische vragen tijdens zijn gesprek met de heer Schotborgh. Om een beter overzicht te verkrijgen van de uitbreiding van het vliegveld werd één van de daken van het bestaande haven-gebouw gebruikt als uitkijk. Ook werd een kijkje genomen in de verkeers- toren. Het gezelschap bracht ook een bezoek aan het gehandicapten dagverblijf en de bibliotheek, de Philipsburg Jubilee Library, die eerder dit jaar officieel werd geopend door gouverneur Römer. Prinses Margriet en haar man werden welkom geheten door de directrice van deze stichting, mevrouw Blanka Hodge. Na een uitgebreide rondgang en de nodige uitleg werd nog een video-film vertoond. Hierna werden de prinses en haar echtgenoot met hun gevolg naar de gereedstaande auto's begeleid en het gezelschap keerde terug naar Hotel Little Bay. De volgende dag werden bezoeken gebracht aan de buur- eilanden Saba en St. Eustatius. Op de foto prinses Margriet in gesprek met verschillende geestelijken van het eiland.

Vandaag is de laatste da van het bezoek.

Op woensdag 29 augustus 1984 heeft de Heer tot zich geroepen:

JUDITH MARIA RAMONA DA COSTA GOMEZ

Namens:
Rolando da Costa Gomez
Celia da Costa Gomez
Afrodita da Costa Gomez en kinderen
Theofila Remy-da Costa Gomez en familie in Nederland
Jana Wijtkamp-Herrera en echtgenoot
Henk Dam en kinderen
Mw de Wed. Lucina da Costa Gomez-Matheews
families: Bieshaar, Maduro, Haseth en Salcedo

wordt bekendgemaakt dat de teraardebestelling zal plaatsvinden op zaterdag 1 september 1984 om 16.00 uur vertrekkende vanuit de Kathedrale Kerk te Pietermaai naar de begraafplaats te Bottelier.

Gelegenheid tot condoleren vanaf 13.00 uur in de Kathedrale Kerk te Pietermaai.
Gelieve geen rouwbeklag aan huis.

GRADISIMENTU

Pa medio di esaki nos lo kier gradisi tur famía, amigu i konosínan ku a mustra atenshon durante enfermedat i entiero di nos kerido tata i suegro

ENRIQUE PLACIDO LOCADIA
mihó konosí komo "Ricky" òf "Red"

I tambe na nòmber di tur su ñetunan.

Na nòmber di famíanan.

Ku honda pena nos ta anunsia fayesimentu di nos kerida mama, abuela, bisabuela

Sra. Thomasita Lucille Daal-Palm
na edat di 92 aña

Na nòmber di su yunan:

Fam. Elvinia Marugg-Daal
Fam. Milo Daal-Pietersz
Fam. Rina Esser-Daal
Fam. Iris v/d Linde-Daal
Fam. Gladys Vinck-Daal
y su ñetunan y bisañetunan

nos lo kier a invitá tur amigu i konosínan na akto di entiero, ku lo tuma lugá djasabra 1 sèptèmber 1984 pa 4 or di atardi, saliendo for di Hospital St. Elisabeth pa Santana Protestant na Roodeweg. Ta risibi bishita di kondolensha for di 1 or na hospital.

Despues no por risibi bishita di kondolensha na kas.

» stockmarket « NEWS

NEW YORK PRECIOUS METALS

Gold	346,80	Platinum	340,00
Silver	7,44	Palladium	135,75

AMSTERDAM TODAY

Akzo NV	93,00	Oce v Grin	237,00
Elsevier	92,50	Ommeren	24,90
Fokker	59,00	Pakhoed	58,00
Heineken	139,50	Philips	50,50
Hoogovens	55,80	Robeco	65,00
KLM	175,30	Rolinco	62,10
Naarden	41,00	Royal Dutch	164,00
Nat Ned	222,00	Tele Graaf	232,00
Nedlloyd	125,80	Unilever	272,00

NEW YORK STOCK EXCHANGE

Apache	12 1/8			IBM	123 5/8	-	5/8
Asa Ltd	53 3/4	-	1/2	ITT	27	+	1/2
Atl.Richfield	50 1/8	+	1/8	McDonalds	76 1/8	-	1 1/4
Beatrice Fds	28 1/2	+	1/2	MACOM	20 1/8	-	3/8
Citicorp	34 1/2	+	3/8	Natl.Presto	24 1/8	-	1/8
Coca Cola	61 5/8	+	1/8	Pepsico	43 7/8		unch
Dayton Hudson	34 3/8	-	3/8	Seagram	37 3/4	-	1/8
Disney	56 1/4	+	3/8	Sears	35 1/2	-	1/8
Dome Mines	9 7/8		unch	Texas Instr.	144 3/4	-	1/4
Dupont	50		unch	Texaco	36	-	1/2
East Kodak	75 1/8	-	3/8	United Airl.	37 5/8	-	1/4
Ford	42 1/2	+	1/8	Union Pac.	41 1/8	+	1/4
Fluor	16 1/2	-	1/8	US Steel	24 3/4	-	1/4
Gen.El.	56 5/8	-	3/8	West.El.	26 1/8	+	1/8
Genl.Motors	72 5/8	-	1/8	Xerox	39 3/8	-	1/8
Homestake M.	26		unch	Zenith	25 3/4	_	1/8

DOW JONES	INTERIM AVERAGES		HIGH	LOW
Industrials	1.223,28	-3.64	1.231.89	1.218.64
Transportation	517,93	-1.19	521.69	513.42
Utilities	129,10	-0.26	129.77	128.23
65 stocks	472,94	-1.25	476.17	470.34

OTHER INDEXES			MARKET VOLUME/BREADTH	
Nyse Composite	95,81	-0.24	Nyse Volume	71.182.600
Nyse Financial	89.56		Comp.Volume	98.122.519
S-P Composite	166.60	-0.50	Stocks Up	670 Down 798

DATA DISPEL ANY NOTIONS OF EASIER FED POLICY
By Alan Wheatley.
New York, Aug 30 - Today's banking data should quash any speculation that the federal reserve might have slightly relaxed its grip on credit, money market economists said. The fed's failure to drain reserves either tuesday or wednesday when fed funds were dropping to 11 pct or lower had fueled talk in some quarters that last week's federal open market committee may have voted to lean on the side of ease. But William Sullivan of Dean Witter Reynolds Inc.said, "from today's figures, I clearly don't see evidence of an easier stance." Loans from the discount window in the latest week, excluding extended credit, averaged a billion dlrs a day, giving net borrowed reserves over the full two-week statement period of 264 mln dlrs against 334 mln two weeks earlier. Other analysts echoed Sullivan. "Fed policy did not change at the last meeting," said Alan Grommet of Chemical Bank. "The fact that they came so close to their adjustment borrowing target re-establishes that fact." "It's more and more certain that the Fed is trying to target borrowings of a billion dlrs," added Harold Nathan of Wells Fargo.
REUTER.

Koersen Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN GELDIG OP VRIJDAG 31 AUGUSTUS 1984 EN TOT NADER ORDER:

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.355	1.375	1.395
PND STERLING	2.275	2.33	2.39
NED GLD	54.11	54.83	55.63
BOLIVAR	—	—	
ZW FRANCS	73.71	74.43	75.23
FR FRANCS	18.65	19.95	20.65
DUITSE MARK	61.19	61.91	62.71
SUR GLD	—	100.07	102.59
IT LIRE	0.68	0.98	1.04

KOERSEN VAN DE OBLIGATIELENINGEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN EN GELDIG VANAF HEDEN 31 AUGUSTUS 1984 EN TOT NADER ORDER.

9.75 %	OBLIGATIELENINGEN PER 85/89	95.82
13 %	OBLIGATIELENINGEN PER 96/90	106.02
12.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1986	102.69
12 %	OBLIGATIELENINGEN PER 88/92	103.43
10.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1983	97.31

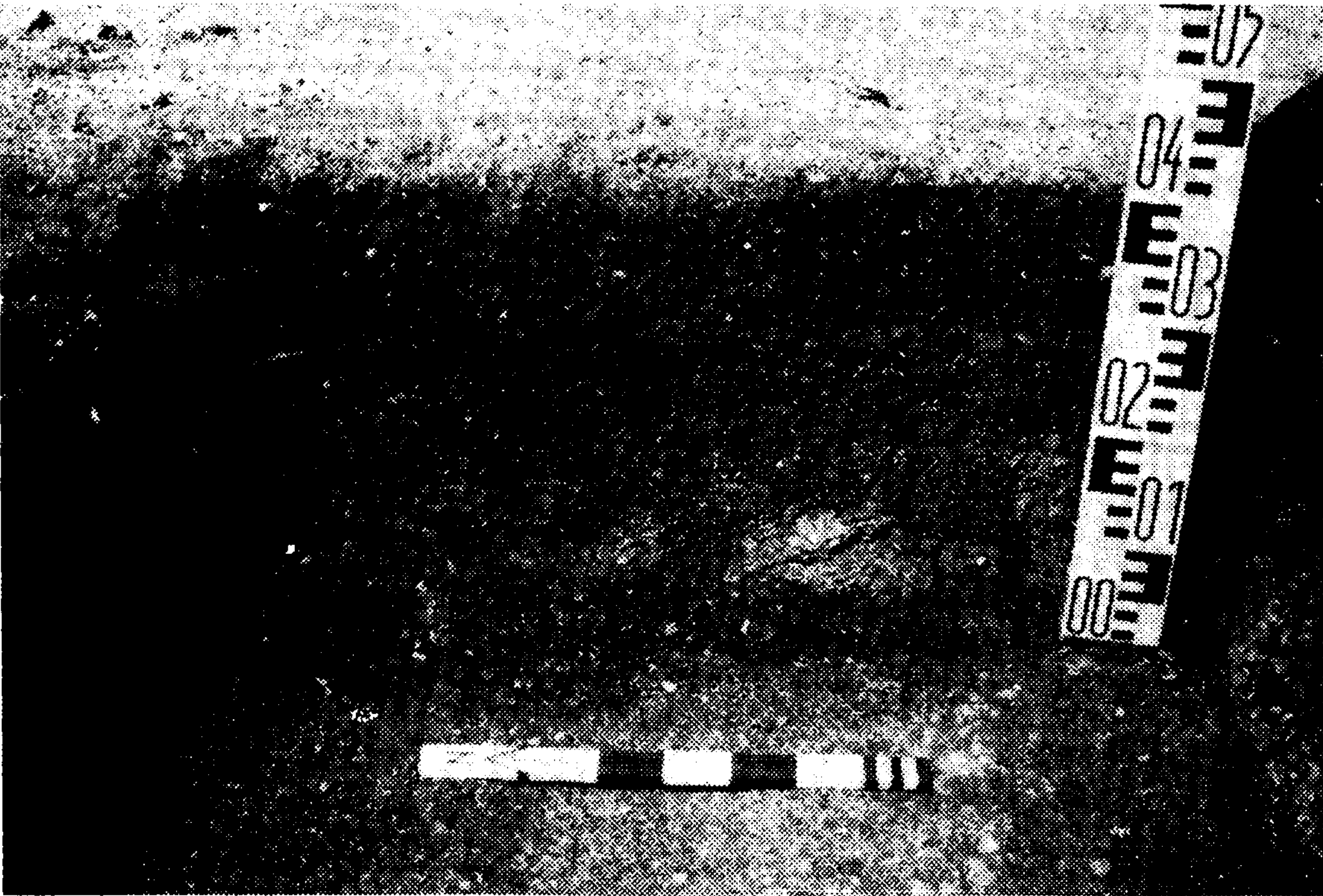
HET EFFECTIEVE RENDEMENT OP ALLE OBLIGATIELENINGEN BEDRAAGT 11.24%.
DE AANKOOP VAN OBLIGATIELENINGEN KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.

PARIJS — Frankrijks president Mitterrand heeft onverwacht koning Hassan II bezocht tijdens zijn prive bezoek aan Marokko. Dit gebeurde op het ogenblik dat de Franse publieke opinie verontrust is over de dood van 2 jeugdige hongerstakers die gevangen zitten wegens deelname aan het hongeroproer van januari. Mitterrands grootste zorg is het verdrag tot een confederatie van Marokko met Libie. Hij vraagt zich af of dit gevolgen heeft voor het Tsjaad-conflict.

*****

Nederzetting [illegible] Savaan

Skelet van Indiaan in urn opgegraven

AL RUIM TWEE maanden is de aan het AAINA verbonden archeoloog Jay Haviser bezig aan een opgraving van een Indiaanse nederzetting op het terrein van De Savaan op Curaçao. In eerste instantie lag het in de bedoeling een deel van het terrein, dat kortgeleden met een loader werd schoongemaakt ter voorbereiding van de bouw van een woonhuis, systematisch uit te graven om een beeld te krijgen van de Indiaanse bewoners uit het verleden.

Op de zelfde plek werd eerder door prof. Cruxent uit Venezuela een kleine proefopgraving verricht, terwijl er in 1980 onder leiding van drs. E Ayubi twee Indiaanse begravingen werden blootgelegd: incidentele opgravingen, die geen volledig beeld konden geven van de oude bewoners van het gebied.

Bij toeval echter kwam op een iets verderop gelegen terrein een stuk van wat een urnbegraving leek aan het licht. Onmiddelijk werden voorbereidingen getroffen om deze vondst, die in relatie staat met het eerst onderzochte gebied, uit te graven. Na van de buren gehoord te hebben wie de eigenaar van het terrein is, wordt hem een bezoek gebracht om toestemming te vragen voor het opgraven. Haviser voert het gesprek in het Papiamentu: Amerikaan van geboorte en getrouwd met een Antilliaanse, beschouwt hij de Antillen als zijn nieuwe vaderland en spreekt dan ook al een aardig mondje Papiamentu en Nederlands.

Zoals wel vaker het geval is, blijkt de wat oudere eigenaar in eerste instantie niets te willen horen over opgraven van doden op zijn terrein. Doden moeten met rust gelaten worden en hij heeft de man die zijn terrein schoonmaakte nog zo op het hart gedrukt om de plantagebegraaf-plaats onverstoord te laten! Maar Haviser geeft het niet gauw op en legt de eigenaar vriendelijk uit dat de geschiedenis als een boek is, een boek van kennis van het verleden. Elke vondst, ook deze, is een pagina uit dat boek. Het verloren gaan van één enkele pagina resulteert in een onherstelbaar verlies voor onze kennis van het verleden.

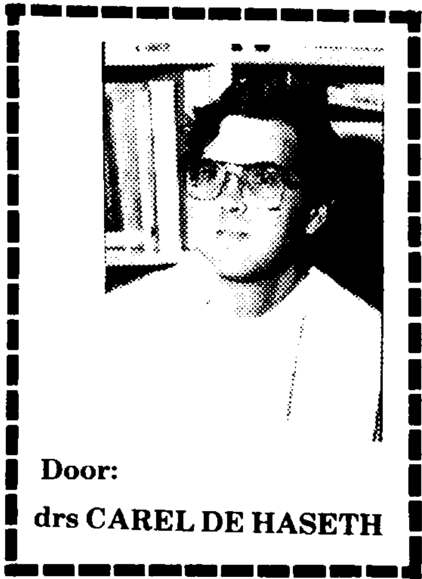
Na enige praten wordt een akkoord bereikt: de eigenaar staat het uitgraven van de Indiaanse begraving toe onder voorwaarde dat Haviser de plantagebegraafplaats ongestoord laat. Bovendien moet Haviser beloven na het uitgraven van de vondst een oude karkó in het gat te begraven. Niet dat de eigenaar geloof hecht aan dit soort zaken, maar hij heeft altijd gehoord dat als je iets ouds wegneemt, je ook iets ouds moet achterlaten. En ach, je kunt nooit weten ...

In ieder geval kan het terrein nu uitgemeten worden, zodat de opgraving kan beginnen zodra de konserveermiddelen binnen zijn.

FUNDERING

Samen met enkele vrijwilligers wordt voorlopig nog gewerkt op het oorspronkelijke opgravingsterrein.

Zoals wel vaker het geval is, is ook deze Indiaanse nederzetting in later tijden verstoord geraakt. D.w.z. dat er in historische tijd mensen hebben gewoond en de grond hebben bewerkt of verzet. Het is nu zaak na te gaan hoe het terreinverloop in Indiaanse tijd is geweest. Daartoe wordt het gebied opgemeten en in kaart gebracht en onderverdeeld in vakken van vier bij vier meter. Daarna worden op willekeurige plaatsen in het terrein vakken van één vierkante meter uitgegraven tot op de onverstoorde (natuurlijke) diabaasbodem. Zo krijgt men een beeld van de dikte van de Indiaanse bewoningslaag en het verloop ervan over het terrein, aan de hand waarvan bepaald kan worden welk stuk de meeste vondstmogelijkheden biedt.

Door:
drs CAREL DE HASETH

Uiteindelijk valt de keus op een hoek van het terrein waar een funderingsmuur van een uit omstreeks 1880 daterend huis loopt. Door het materiaal buiten de muren van het huis met dat van binnen de muren te vergelijken, hoopt men zich een beeld te kunnen vormen van de invloed van latere bewoning op een Indiaanse vindplaats.

Bij stukken van twee meter in het vierkant wordt de grond laag voor laag uitgegraven. De lagen worden apart uitgezeefd en zorgvuldig nagezocht op materiaal dat wijst op menselijke aktiviteit. Een uiterst geduldig werk!

De bovenste lagen bevatten veel historisch materiaal (pijpestelen, glas, metaal, enz.) dat bewaard wordt als bewijs dat de betreffende laag verstoord was. Daarnaast is er het Indiaanse materiaal: vuursteen, schelpmateriaal (voedselresten zowel als ronde schijfjes met of zonder gat erin geboord), houtskool, aardewerk, botmateriaal. Alles wordt zorgvuldig in gemerkte zakken gedaan; bijzondere vondsten in aparte zakjes om het latere uitzoeken te vergemakkelijken. Op geregelde tijden wordt een tekening gemaakt van het werkterrein, waarop grondverkleuringen, de plaats van de diabaasondergrond en de fundering worden aangegeven. Ook worden profielen getekend van de zijkanten van de kuilen. Pas als alles vastgelegd en bovendien gefotografeerd is, wordt begonnen aan het afgraven van de volgende laag.

Wie bij het horen van het woord "archeologie" denkt aan het tevoorschijn toveren van op zijn minst hele aardewerken potten of misschien wel gouden sieraden en verborgen steden, moet daarvoor niet op ons eiland wezen. De vondsten hier zijn voor de leek misschien minder interessant, toch is er genoeg te vinden om het leven van de Curaçaose Indianen te kunnen rekonstrueren. En daar is het de archeoloog tenslotte om te doen.

Door laag voor laag af te graven kan wat gezegd worden van de bewoningsintensiteit in de loop van de tijd en de duur van de bewoning van de plaats zelf. Aan de hand van voedselresten kan een beeld verkregen worden van de voedingsgewoonten van de Curaçaose Indianen. Wat dat betreft blijkt al gauw dat de Indianen voor een belangrijk deel van hun voedselvoorziening op de zee waren aangewezen. Naast grote hoeveelheden schelpmateriaal komen talrijke visgraten tevoorschijn: groot en klein. Kaakfragmenten van gutu's (papegaaivissen), wervels van roggen of haaien, en schildpadbotten in grote aantallen. Materiaal dat in handen van deskundigen ook kwantitatieve gegevens over voedingsgewoonten kan opleveren.

Wat gereedschap betreft zijn het vooral de ongeveer één centimeter lange boortjes van vuursteen (mogelijk gebruikt om de schelpschijfjes te doorboren) die in redelijke aantallen uit de grond komen. Aan de oppervlakte van het terrein werden ook grotere stukken gereedschappen gevonden, zoals "beitels".

Een vakantie-kracht van het AAINA, die al gauw plezier in het uitzoeken van het gezeefde materiaal heeft, vindt een stenen hangertje dat eenvoudig maar fijntjes bewerkt is en ooit een Indiaan(se) tot sierraad heeft gediend.

Ook komen er bij het graven grondverkleuringen tevoorschijn, die mogelijk gezien moeten worden als plaatsen waar ooit paalgaten van een hut hebben gezeten. Heel frappant is dat het huis uit 1880 op precies dezelfde plaats werd gebouwd. Naarmate er meer paalgaten tevoorschijn komen worden ze opgemeten en ingetekend in de hoop daarmee de plattegrond van de hut te kunnen rekonstrueren.

Tussen het opgegraven materiaal bevinden zich veel potscherven, sommigen beschilderd, andere met reliëf (vooral de randfragmenten). Na schoonmaak en uitsorteren zal moeten blijken of er nog wat uit gerekonstrueerd kan worden. Dit rekonstrueren hoeft niet te betekenen dat uit een aantal scherven een hele pot gepuzzeld wordt. Ook één enkele scherf kan ons zeggen hoe die pot eruit gezien heeft. (zie tekening)

URN

Tussen twee perioden van werken aan de oorspronkelijke opgraving, wordt de urnbegraving opgegraven. Een stuk van vier bij vier meter wordt uitgezet en laag voor laag uitgegraven. Het blijkt al gauw dat behalve de begraving zelf, er niets anders in de grond zit: de aarde is geheel onverstoord. Hoe logisch dit in onze oren ook klinkt, voor een Indiaanse vindplaats is het niet vanzelfsprekend dat om een beg-

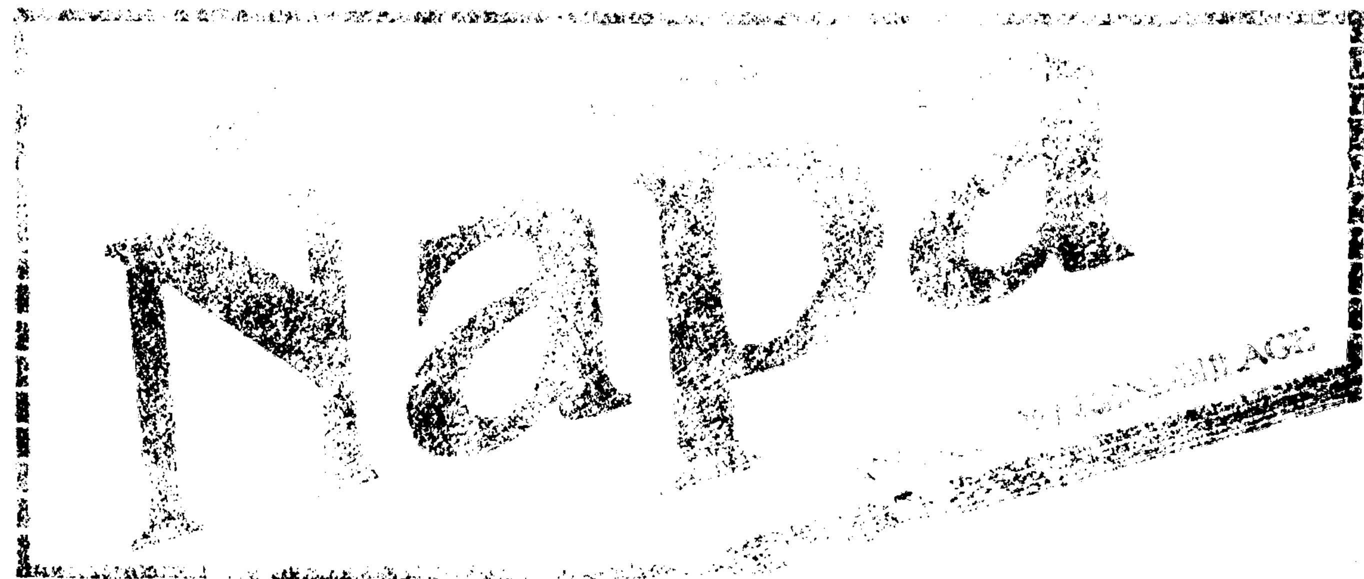
(Vervolg op pag 6, kol 1)

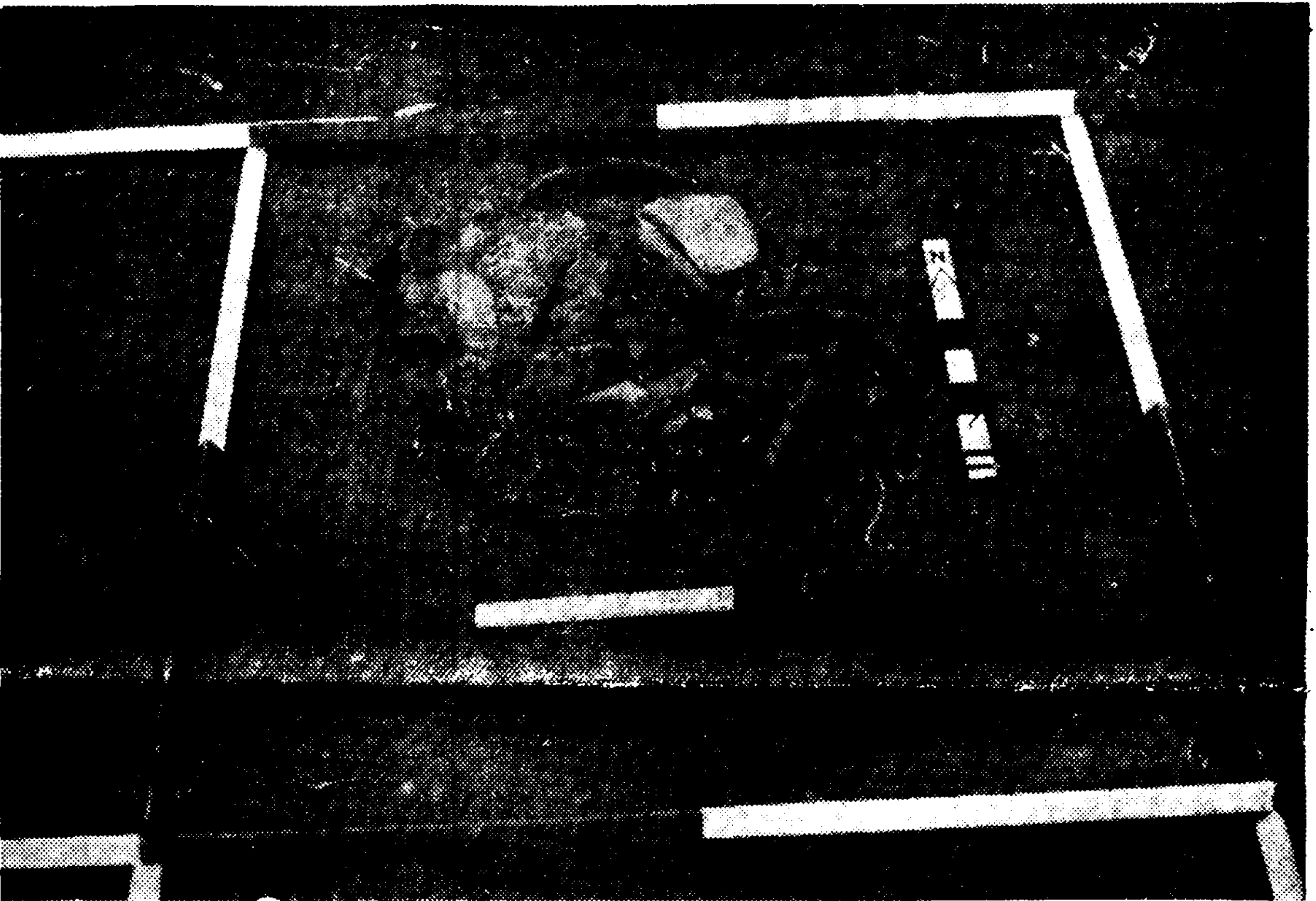
Haviser bezig met tandarts- haakjes de grond te verwijderen van de vondst.

Klaar voor de nacht; de urn toegedekt met plastic folie en de hangmat klaar voor gebruik.

Het opmeten van het opgravings- terrein. Rechts een proefboring van één vierkante meter. in het midden de opgraving met duidelijk herkenbaar de fundering van het huis uit de vorige eeuw.

De vondst gefotografeerd met schaal- verdeling en kompasrichting.

De vondst. Herkenbaar zijn de schedel, de ribben en de urn met asresten.

Na het verwijderen van de urn- fragmenten is de hurkhouding duidelijk te zien.

Medaille-regen over VS-ploeg neergekomen

Amerikaanse zwemdroom op OS toch uitgekomen

LOS ANGELES — In het bad van hamburgerkoning Mc Donald heeft het Olympisch zwemtoernooi zich voltrokken als een geslaagde poging tot het verwezenlijken van bijna vergeten dromen. Gesteund door tienduizenden dol-enthousiaste landgenoten, die vaak meer dan 1500 dollar betaalden voor zes dagen zwemmen en voor een onvergetelijk sfeertje zorg droegen, legde de Amerikaanse equipe beslag op 20 van de 29 te verdelen gouden medailles: negen bij de heren, elf bij de dames.

De nogal chauvinistische camera-registratie van ABC wekte de indruk dat er buiten de Amerikanen niemand deelnam. Toch pakte Canada vier keer goud mee, Austalië een en Europa de overige vier. Zo was er Gross voor de Westduitsers bij het herenzwemmen en waren er Jolanda de Rover en Petra van Staveren voor Nederland.

Bij de Amerikanen waren drie zwemmers en vier zwemsters van een vorige generatie, die een greep naar de glorie deden, die hen vier jaar geleden werd onthouden. President Carters boycot van Moskou werd op het sportieve vlak gewroken, zij het in afwezigheid van de oostblokzwemmers, die op hun beurt veroordeeld werden hun Olympische aspiraties vier jaar op te zouten.

...zilveren medaille- winnares Michale Richardson feliciteert de gouden medaillist Tiffany Cohen na de 800 meter vrije slag...

Het Olympisch zwemtoernooi als geheel heeft door de nieuwe tweespalt schade opgelopen, al is dat aan de oogst van tien wereldrecords niet af te zien. De races zouden bij de mannen, waar alle records vielen, nog spannender zijn geweest, terwijl bij de vrouwen de competitie waarschijnlijk een totaal ander aanzien zou hebben gehad.

Nu leek het dikwijls of de nabijgelegen droomfabriek van Hollywood de enscenering verzorgde. Rowdy Gaines, die de 100 meter vrije slag wint, terwijl favoriet Mike Heath als gevolgd van een onreglementaire start op het blok blijft staan. De oude Steve Lundquist, die op de 100 meter schoolslag zegeviert, nadat wereldrecordhouder John Moffet door doktoren is platgespoten. En Rick Carey, die er op de rugslag maar niet in slaagde wereldrecords te zwemmen. Zouden Tracy Caulkins, Nancy Hogshead, Tiffany Cohen en Mary Meagher onder andere omstandigheden met driemaal drie en twee gouden medailles afscheid van de zwemsport hebben genomen? Het is de vraag.

Wel is zeker dat het ontbreken van met name Oostduitse tegenstand de prestaties van Caulkins, Meagher en Cohen ongunstig hebben beïnvloed. Bij gebrek aan concurrentie maakten ze jacht op de wereldrecords. Caulkins, die jaren geleden vijf wereldrecords verbeterde en houdster is van 48 Amerikaanse titels, bleef op de 200 meter wisselslag er een seconde van verwijderd.

Vlinderslagvedette Mary Meagher kon zelfs niet in de buurt komen van haar beste tijden, maar Tiffany Cohens marge op de 800 meter was gering: een derde van een seconde ten opzichte van Tracey Wickham oudste (zes jaar oude) nog bestaande wereldrecord. „Ik had zo graag iets gedaan, waardoor men mij zou herinneren. De tegenstand was echter onvoldoende", verbeet zij haar teleurstelling.

Nancy Hogshead was de gretigste. Als je als „varkenskop", - de letterlijke vertaling van haar naam - op de wereld komt, moet je wel van je kunnen afbijten. Of iets doen, waar een ander niet aan denkt, zoals terugkomen na afwezigheid van twee jaar. Niet meer uitsluitend als vlinderslagzwemster, maar veelzijdiger met de nadruk op de crawlsprint.

De aankomend juriste deelde het goud op de vrije-slag-sprint met Carry Steinseifer, bracht twee estafettes winnend aan de finish en pakte zilver op de 200 meter wisselslag. Bij de huldigingen was zij een plaatje apart: de hand op het hart. De blik devoot gericht op het hijsen van de Amerikaanse vlag.

Was zij de grootste van het Olympische zwemtoernooi? Velen zullen die kwalificatie willen gebruiken voor Alex Baumann of Michael Gross. De Canadees, die beter dan wie ook de kunst verstaat te balanceren op de scheidslijn tussen amateurisme en professionalisme, verbeterde twee wisselslagrecords. De Westduitser stond als enig overgebleven kanshebber uit Europa onder zware druk. Hij week echter geen duimbreed. De eigenzinnige zwemmer uit Frankfort nam winst en verlies, zoals het kwam. Afstandelijk en met respect voor de tegenstander. Tot verbazing van de Amerikanen, die met het koele fenomeen net zo min raad wisten als de Westduitse ploegleiding.

Gross was de eerste dagen op weg Mark Spitz' prestatie van Munchen (zeven keer goud) te evenaren. Na het winnen van de 200 meter vrije slag en de 100 meter vlinderslag liet hij zich door eigen gretigheid meeslepen. Hij ging het gevecht te vroeg aan als slotman van de Westduitse 4 x 200 meter-ploeg en verloor de slag om het goud, zoals hij vrijdag op de 200 meter vlinderslag werd verrast door Jon Sieben.

Met Sieben neemt het verhaal een andere wending. Hij was de David, die Goliath vloerde. Een raket in zakformaat. Zelfs de Amerikaanse coach Don Gambril juichte mee, toen zijn mannen in de snelste 200 meter vlinderslagrace aller tijden door de kleine Australiër werden geklopt. Die vreugde bleek verklaarbaar:

Sieben komt studeren of zwemmen (de volgorde is onduidelijk) aan Gambrils universiteit van Alabama. Bij het aanbieden van de studiebeurs ging Gambril af op de aanbeveling van Siebens' trainer Laurie Lawrence. Zelf had hij het fenomeen nooit aan het werk gezien.

De allerkleinste was uiteraard de Belgische Ingrid Lempereur. Vijftien jaar volgens het geboortebewijs, niet ouder ogend echter dan een jaar of twaalf. Pippy Langkous in de grote mensenwereld. Een met zoveel pit, dat zij Waals België aan een bronzen schoolslagplak hielp.

De meest aandoenlijk was waarschijnlijk Jef Float. Voor tachtig procent doof aan het ene oor en voor zestig procent doof aan het andere, probeerde hij de vocale steun van het publiek op de 4x200 meter vrije slag onder woorden te brengen: „oorverdovend", was zijn kwalificatie.

In het Olympisch zwemoverzicht mag ook de meest ongelukkige deelnemer niet ontbreken. Er was er maar een, die daarvoor in aanmerking kwam: John Moffet, de wereldrecordhouder op de 100 meter schoolslag. Tussen series en finale liep hij tegen een tafel en raakte daarbij zo geblesseerd, dat alleen een zwaar verdovende injectie (xylocaine) hulp zou kunnen bieden. Met een verdoofd been kwam hij niet verder dan een vijfde plaats en stompelde vervolgens gedurende de overige zwemdagen op krukken rond.

Topsport had zich bij het zwemmen ook op een andere manier van zijn hardste kant kunnen laten zier. De gevreesde smog bleef echter uit. Hoewel in het zonlicht de uitlaatgassen de contouren van de nabijgelegen wolkenkrabbers van downtown Los Angeles vaak vervaagden, ging in het zwembad 'alarmfase een' niet in werking.

Mocht ook de dopingcontrole gunstig uitvallen, dan zou het Olympisch zwemmen van Los Angeles in de annalen kunnen worden bijgeschreven als gezond, spannend en van een behoorlijk gehalte. Met de wetenschap, dat het nog mooier had kunnen zijn, moeten de wegblijvers zelf maar leren leven. Ze zijn de echte verliezers van deze spelen.

...de Amerikaanse zwemsters Mary Wayte (links) en Sippy Woodhead hebben bij het goud en het zilver weggesleept bij de 200 meter vrije slag...

Bridge

(Verzorgd door: HENK BEERMAN)

ZATERDAG 29 SEPTEMBER wordt in het Penthouse van het Plaza hotel een groots opgezette marathon gehouden. Er worden deelnemers verwacht uit Colombia, Venezuela en Aruba. Als hoofdsponsers treden op het Plaza hotel en Spritzer & Fuhrmann. U kunt zich opgeven bij Aad van der Pol, tel.: 612991 of 53629 (thuis).

Tijdens een nacht- marathon in Nederland keek ik aan tegen een hand met slechts één Boer. Mijn partner paste en de tegenstanders boden als volgt:

1 Sch 3 Sch
4 SA pas!!!

De man ontplofte van woede en schreeuwde zijn vrouw toe: "Hoe kun je nu passen op Azen vragen?" Zijn vrouw keek stomverbaasd en zei heel rustig: "Azen vragen om half vier in de nacht? Je lijkt wel gek!"

Allen kwestbaar:

N	O	Z	W
—	—	—	1 Ha
2 Kl	4 Ha	?	—

Wat biedt U met:
Sch Axxxxx
Ha x
Ru x
Kl Axxxx

M.i. moet U 5 Kl bieden, want het is onwaarschijnlijk dat de tegenstanders U 4 Sch laten spelen, zij zullen zeker 5 Ha bieden. Na 5 Ha kunt U alsnog 5 Sch bieden. Aan onze tafel dubbelde één van de Seattle- gangers 5 Kl, waarna Hans 5 Kl 9erdl + 2 mocht noteren, 3 spellen later was de score 5950 - 0.

Een paar weken geleden is de Lebensohl- conventie behandeld. Hetzelfde principe is te gebruiken na een doublet over de zwakke twee. 2 Ha/Sch dbl pas? Een bod in een kleur belooft nu meer dan 8 punten
3 SA, om te spelen
2 SA (Lebensohl) dit bod verplicht de partner 3 Kl te bieden, de 2 SA- bieder kan nu zijn kleur bieden. Op deze manier is het mogelijk op 3 niveau te stoppen.
Tenslotte een speelprobleem:

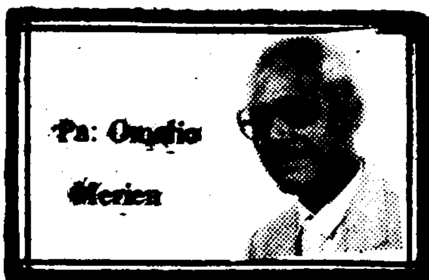
Sch 6543
Ha K62
Ru B63
Kl KV5
Noord
Zuid
Sch AV10
Ha A753
Ru AHV1098
Kl —

West deler, niemand kwetsbaar,

West	Noord	Oost	Zuid
Eisenberg	Delmouly	Goldman	Belladonna
pas	pas	4 Kl	5 Kl
pas	5 Sa	pas	6 Ru
pas	pas	pas	

West komt uit met Kl 5, Noord de Vrouw en Oost het Aas. Op welke wijze slaagde Belladonna, tegen iedere verdediging, dit contract te maken?

HAKE-MATE DEN e penúltimo kareda ta e último sistema di atake di maté ku tin pa mata un REI enroká! Den e atake aki tambe e DAMA ta kombiná ku TORE pa logra e meta final di un partido di ajedres, kual ta duna e REI haké-maté. Pa promé biaha nos ta bai mira ku no ta solamente un dilanti di otro e piesanan aki por kombiná, esta den un Fila, pero nan por kombiná tambe banda di otro, pues den un kareda.

Un otro aspekto den un atake di maté den e penúltimo kareda ta ku su preparashon ta tuma mas tempu ku tur otro tipo di atake di maté.

Tambe tin ku e REI lo no muri promé ku tur e PEONAN su dilanti ta likidá, ora ku e TORE ta dirigí e atake. Si te DAMA ta bai dilanti, anto e REI lo muri promé ku tur PEON kai. Varios punto anto pa tene kuenta kuné, ora bo ta planea un atake di haké-maté den e penúltimo kareda!!!

Ban analisá e puntonan aki un pa un.

a. e preparashon:

E preparashon ta tuma hopi tempu pasobra ta ku un TORE e DAMA mester kombiné. Pa trese un TORE den wega, nos a mira kaba ku ta dura algun movida, ya ku e TORENAN ta pará originalmente den e hukinan di Fila a i h, será pa tur otro piesa. E manera mas rapido pa trese un TORE den wega ta pa enroká na di 4 movida, i na di 5 movida pone e TORE den Fila e. Despues djei e fila e mester habri pa e TORE por haña espasio pe move.

Ademas e DAMA tambe mester haña espasio di un Fila habrí pa e tambe por move, loke ta nifiká ku e Fila d of un otro Fila tambe lo tuma su tempu pe wordu habrí. Bo por konta ku tur e movidanan aki lo alkansá un total di minimalmente 10 pa 15 promé ku e preparashon terminá.

b. e penetrashon:

Despues ku DAMA i TORE a haña por lo menos dos Fila habrí pa nan por move aden, nos te yega ne fase di penetrashon. Kiko ta nifiká penetrashon???

Penetrashon ta e movidanan ku mester hasi ku e TORE i DAMA pa yega na e penúltimo kareda. En realidat e DAMA ku e TORE no ta bon-boní den e penúltimo kareda, ya ku einan no ta nan kas, pero di nan kontrinkante. I si ta posibel e kontrinkante no ta laga nan bin den e penúltimo kareda. Pero tòg nan ta bai! Pesei nos ta papia di penetrá.

E penetrashon ta tuma lugá paso a paso. Pues sea e DAMA ta drenta promé, kaba e TORE, of e TORE ta drenta promé, kabe e DAMA.

No ta posibel tur ora pa e movida dje TORE i e DAMA wordu hasí tras di otro. Bo kontrinkante semper lo trata na stòp e penetrashon ku movidanan di defensa, loke atrobe ta kosta poko mas tempu. Despues ku e TORE òf DAMA a haña un bon posishon den e penúltimo kareda ta sigui un pelea pa trese e di dos piesa, ku ta e DAMA ora e TORE tei kaba, òf ta e TORE ora e DAMA tei kaba. Atrobe bo ta mira ku kosnan no bai un, dos, tres. Pero finalmente tur dos piesa, DAMA i TORE, ta resultá den e penúltimo kareda.

c. ehekushon:

Ehekushon dje haké-maté ta e siguiente paso, despues ku DAMA i TORE ta den e penúltimo kareda. Sinembargo esaki lo no ta posibel si e promé PEON ku mester wordu komé, ta bon defendé. Por ehèmpel si tin un TORE na f8 ta defendé e PEON di f7, ni e DAMA ni e TORE no por komé, ya ku tur e atake ta kibra.

Nos por saka afó anto ku un dje promé pasonan den ehekushon ta kita defensa dje PEON ku mester wordu komé promé. Si ta un TORE ta defende por kita e defensa aki ku un atake riba e TORE ku e otro piesa, por ehèmpel un ALFIL. En todo kaso e DEFENSA ei mester wordu kitá, no ta importá kua piesa e ta defendé. Asina ku e PEON en kuestion no tin defensa mas, ehekushon dje haké-maté por kuminsá.

Si ta e DAMA ta dirigí e atake, anto e DAMA ta kome e PEON ku ta promé na turno. Si e REI ataká ta enroká korto, esaki por ta e PEON di f7. E DAMA ta kome e PEON di f7, i duna e REI ku ta pará na g8 haké. E REI ta bai na h8. Siguidamente e DAMA ta kome e PEON di g8, duna haké atrobe, i komo e REI no tin mas kaminda pe bai, e ta maté!!!

Si e TORE ta dirigí e atake anto, e ta kome e PEON di f7 sin duna haké, pero ta keda menasá ku duna haké direktamente despues, komiendo e PEON di g7. Si no por defendé e PEON aki di ningun manera, e TORE ta komé na g8, i awor si por duna haké. E REI mester bai for di g8 despues dje, haké ey. Si e bai na h8, anto e TORE ku ta atakando lo komé na h7, ku haké, pa despues e DAMA duna haké-maté na g7. En todo kaso e DAMA lo duna haké-maté despues ku e TORE a hasi su trabou di kome e PEON.

Wak e diagramanan aki bou pa haña un bista di tablero den un atake den e penúltimo kareda!!

DIAGRAMA "A"

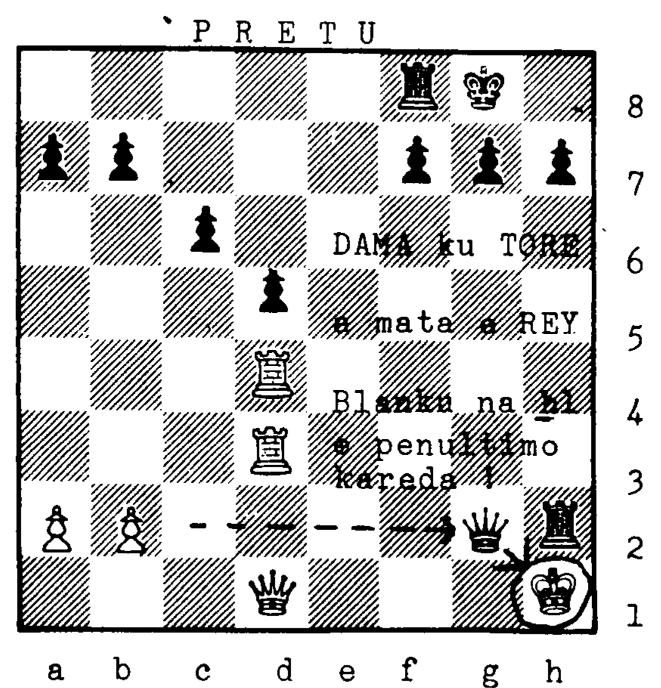
PRETU

TORE i DAMA Blanku a penetrá na e 7 i d 7 i ta kla pa kumisá ku ehekushon !!

a b c d e f g h
8 7 6 5 4 3 2 1

BLANKU

DIAGRAMA "B"

Jimi Sommerville van Bronski Beat:

''Zolang het mensen raakt, is het goed''

MISSCHIEN BENADRUKKEN Jimi Sommerville, Larry Steinbachek en Steve Bronski iets te veel dat wat ze zeggen ook eerlijk is gemeend. Vast staat in elk geval dat het Bronski Beattrio met 'Smalltown Boy' een prachtige single heeft afgeleverd. Europa gaat plat, maar voor hoelang?

„Voor je de vraag stelt of we denken eendagsvliegen te zijn, kan ik nu alvast verzekeren dat de nieuwe single een nog grotere hit zal worden", zegt Jimi Sommerville vastberaden met een zwaar Schots accent zoals je dat alleen in het havendistrict van Glasgow hoort.

Nauwelijks een jaar geleden wist hij helemaal niet dat hij zo'n uniek (falset) stemgeluid bezat, nu reist hij met zijn vriendjes van hotelkamer naar hotelkamer. Het leven als popmuzikant bevalt het drietal uitstekend Jimi: „Ik werd langzamerhand ziek van het niets doen".

Het nieuwe motto is niet: 'hoe kom ik aan het werk', maar 'als de mensen door onze muziek worden geraakt, dan is het goed'.

Aan het woord Jimi Sommerville en Larry Steinbachek in het grote Bronski Beat-interview.

LARRY (VOORAAN): „UIT DE SONGS MOET VOORAL EMOTIE SPREKEN"

Jimi, je stem lijkt erg belangrijk voor het geluid van Bronski Beat?

Jimi: „Als ik geen deel zou uitmaken van de groep, waren er alleen maar instrumentale composities. Binnen Bronski Beat ben ik verantwoordelijk voor de teksten. Ik denk dat mijn stem vooral een rol speelt als het gaat de boodschap over te brengen. Als zanger vorm ik de brug tussen de muziek en de tekst".

Wilde je altijd zanger worden?

Jimi: „Daar heb ik nooit naar gestreefd, dat is gewoon gebeurd. Een aantal avonturen ging er aan vooraf, onder meer het inzingen van de tekst 'Screaming' op een video over teenagers, die spraken over hun ervaringen met familie, liefde en de wet. Na een ontmoeting met Larry en Steve begonnen we een trio, namen deel aan een festival voor homofielen en daarna waren het de platenmaatschappijen, die ons achter de broek zaten om een contract los te krijgen. We pikten de beste eruit en nu is er dan de single".

Larry: „We zijn nooit van plan geweest een groep te beginnen of een single uit te brengen"

Gaf het geen problemen om uit al die aanbiedingen van platenmaatschappijen de beste te kiezen. Voor jullie was die business toch een heel nieuwe?

Larry: „Onze manager Anthony Kawalski is gelukkig nogal zakelijk. Hij vond een goede advocaat, waardoor we een heel goed contract konden afsluiten.

Jullie hebben ook een aanbieding gekregen van het Zang Tuum Tumb-label van Trevor Horn en Paul Morley. Waarom hebben jullie die afgeslagen?

Jimi: „Die aanbieding wordt zo langzamerhand een nieuwe sage. Het contract was er inderdaad, maar ZTT is niet onze maatschappij".

Larry: „De manier waarop ze groepen promoten, bevalt ons niet".

Jimi: „We zouden een produkt geworden zijn, met als enig oogmerk er een hoop geld mee te verdienen. Natuurlijk willen we rijk worden, maar dan wel op onze eigen manier en niet voor gebakken, netjes ingepakt en vervolgens met veel reclame op de markt gegooid".

Hoe willen jullie het dan?

Larry: „Door eerlijk te zijn en emotie uit ons werk te laten spreken".

Jullie hebben inmiddels een nieuwe single opgenomen?

Jimi: „Dat klopt. Het nummer heet 'Why' en is een in snel ritme gestoken dansbare plaat. Een prachtige produktie van Mike Thorne, die ook onze eerste single produceerde. We hebben hem in New York opgenomen".

Waarom (Why)?

Larry (lachend): „Ja, zo heet de plaat".

Waarom zijn jullie naar New York afgereisd?

Jimi: „Mike Thorne woont daar. Hij heeft veel elektronische apparatuur, die in Engeland heel kostbaar is om te huren. Voor de prijs, die betaald had moeten worden om het te huren en Mike Thorne over te laten komen konden we naar New York om het daar op te nemen. Aangezien we nog nooit in New York waren geweest, hebben we die kans met beide handen aangegrepen".

Het is heel modieus tegenwoordig om in New York platen op te nemen. En jullie zijn juist zo tegen modeverschijnselen.

Jimi: „Het is modieus om een 12 inch uit te brengen en achterop de hoes te zetten: extended version. Remixed in New York".

Larry: „We mixen de plaat gewoon in Engeland. We waren daar alleen maar omdat het financiële voordelen bood".

Zijn jullie beïnvloed door de stad?

Jimi: „Op de B-kant van de single wel. Het nummer 'Cadillac Car' is echte zeepbellenmuziek inclusief bops en scratches".

Larry: „We hebben het opgenomen ter nagedachtenis aan James Dean".

Jimi: „Zonder New York hadden we nooit zo'n nummer geschreven en opgenomen. Heel veel mensen vinden het beter dan de A-kant. Het is net als 'Why' commerciële pop, maar je kunt horen dat we er met plezier aan hebben gewerkt. 'Why' klinkt meer als een Neil Diamond-produktie".

'Smalltown Boy' lijkt een heel persoonlijke plaat.

Jimi: „Dat is het ook, maar het is ook een nummer waarin veel mensen zich kunnen terugvinden. Ik ben niet de enige die Glasgow heeft verlaten omdat het mij niets meer te bieden had. Elke dag verlaten mensen het ouderlijk huis of hun stad op zoek naar nieuwe kansen".

Heeft de rest van het materiaal dat je schrijft, ook zo'n persoonlijk tintje?

Jimi: „Nee. In andere teksten heb ik het er niet steeds over hoe het is om homofiel te zijn, zoals wij. Ik schrijf ook nummers waarin fascisme en atoomwapens aan de kaak worden gesteld".

Maar is het niet zo dat muziek vooral ontspanning moet bieden?

Jimi: „Ja, maar muziek dient ook om een boodschap over te brengen. Vooral als je in een land leeft met een rechtse regering en mensen moeten lijden door de nalatigheid van anderen en van de wet. Het probleem op dit ogenblik is volgens mij dat er te weinig met muziek wordt gezegd. Wie zit er te wachten op een paar afgrijselijke liefdesliedjes, die niet eens door de zanger zelf zijn geschreven? Er is geen emotie in die nummers terug te vinden. Ze worden alleen gemaakt om geld te verdienen".

En jij vindt 'Smalltown Boy' wel emotioneel?

Jimi: „Zeker, daarom is het ook zo populair".

Is het niet zo dat uit een nummer zoals 'Dancing With Tears In My Eyes' van Ultravox ook emotie spreekt en er ook iets waardevols wordt gezegd?

Jimi: „Iedereen heeft recht op een eigen mening".

Ben je het niet met mij eens?

Jimi: „Ik ben geen Ultravoxfan. Persoonlijk vind ik ze niet de moeite waard. Ze hebben meer één goede single gemaakt: 'Vienna'. En zeg nou niet: misschien geldt dat voor jullie ook, want 'Smalltown Boy' is het begin van iets heel groots. Let maar op".

Eno

'A SET OF MOODS, a mixture of feelings'. Zo typeert de nonmusicus Brian Eno zi n elpee 'Apollo (Atmospheres and Soundtracks)'. De plaat is gemaakt op verzoek van Al Reinert, de cineast die een filmdocumentaire heeft gemaakt van de Amerikaanse Apollomaanlanding. Dat gegeven heeft Brian Eno dermate geïntrigeerd dat hij de begeleidende geluiden heeft verzorgd.

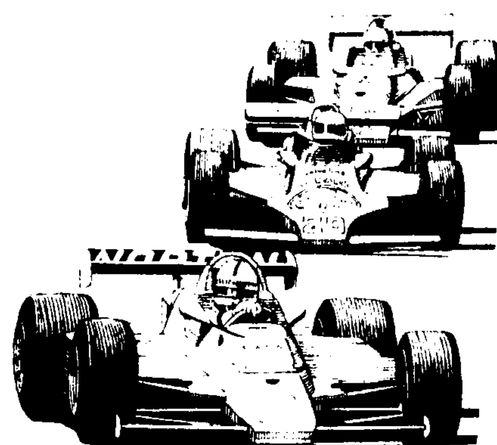
Eno is een man die al lange tijd niet meer zo nadrukkelijk aan de weg timmert, maar veel meer fungeert als katalysator bij talloze projecten (destijds Bowie, Talking Heads etc.).

Hij experimenteert veel, mag zich de uitvinder noemen van de 'Ambient Music', de geluiden voor intellectuelen. Minimale muziek waarbij stilte even doeltreffend is als geluid.

De Apollo-plaat staat los van het Ambient-project waarmee Eno al de nodige jaren bezig is. Vandaar ook dat het geen elpee is geworden die Eno-liefhebbers op dit moment van hem verwachten.

Voor hem en zijn beide medemuzikanten Daniel Lanois en Roger Eno is uitgangspunt geweest dat de televisie-beelden over de Apollo-missie destijds niet toereikend waren om de waarde, omvang en grootsheid van het gebeuren aan te even.

De muziek is een natuurgetrouwe science-fiction-soundtrack geworden. Sfeervolle geluiden die in combinatie met de film van Reinert, hun uitwerking zeker niet zullen missen. Muziek ook die globale indrukken oproept maar, in tegenstelling tot Eno's gebruikelijke werkwijze, geen enkel gewaagd concept laat horen. Kathedraal-muziek, redelijk conservatief en beeldschoon.

Rick James is geen ''creator''

HET VALT NIET te ontkennen dat mensen als Prince en Rick James in de VS een nieuwe impuls hebben gegeven aan de zwarte muziek. Met een 'nieuwe impuls' wordt bedoeld dat beide heren, wellicht bij toeval, een geluidje hebben ontdekt dat bij de buitenwacht zowaar goed in het gehoor viel.

Bij Rick James heeft dat allemaal bijzonder grootschalig uitgepakt. Zijn elpees halen gigantische omzetten en in 's mans kielzog hangen nog eens talloze groepen en muzikanten die blindelings hetzelfde funk- spoor volgen. Natuurlijk maakt Rick James hoogst amusante dans- muziek die in veel gevallen zeker opwindend genoemd mag worden. Dat de man daarmee in twee jaar multi- miljonair is geworden en wordt gezien als de nieuwe belofte, dat gaat wat al te ver.

Voor de statistici onder ons: zijn beide laatste platen 'Throwin' Down' en 'Street Songs' verkochten meer dan vijf miljoen keer. Opbrengst: meer dan 20 miljoen gulden. Het nieuwe werkstuk heet "Cold Blooded', een elpee gemaakt met de rest van de muzikale familie: The Stone City Band, The Mary Jane Girls.

Vooral de geschreven introductie op de binnenhoes van deze plaat geeft te denken. Rick James spreekt daarin over 'Symbol of Unity', 'Symbol of Brotherhood and Sisterhood'. De plaat had, zo laat James weten, niet gemaakt kunnen worden zonder de onmisbare gevoelens van 'laughter, love, honesty and joy'. De 'Spirit of God' waarde rond in de studio en 'The Creator' wordt nog eens extra daarvoor bedankt. De verbintenis tussen zwart en blank wordt er ook met de haren bijgesleept en 'harmonie' is het toverwoord.

Dat is de grote ellende met dit soort mensen. Na een zeker moment denken ze op een speciaal niveau te functioneren, volstrekt onaantastbaar voor het gewone volk. De uitverkoren die, onder het toeziend oog van de almachtige, fenomenale muzikale prestaties leveren. Het geeft een vieze bijsmaak aan het geheel.

Dat Rick James als grote belofte wordt gezien, blijkt ondermeer uit de medewerking op 'Cold Blooded' van Smokey Robinson, Billy Dee Williams en Grand Master Flash.

Op de plaat zelf is een aantal ondeugende dans- nummers te horen die, inderdaad, in het funk- genre als 'zeer goed' kunnen worden beschouwd. Evenals Prince heeft Rick James zich daarbij ook verdiept in de sensuele aspecten van het stads- leven en zijn de vieze suggesties niet van de lucht. Naast de nodige opwinding probeert James nog wat ballads die aanmerkelijk minder aantikken.

'Cold Blooded' is best wel aardig. In elk geval beter te pruimen dan het halfslachtige aanbod dat voor funk- muziek moet doorgaan. Het grote bezwaar tegen dit soort platen is dat het allemaal gepresenteerd wordt als iets dat niet meer van deze wereld is, terwijl James gewoon wat onderdelen van de popmuziek handig in elkaar heeft geschoven. Daar is geen 'Creator' aan te pas gekomen.

Anderson wil kloof overbruggen

DE AMERIKAANSE artieste Laurie Anderson zegt ernaar te streven de kloof tussen elitekunst en het populaire te overbruggen. Als we ervan uitgaan dat het populaire slechts bedoeld is voor de massa dan is het Laurie Anderson tot nu toe slechts één keer gelukt. Het stuk 'O Superman' van haar eerste elpee 'Big Science' werd in '82 een succes dat op de hitparade verscheen. Maar dat was puur toeval. De popmuziek zag in dat opmerkelijk gebouwde 'muziekstuk' niet meer dan een gimmick, wellicht een extreme of hoogdravende grap.

Sindsdien heeft althans de popmuziek weinig van haar vernomen. Laurie Anderson is een artieste die in vele disciplines actief is en haar activiteiten doorgaans vorm geeft door middel van 'multi-media performances'. Muziek, of zelfs popmuziek, is daar een onderdeel van. De manier waarop ze de zaken op 'Big Science' toonzet is minimaal. Haar gesproken woord krijgt ondersteuning van schaarse synthesizer-effecten en een incidentele saxofoon.

Op de nieuwe plaat 'Mister Heartbreak' is aanmerkelijk meer plaats ingeruimd voor 'De Muziek'. Aan de plaat hebben mensen meegewerkt als Bill Laswell (Material), Phoebe Snow, Dolette McDonald, Peter Gabriel, Nile Rodgers, Anton Fier, Adrian Belew (King Crimson), de schrijver William Burroughs en Roma Baran.

Anderson's gesproken voordracht, al dan niet ironisch bedoeld, krijgt nu een uitvoerige muzikale omlijsting die talloze invloeden kent, zowel traditionele volksmuziek als vergezochte klanken en ritmes.

Het resultaat is dat de zeven stukken op 'Mister Heartbreak', elk onder invloed van genoemde muzikanten, een verdomd spannend en vooral verrassend geheel is geworden. Het openingsnummer 'Sharkey's Day' is zelfs een afgeronde song, doorspekt met de beeldende gitaar-geluiden van Belew. 'Excellent Birds' is geschreven en uitgevoerd met Peter Gabriel, het slotnummer wordt ingesproken door Burroughs.

Bij het beluisteren van 'Mister Heartbreak' gaat de aandacht onwillekeurig naar de muzikale omlijsting, om de doodeenvoudige reden dat de plaat enkele prachtige vondsten herbergt. De voordracht van Anderson, en dus ook de strekking van haar verhaal over de droomavonturen van de heer Sharkey, wordt daarbij voor 'n groot deel ondergespeeld. Op 'Big Science" was er niet veel meer dan de stem van Anderson, op 'Mister Heartbreak' staan bij tijd en wijle intrigerende klankstructuren. Hoe kan het ook anders met dergelijke muzikanten.

Het zal de bedoeling van Laurie Anderson zijn geweest om de muziek slechts te gebruiken als welkome aanvulling op haar epiek, ter ondersteuning van het verhaal, voor het oproepen van mysterie en diepgang. Het effect is evenwel veel groter. De muziek voert ontegenzeggelijk de boventoon waarmee Laurie Anderson tegen wil en dank nu definitief in de land der popmuziek is aangeland.

Larry Carlton bewijst zichzelf nu een dienst

DE AMERIKAANSE gitarist Larry Carlton wordt al vele jaren beschouwd als een toonaangevende sessie-muzikant die naast zijn talloze hand- en spandiensten voor derden ook regelmatig kwalitatief hoogstaande solo-produkten aflevert. Zo is hij mede-verantwoordelijk voor de muziek behorend bij de populaire televisie-serie 'Hill Street Blues', waarvoor hij destijds zelfs een Grammy heeft gekregen.

De wereld is klein en Larry Carlton is de aangewezen man als het gaat om een goed stuk technische muziek. Zijn naam prijkt op honderden platen, zijn geluid is onlosmakelijk verbonden met veel spraakmakende ondernemingen. Carlton heeft het concept van The Crusaders opgezet, heeft indrukwekkende dingen gedaan op Steely Danelppees als 'The Royal Scam', 'Aja' en 'Gaucho', zijn gitaarlick van 'Kid Charlemagne' werd destijds opgeroepen als de beste ooit in de rock-muziek gespeeld.

In de loop der jaren heeft de Amerikaan zijn belangstelling voor ander stijlen uitgebuit en bleek hij met name in Japan een bijzondere belangstelling te genieten. Solo-platen van Carlton zijn van een voorspelbare klasse. De een is wat meer gericht op zijn gitaar-capriolen dan de ander, het concept is steevast een smaakvolle mengelmoes van jazz, jazz-rock, blues en de laatste tijd ook aanmerkelijk meer eigentijdse vormen.

Na de elpee 'Sleepwalk' uit '82 is 'Friends' Carlton's zesde soloplaat en een logische voortzetting in zijn persoonlijke ontwikkeling. 'Friends' kan goed als Carltons beste plaat worden beschouwd, omdat hij voor het eerst alle muziek-vormen in het crossover-genre aan bod laat komen.

Behalve het popstuk 'Tequila' met Al Jarreau is het overige materiaal instrumentaal met medewerking van Crusader Joe Sample, blazer Michael Breckr, drummer Jeff Porcaro (Toto) en vele anderen. De vanzelfsprekende wijze waarop technische muziek uiterst ontspannen wordt gespeeld, maakt van 'Friends' een broodnodig rustpunt, een virtuoos hoogstandje.

Kerks

GUATEMALA-STAD (RTR) — De Roomskatholieke bisschoppen in Guatemala hebben de zich uitbreidende golf van geweld in het land veroordeeld en aankomende parlementsleden opgeroepen een document op te stellen voor het waarborgen van de fundamentele mensenrechten.

In een 27 pagina's tellend herderlijk schrijven veroordeelden de bisschoppen „de groeiende golf van geweld tegen alle sociale klassen, vooral de indianen en boeren", die zich uit in ontvoeringen, buitenrechterlijke gevangenhouding, marteling en moord op onschuldige burgers. De kerkleiders zeiden dat veiligheidstroepen herhaaldelijk de mensenrechten schenden en dat dit leidt tot „vestiging van een sfeer van terreur en geweld".

De brief is een ongewoon krachtige verklaring voor de bisschoppen, die traditioneel een conservatieve stem in Guatemala laten horen. Ondanks de officiële verzekering voor uitgebreide politiebescherming is het politiek geweld in Guatemala de afgelopen weken toegenomen. De verkiezingen voor de grondwetgevende vergadering worden volgende maand gehouden.

****

ROME — Paus Johannes Paulus II is een campagne begonnen om de leerstellingen van de pauselijke encycliek Humanae generis uit te dragen. Daarin werd onder meer het gebruik van kunstmatige methoden voor de geboorteregeling verboden. Genoemde encycliek van paus Paulus VI deed indertijd veel stof opwaaien binnen de katholieke kerk. De kerkelijke leer over de menselijke sexualiteit werd op dit punt in veel landen nagenoeg algemeen genegeerd. In een toespraak tot tienduizend toeristen op het Sint Pietersplein zei de paus dat dit verbod een deel - van het plan van God - is. De paus kondigde een tiental toespraken over de encycliek aan. Het werd de paus indertijd kwalijk genomen dat hij de adviezen van theologen en bisschoppen over deze materie volkomen naast zich neer heeft gelegd.

****

SAN JOSE — Zestig Middenamerikaanse leken die als adviseurs dienen van kerkelijke leiders, zijn in Costa Rica bijeen geweest. Zij bespraken de situatie van de katholieke kerk in Midden-Amerika. De voorzitter van Pauselijke raad van de leken, kardinaal Eduardo Pironio, benadrukte de fundamentale taak van de leek in de kerk.

****

OBERAMMERGAU — Illegale herdrukken van verouderde boekjes met daarin als antisemitisch ervaren teksten worden vooral aan Engelssprekende toeristen in Oberammergau aangeboden. Dit heeft de nodige beroering gewekt onder de spelers van het beroemde Passie-spel en de organisatoren. Men vreest hiervan een slechte reclame, vooral in de VS.

****

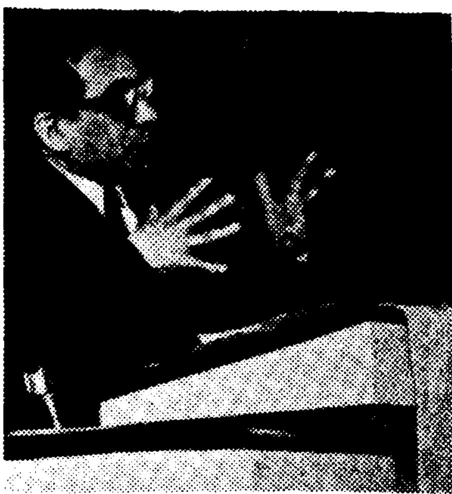
UTRECHT — Het Nederlandse episcopaat denkt aan een public relations-campagne om de oppositie tegen het pauselijk bezoek in '85 de wind uit de zeilen te nemen. Bij veel katholieken heeft men bv. kritiek op de hoge kosten. In de campagne benadrukt men ook de oecumenische instelling van de paus.

****

BOGOTA — Het bestuur van de Latijnsamerikaanse bisschoppen- conferentie heeft vergaderd over de manier waarop men in '92 het vijfde eeuwfeest gaat herdenken van de kerstening van Latijns Amerika. Dit valt samen met wat de ontdekking van Amerika wordt genoemd.

Als pacifist veroordeel ik broeders niet die naar wapens grijpen

Emilio Castro: Bevrijdingstheologie is bijbel lezen in contact Latijns Amerika

EMILIO CASTRO

GENEVE — Mijn eigen ervaring moedigt mij aan te geloven dat recht steeds gezocht moet worden met de kracht van de niet-geweldadigheid. En er zijn er velen in Latijns Amerika die een zelfde opvatting hebben. Wij met onze niet geweldadige actie moeten in de strijd voor het recht en tegen het onrecht betrokken geraken, bereid om naar het gevang te gaan en om aan de onderdrukten te vertellen dat het mogelijk is te strijden voor de rechtvaardigheid met niet-geweldadige middelen. Maar mijn Latijnsamerikaanse ervaring heeft mij ook geleerd niet te oordelen, mijn broeders en zusters niet te veroordelen die een houding innemen welke anders is dan de mijne. Terwijl ik denk dat zij verkeerd zijn en het niet zouden moeten doen, kan ik toch volledig begrijpen dat waarvoor zij strijden niet hun eigen belang is maar de zaak van de armen in Latijns Amerika. Maar de natuur van mijn antwoord maakt het juist essentieel dat ik veel verder ga, bij het verdubbelen van mijn pogingen voor vrede en daarbij het recht krijg onze vrienden te vertellen dat dit antwoord mogelijk is. Voor het geval wij in het tegengestelde geval vrij gelukkig zijn met de status quo, behoorlijk tevreden over de nu bestaande situatie, dan hebben we geen enkel moreel recht om het geweld te bestrijden. Zo antwoordde Emilio Castro tijdens zijn eerste persconferentie als secretaris generaal van de Wereldraad van Kerken.

De pas gekozen Wereldraad-secretaris erkende dat hij lid is van het Genootschap van de verzoening. Tijdens de oorlog werd in zijn vaderland Uruguay een poging gedaan militaire dienstplicht in te voeren. Hij had er zich tegen verzet. Daarom wilde hij bij de beantwoording van de vraag uitgaan van zijn Latijnsamerikaanse ervaring. Gevraagd was namelijk of hij niet van mening was dat de situatie in dit werelddeel het soms nodig maakt dat men als christen de wapens ter hand neemt. Hij wilde er in verband met de geweldloosheid wel op wijzen dat het best kan zijn dat men het recht aan zijn zijde heeft, maar dat er nog meer te doen is. Zo lang onze handen en onze zijde niet getekend zijn met het merk van het kruis. Je moet je namelijk wel herinneren hoe Christus kwam en zijn wonde toonde en zei: Vrede zij u. Na het li den aan het kruis had hij nu het recht de vrede te verkondigen. Daarom moeten wij met onze geweldloosheid bereid zijn te leven, daarvoor opgesloten te worden, aldus Emilio Castro.

BIJBEL LEZEN

Deze toonde zich dankbaar over de vraag naar zijn opvatting over de Bevrijdingstheologie. Hij omschreef die

-als het lezen van de bijbel in de Latijnsamerikaanse context, een context welke, in zijn hoofdtrekken er een is van onderdrukking.-

Wanneer de arme de bijbel opent in deze Latijns- Amerikaanse context ontmoet hij gods beloften voor een betere morgen. Zij kunnen zich niet neerleggen bij hun lot. Dit is geen toeval, het is geen goddelijke straf maar het is het gevolg van krachtsfactoren, welke veranderd kunnen worden en ook veranderd moeten worden. Erkennend dat er dus verschillende theologische scholen kunnen zijn en extreme stellingname binnen de theologie, wat oproept tot discussie, vind ik dat de fundamentele bezorgdheid van deze theologie bestaat uit de oproep tot de christen bezorgd te zijn voor het hele leven van onze mensen. Ik vind het over het algemeen erg aantrekkelijk. Hij wilde zich niet laten verleiden tot een uitspraak over de kwestie dat de katholieke kerk niet zoveel voelt voor dit type theologie. Maar hij wilde niet nalaten te zeggen dat hij erg gelukkig is over de manier waarop de Bevrijdingstheologie de dromen en de zorg verwoorden, de angst en de hoop van de gewone man in Latijns Amerika...

Wanneer je in Peru pater Gutierrez (bekende katholieke bevrijdingstheoloog, red Am.) bezoekt die dagelijks met de armen werkt, dan zie je dat de kwestie van Gods voorkeurs optie voor de armen voor hem geen retorische frase is welke in documenten geciteerd kan worden maar dat het voor hem een levensstijl is, een participeren. Dan begin je boven deze theologie echt het menselijke wezen te respecteren, dat begin is met een eerlijke poging volgens de bijbel van Jezus Christus te leven...

Al die mensen die nu bezig zijn met de uitdaging, het leven van onze kerken in Latijns Amerika in beroering te brengen, die verplichten ons de werkelijkheid onder ogen te zien van het gemeenschappelijke van de arme mensen. En dat is een enorme dienst aan de kerk van Christus. Dit wil niet zeggen dat je dan verplicht bent het eens te zijn met alles wat in hun theologische formuleringen staat. De oecumenische beweging is een forum, waarbij iedereen de ander kan corrigeren en waar wij elkaar kunnen inspireren.

Aldus Emilio Castro in zijn vraaggesprek.

Wereldraad 303 leden

GENEVE — Het ledental van de Wereldraad van kerken is al tot 303 geworden, met de toelating van de Moravische kerk (de Hernhutters) in Nicaragua en van de Verenigde Presbyteriaanse kerk in Brazilië.

Eerstgenoemde kerk, in 1847 ontstaan uit het zendingswerk van de Duitse Hernhutter, is de laatste jaren terecht gekomen in het strijdgewoel tussen de Sandinistische regering en rechtse opstandelingen. Als gevolg daarvan zijn 69 van de 154 gemeenten verdwenen, voornamelijk in de gebieden waar de invallen plaats vinden. De kerk werd in 1974 onafhankelijk.

De Verenigde Presbyteriaanse kerk in Brazilië ontstond in de jaren vijftig, toen onvrede over oecumenische samenwerking tot een splitsing in de Presbyteriaanse kerk van Brazilië leidde. De kerk heeft nog geen 25.000 leden en wordt daarom „geassocieerd lid", dat wil zeggen zonder stemrecht op een algemene vergadering.

ROME — De sterrenwacht van het Vaticaan gaat helemaal niet naar de Verenigde Staten toe, zo heeft de Vaticaanse woordvoerder pater Romeo Panciroli verklaard naar aanleiding van berichten als zou de Vaticaanse sterrenwacht gaan uitwijken. Dit omdat de hemel boven het Vaticaan zo kunstmatig verlicht is dat men er eigenlijk niet meer door heen kan komen. Het enige wat gebeurt is dat het practisch onderzoek voortaan in Tucson in de VS gedaan wordt. Maar dat is slechts een gering deel van het onderzoek. De Vaticaanse krant Osservatore Romano had als eerste het onjuiste bericht gelanceerd.

Bevrijding, ook van binnenlandse overheersing

LIMA — Latijns Amerika is bezig zich te bevrijden, zo stelt mgr. Luciano Metzinger vast, die secretaris is van de sociale communicatiemiddelen van het Peruviaanse episcopaat.

Hij legde er de nadruk op dat de situatie op het Latijnsamerikaanse continent erg moeilijk is. Daarom ook ontwikkelt zich steeds meer de gedachte dat men zich moet bevrijden van de overheersing, waaronder wij te lijden hebben, niet alleen van buitenlandse overheersing, maar ook van de overheersing welke vanuit eigen land kan uitgaan, aldus mgr. Metzinger.

De Peruviaanse bisschop toonde zich ondanks de grote problemen waarvoor Latijns Amerika zich geplaatst ziet optimistisch en hoopvol. De hoop hangt namelijk niet van de economie af, maar is afhankelijk van de mens. Hij erkende dat er enorme problemen zijn, zoals de afhankelijkheid van het Noorden, vooral in economische opzicht. De Latijnsamerikaanse mensen heeft de hele wereld veel te bieden.

Kopten in de Verenigde Staten:

Mubarak wil structuur Koptische kerk breken

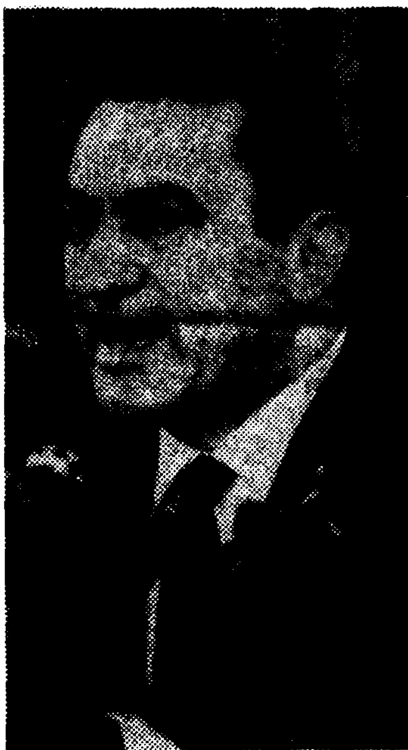
WASHINGTON — De Kopten in de Verenigde Staten hebben in een verklaring de Egyptische president Mubarak ervan beschuldigd, de structuur van de Koptische kerk in Egypte te willen breken om de Islamisering van het land gemakkelijker te kunnen uitvoeren. Het uiteindelijke doel zou zijn, de Kopten tot de Islam te bekeren of tot slaaf te maken.

De Vereniging van Amerikaanse Kopten wijst erop, dat patriarch Schenuda III van de Egyptische Koptische kerk met zijn ongeveer 7 miljoen leden, sedert september 1981 in een verbanningsoord leeft. Bij verschiedene gelegenheden heeft president, Mubarak beloofd, dat het hoofd van de Koptische kerk zijn woestijnklooster zou mogen verlaten, om wederom in functie te treden.

Het is er echter nooit van gekomen. De Amerikaanse Kopten wijzen de bewering in Egyptische regeringskringen, dat de patriarch voor zijn eigen veiligheid in het woestijnklooster verblijft, als uitvlucht van de hand. Alleen al het feit, dat de patriarch de synode van zijn kerk niet bijeen mag roepen en ook geen financiële handelingen mag verrichten, weerspreekt dit, aldus de Amerikaanse Kopten.

De acht bisschoppen en 23 Koptische priesters, die in september 1981 tegelijk met Schenuda III werden gearresteerd, zijn weliswaar sindsdien weer vrijgelaten, maar mogen hun ambt nog steeds niet uitoefenen, zo delen de Amerikaanse Kopten mee.

De vereniging eist in haar verklaring van president Mubarak, dat de patriarch onmiddellijk in zijn waardigheid wordt hersteld.

MUBARAK
... Islamisering vergemakkelijken ...

Vaticaans document onderweg:

Afwijzing van volkskerk en kritiek op bevrijdingstheologie

SAO PAOLO — Het Vaticaan gaat in september een officieel document uitgeven, dat tot doel heeft de aanhangers van de volkskerk en de bevrijdingstheologie aan banden te leggen. Tot de verspreiding van het document, dat inmiddels door paus Johannes Paulus II heet te zijn goedgekeurd, zou zijn besloten omdat eerdere raadgevingen en adviezen in de wind zijn geslagen. Dit verzekerde op een persconferentie te Sao Paolo de Braziliaanse curie-kardinaal Agnelo Rossi.

De 70-jarige kardinaal verklaarde dat het document orde op zaken gaat stellen en „zekere sectoren van de bevrijdingstheologie, die de Marxistische analyse gebruiken" veroordeelt. Volgens hem is „de voorkeursoptie voor de armen niet exclusief en mag niet worden gesteld, dat de armen strijd voeren tegen de rijken".

Hij veroordeelde de „revolutionaire methodes die de klassenstrijd stimuleren", omdat die zijns inziens in strijd zijn met de Rooms-katholieke doctrine, die de overtuigingskracht als methode gebruikt.

Kardinaal Rossi, die al meer dan twaalf jaar leidene functies bekleedt bij het Vaticaan, zei dat de paus niet de volledige bevrijdingstheologie veroordeelt: „Het document erkent andere waarden van deze theologie. Haar aspiraties zijn correct. De kerk moet altijd de zwakken en onderdrukten verdedigen om te komen tot sociale rechtvaardigheid. Maar het negatieve element is de Marxistische analyse. De aanhangers zeggen dat zij de ideologie niet overnemen, maar dit gebeurt automatisch als consequentie van het revolutionaire proces".

Zonder Nicaragua met name te noemen ging de kardinaal uitvoerig in op de vooral daar wijdverspreide volkskerk, die, in tegenstelling tot de meeste bisschoppen, de Sandinistische revolutie steunt. „De kerk wil de klassenstrijd niet stimuleren. De volkskerk denkt in de toekomst tot een ideale organisatie van de wereld te kunnen komen. Dat is een mythe", vindt de kardinaal. „Een paradijs omsingel je niet met prikkeldraad. De kerk, als moeder en lerares, waarschuwt dat deze weg niet goed is en dat men zich niet onschuldig moet laten gebruiken mee te helpen het communisme in praktijk te brengen", aldus kardinaal Rossi.

Braziliaans episcopaat:

Beschuldiging overheid van de hand gewezen

SAO PAOLO — De kerkelijke autoriteiten in Brazilië hebben de beschuldigingen van regeringszijde gehekeld dat „geestelijken demagogen zijn" en „een agrarische hervorming bepleiten zoals die in Cuba is toegepast.

Gelijktijdig verweten zij het bewind, dat vele honderden miljoenen guldens van de hulpprogramma's voor het verpauperde noordoosten in de zakken van grootgrondbezitters en ondernemers zijn verdwenen.

De algemene secretaris van de Braziliaanse bisschoppenconferentie, mgr. Luciano Mendes, zei dat de kerk niet voor de inplanting is van een regime dat de vrijheid beknot, maar wel wil dat de basisrechten van de mensen op het platteland worden verzekerd. In dit verband pleitte hij voor een directe landhervorming, zoals dit ook was gebeurd tijdens de recente bisschoppenconferentie.

De president van het overheidsorgaan voor kolonisatie en landhervorming had eerder deze week hevige kritiek op de kerk geuit, „omdat ze demagogie gebruikt en geen concrete oplossingen aandraagt". Hij zei dat het verdelen van de grond niet door een „wonder van de Heilige Geest" kan worden gerealiseerd en dat veel geld nodig is om de verdelen gronden produktief te maken.

„Dat geld is er voldoende, maar het wordt misbruikt", aldus de reactie van de voorzitter van de pastorale commissie voor de grond, mgr. Jose Gomes. Om zijn bewering hard te maken citeerde hij uit een vertrouwelijk document van de Wereldbank. Hieruit blijkt volgens mgr. Gomes dat van 0.9 miljard dollar die tussen april 1979 en mei 1981 werd uitgegeven voor het verpauperde noordoosten, waar 24 miljoen mensen van de honger dreigen om te komen, ruim 0,3 miljard is verdwenen.

Dat geld, dat voor een succesvolle landbouwhervorming had kunnen worden gebruikt, is volgens de bisschop in de zakken verdwenen van grootgrondbezitters en ondernemingen, waaronder 44 bedrijven die volgens hem alleen maar op papier bestaan.

****

CUENAVACA — De Mexicaanse rustende bisschop Sergio Mendez Arceo heeft het Nicaraguaanse episcopaat verweten zelf schuldig te zijn aan de verslechtering van de verhouding met de Sandinisten. De bisschoppen hebben bewust aangestuurd op een aanvaring met de regering en de uitzetting van de buitenlandse priesters kwam hen daarbij goed uit.

Wereldraad komt op voor vluchtelingen uit Guatemala

GENEVE — De inmiddels afgetreden secretaris-generaal dr. Philip Potter van de Wereldraad van kerken heeft in een brief aan de president van Mexico zijn bezorgdheid geuit over het lot van de vluchtelingen uit Guatemala.

De Mexicaanse regering is begonnen een aantal van de grootste vluchtelingenkampen, Puerto Rico, waarin 6.000 mensen verbleven, meer landinwaarts te verplaatsen, verder weg van de grens. Daarop zijn tussen de 3.000 en 4.000 kampbewoners het omringende oerwoud ingevlucht.

Volgens het christelijk Solidariteitscomité van het diocees San Cristobal en bisschop Samuel Ruiz hebben Mexicaanse soldaten niet alleen het kamp vernield, maar ook het hebben en houden van de vluchtelingen verbrand en kleding en werktuigen meegenomen.

Dr. Potter spreekt in zijn brief de hoop uit, dat de Mexicaanse regering „in overeenstemming met haar lange humanitaire traditie" alles zal doen wat bijdraagt tot redding en veiligheid van de vluchtelingen. Ook hoopt de secretaris-generaal, dat Mexico de grenzen open zal houden voor verdere vluchtelingen.

Lynchen in Brazilië

SAO PAULO — De rooms-katholieke pastorale grond-commissie in Brazilië heeft in een officiële nota begrip getoond voor een recent lynch-geval, waarin een woedende menigte drie huurmoordenaars uit een politie-bureau sleepte en afmaakte. De slachtoffers hadden kort daarvoor in opdracht van een grootgrond-bezitter de vakbonds-leider Benedito Alvas Bandeira doodgeschoten.

In het officiële communiqué van deze commissie, die wordt geleid door een bisschop en onder direct toezicht staat van de Braziliaanse bisschoppen-conferentie, werd het geweld dadige optreden van de menigte uitgelegd als een reactie op de moord op meer dan honderd arbeiders en vakbonds-leiders, die het afgelopen jaar plaats vond, „zonder dat één van de moordenaars is gearresteerd of wordt gezocht".

Volgens de pastorale commissie werd de voorzitter van de bond van land-arbeiders in Tome-Acu in de stad Para doodgeschoten door drie huur-moordenaars, die daarvoor ieder ruim duizend dollar hadden ontvangen van een grootgrond-bezitter. Kort daarop werd het drietal gearresteerd, waarna een woedende menigte van zeshonderd mensen optrok naar het politie-bureau, zich meester maakte van de drie gevangenen en hen één voor één slaand en schoppend om het leven bracht.

In de kerkelijke nota die uitvoerig de details van het gebeuren beschrijft, staat geen veroordeling van het lynchen, dat in Brazilië hand over hand toeneemt en al aan enkele tientallen misdadigers of verdachten de dood heeft gekost.

Volgens paus Johannes Paulus II:

Echte oecumene

IN DIT VERBAND moet ook het echte oecumenisme worden gepleegd, dat wil zeggen het streven naar de eenheid onder alle christenen en alle christelijke gemeenschappen. Nogmaals zeg ik u, dat deze eenheid alleen gegrond kan worden in Jezus Christus, in het ene doopsel (vg Ef. 4,5) en in de gemeenschappelijke belijdenis van het geloof. De taak de volle gemeenschap onder de christenen te herstellen kan geen andere verwijzingen en ander criteria hebben en moet altijd methoden van oprechte samenwerking en zoeken hebben. Zij kan geen ander doel hebben dan getuigenis geven van Jezus Christus, "opdat de wereld gelove" (Joh, 17,21).

Andere doeleinden of een ander gebruik van het oecumenisch streven kunnen er alleen toe bijdragen denkbeeldige eenheden te scheppen en in laatste instantie nieuwe verdeeldheden te veroorzaken.

Wat zou het pijnlijk zijn als het geen moet helpen om de christelijke eenheid te herstellen en een van de pastorale prioriteiten van de kerk vormt op dit moment van de geschiedenis, door de bi zienheid van de mensen en door verkeerde criteria, een bron wordt van nieuwe en ergere breuken. Daarom spoort de heilige Paulus ons in de passage welke we hebben gelezen, aan de "eenheid des Geestes te behouden door de band van de vrede" (Ef 4,3)

Ik herhaal voor U deze aansporing en wijs U nogmaals op de grondslagen en het doel van deze eenheid. "Een lichaam en één Geest, zoals gij ook geroepen zijt tot één en dezelfde hoop, waarvoor Gods roeping borg staat. Eén Heer, één geloof, één doop.

Eén God de Vader van allen, die is boven allen en met allen en in allen (tzp 4, 4-6).

Paus Johannes Paulus II tijdens viering van de eenheid op Plaza di 19 de Julio in Managua.

Chileense kardinaal:

Beagles-kanaal voor Argentinië en voor Chili

BUENOS AIRES — Het Beagles-kanaal behoort aan Argentinie én Chili toe, aan ons allemaal, als kinderen van dezelfde ouders, zo zei de vroegere aartsbisschop van Santiago de Chili, kardinaal Raul Silva Henriquez, tijdens een bezoek aan het buurland Argentinie. Hij doelde daarbij op het conflict tussen beide landen over de souvereiniteit over drie kleine eilanden in dit kanaal in de Poolzone. De paus bemiddelt al jaren in deze zaak. Volgens de Chileense kardinaal zullen Argentijnen en Chilenen zich meer één voelen als dit landerdaad beide landen ten goede komt. Een akkoord over het Beagles-kanaal is daarom ook al absoluut noodzakelijk omdat er veel geld aan besteed wordt om zijn souvereine rechten te demonstreren dat veel beter voor andere zaken kan worden aangewend, bijvoorbeeld om werkloze arbeiders te helpen weer aan de slag te komen. De kardinaal sprak op een Sociaal studieweekeinde.

Overwogen wordt een apart parlement naast dat van blanken, indiërs, kleurlingen

Pretoria: stedelijke zwarten zullen niet langer gastarbeiders zijn

PRETORIA — De Thuislandenpolitiek moet er te zijner tijd toe leiden dat er geen enkele zwarte staatsburger van Zuid-Afrika meer zal zijn, zo verklaarde Connie Mulder, de toenmalige minister belast met het bestuur over de zwarte Afrikanen, in de jaren zeventig. De zwarte Zuidafrikanen, die in tegenstelling tot de kleuringen en Indiërs niet aan de verkiezingen van eind augustus mogen meedoen, zouden staatsburgers worden van tien Thuislanden, en zodoende kon de machtspositie van blank Zuid-Afrika onbedreigd gehandhaafd worden. Connie Mulder behoort intussen tot de Conservatieve partij, die de regering Botha beschuldigt van verraad van de christelijk nationale waarden van blank Zuid-Afrika.

Nu verklaarde minister Chris Heunis van Staatkundige ontwikkeling dat de kwestie van de politieke rechten voor de zwarte stadsbewoners het grootste probleem is waar Zuid-Afrika voor staat. In de jaren zeventig kwam de regering tot het inzicht dat voor de kleurlingen en indiërgemeenschap een zelfbestuur op een eigen grondgebied mogelijk was. De nieuwe grondwet, die in september van kracht wordt, geeft aan deze gemeenschappen een beperkt aandeel in de politieke macht. Een regeringscommissie studeert inmiddels op de politieke toekomst van de zwarte Zuidafrikanen buiten de Thuislanden, want de theorie dat zij gastarbeiders zijn in Zuid-Afrika en hun politieke rechten moeten krijgen in Thuislanden

...de stedelijke zwarten worden samengeperst in speciale wijken, op voldoende veilige afstand van de blanke wijken...

als Ciskei, Kwazulu of Venda wordt niet langer beleden, althans in de oorspronkelijke rigide vorm.

De regering aanvaardt nu dat de miljoenen stedelijke zwarten permanent in Zuid-Afrika wonen en geen banden hebben met de Thuislanden, zo verduidelijkt een ambtenaar van ministers Heunes departement in een gesprek. Deze erkenning was, samen met de nieuwe grondwet, een belangrijk element bij de afscheiding van de rechtervleugel van de regerende Nationale partij. Maar de ambtenaar haast zich eraan toe te voegen dat een systeem van algemeen kiesrecht voor alle Zuidafrikanen niet wordt overwogen. De regering weet zelf nog niet hoe de politieke toekomst van zwart Zuid-Afrika eruit moet zien, maar zowel de status van de Thuislanden als de positie van de stedelijke zwarten is aan herziening toe, zegt Jan Koster, functionaris van het departement van Staatkundige ontwikkeling.

Regeringsfunctionarissen maar ook journalisten zowel Afrikaners als Engelstaligen — beklemtonen dat zich vooral de laatste drie jaar een mentaliteitsverandering heeft voltrokken onder de blanke Afrikaners.

Als bewijs daarvoor wordt aangevoerd dat de regering voor deze nieuwe grondwet zelfs de prijs heeft willen betalen van een scheuring in de Nationale partij, het bolwerk van de blanke Afrikaners, en sinds 1948 onafgebroken aan de macht is. Daarom erkent ook iemand als Allan Hendrickse, leider van de Arbeiderspartij van de kleurlingen, nu dat het de regering ernst is met deze hervormingen, aldus Koster. Weliswaar blijven de blanken numeriek in de meerderheid, maar er is de regering veel aan gelegen om te bewijzen dat het nieuwe bestel werkt. Dus zullen kleurlingen en Indiërs in staat zijn veel hervormingen door te drukken, zo is de redenering.

De eerste stap naar politieke rechten voor de zwarte stadsbewoners was de instelling van eigen gemeenteraden en eigen burgemeesters, die een zelfde status hebben als andere stadsbesturen, Koster erkent dat het wantrouwen en de onverschilligheid tegenover deze organen groot is, en dat de opkomst bij verkiezingen in veel gevallen onder de tien procent lag. Maar als wordt aangetoond dat het systeem werkt en als de mensen concrete vooruitgang in hun steden zien dat naar de mening van Koster wel verbeteren.

Een van de mogelijkheden die wordt overwogen is de instelling van een vierde kamer voor zwarten, naast de blanke-, kleurling- en Indiërkamer waaruit het parlement nu gaat bestaan. Maar een groot probleem daarbij is naar de mening van Koster de etnische verscheidenheid van zwart Zuid-Afrika. Koster: „stel dat de Inkata-beweging van Zoeloe-leider Buthelezi de grootste partij zou worden in een zwarte kamer, dan is er een grote kans dat andere zwarte partijen Inkata niet zullen willen aanvaarden als de meerderheidspartij met regerings-verantwoordelijkheid". Het voorbeeld van Zimbabwe dat na een bloedige stammenstrijd op weg is naar de een-partij-staat, bevestigt veel blanken, maar ook kleurlingen en Indiërs, in hun vrees voor zwarte overheersing, zegt hij.

De regering streeft volgens deze Zuidafrikaanse ambtenaar naar een systeem van machtsdeling tussen de etnische groepen, terwijl een oppositiebeweging als het Multiraciale United Democratic front van Dominee Allan Boesak uit is op monopolisering van de politieke macht, via een stelsel van „one man, one vote". De blanken, aldus Koster, zullen moeten wennen aan een lagere levensstandaard. De huidige hoge levensstandaard van blank Zuid-Afrika is niet vol te houden als men ernst wil maken met een verbetering van huisvesting, onderwijs enzovoorts voor de niet-blanken. Daarmee moet uiteindelijk de „vrede in Zuid-Afrika gekocht worden".

Maar het tempo van dit proces zal uiteindelijk bepaald worden door het overwegend conservatieve blanke kiezersvolk. Geleidelijkheid is het motto, want als de Nationale partij haar regerings-meerderheid verliest is een verkiezings-overwinning van de Conservatieve partij te verwachten. En dit zal de klok alleen naar terugdraaien.

Koster gaat verder de visie van de regerings uiteen te zetten. Als de regering morgen zou besluiten tot afschaffing van de wet op de groepsgebieden, die gescheiden woongebieden voorschrijft voor de verschillende rassen, zou dat neerkomen op politieke zelfmoord. Hervormingen zullen met kleine stapjes moeten gaan om de blanken de kans te geven te wennen aan de nieuwe situatie. Koster herinnert eraan dat de huidige „nieuwe bedeling" voor kleurlingen en Indiërs ook tien jaar lang in discussie is geweest.

De positie van de Thuislanden is ook aan herziening toe, aldus Koster. De Thuislanden hadden onafhankelijke soevereine zwarte staten moeten worden, maar nu internationale erkenning van deze staten uitblijft is een nieuwe constructie nodig. Bovendien weigeren sommige thuislandleiders, zoals de Zoeloe-leider Buthelezi, de onafhankelijkheid te aanvaarden. Een van de mogelijkheden is, aldus Koster, een federatie van staten met een gemeenschappelijk „staatsburgerschap van de federatie van Zuidelijk Afrikaanse staten", waarnaast een afzonderlijk staatsburgerschap van de republiek Zuid-Afrika zou blijven bestaan.

Maar, zegt Koster, het overleg over de positie van de zwarten is een moeilijke zaak, want sommige zwarte leiders willen niet gezien worden aan een tafel met de regering, en sommigen willen ook niet in elkaars gezelschap gezien worden. Overleg met zwarte leiders wordt daarom veelal in het geheim gevoerd. Speculerend over de toekomst, zegt hij, dat het politieke bestel van Zuid-Afrika te zijner tijd mogelijk niet meer zal berusten op raciale criteria, maar op samenwerking tussen degenen die „christelijke en beschaafde normen" aanvaarden.

In de pre-ambule van de nieuwe grondwet is „de instandhouding van christelijke waarden en beschaafde normen" vastgelegd als nationale doelstelling. Een problematische formulering, want onder de Indiërs en kleurlingen die kiesgerechtigd worden voor het parlement zijn ook Hindoes en Islamieten. De Islamitische raad van Zuid-Afrika heeft deelneming aan de verkiezingen dan ook „on-Islamitisch" verklaard. De conservatieve partij van Andries Treurnicht daarentegen bestempelt de nieuwe grondwet als heidens, omdat nu een parlementaire vertegenwoordiging van Hindoes en Islamieten wordt toegestaan.

Draaien met revolver

DE 'GRAP' VAN Reagan heeft — zoals viel te verwachten — ook in Moskou voor de nodige reacties gezorgd: de Sovjet-Unie heeft de president van een onverantwoordelijke houding beschuldigd. Bovendien heeft de Russische televisie de tv- beelden uitgezonden, die de Amerikanen van de testopnamen hadden gemaakt. Die opnamen waren voorafgegaan aan de 'echte' uitzending: bij de stemproef hield Reagan zich niet aan zijn echte tekst, maar improviseerde een 'grap': hij kondigde aan dat Rusland over vijf minuten zou worden gebombardeerd. In Amerika zelf werd deze onhandige en povere poging om leuk te doen onmiddellijk onderdeel van de verkiezingscampagne: de president zelf gaf immers ruimte voor een schot bij open doel, een kans waarvan Mondale wel gebruik moest maken. Nu is dan Rusland gevolgd.

De Russische televisiebeelden over 'de grap' zijn weer overgenomen in het Westen en daardoor is een merkwaardige vertekenend effect ontstaan. De eerste inzending van de beelden in Amerika horen bij het land zelf: er heerst daar vrijheid van meningsuiting, waardoor het mogelijk is dat opnamen die per definitie niet zijn bestemd voor het publiek, tóch worden uitgezonden. Dat hoort bij een open maatschappij: een blunder van een president wordt object van nieuwsgaring en onder aanziens des persoons aan de openbaarheid prijsgegeven. Moskou vangt vervolgens de beelden op en zendt die uit in een totaal verschillend milieu, niet dat van een open maatschappij, maar van een almachtige, alles controlerende, totalitaire staat. De beoordeling van Reagans uitlatingen door de Russische kijker — levend in een ander systeem — is daardoor zonder meer anders dan die van de Amerikaan.

Daarmee is de cirkel nog niet gesloten. De Russische opnamen plus de uitspraken van de tv- commentator worden vervolgens weer in het Westen uitgezonden en krijgen daardoor een versterkend effect. De — aanvankelijk als grap voor een besloten kring bedoelde — uitlating van Reagan wordt een affaire en zijn woorden krijgen veel meer gewicht dan er in eerste instantie aan kon en mocht worden toegeschreven. Deze effecten onderstrepen overigens dat Reagan wel uitermate slordig bezig is geweest: een op zichzelf onbetekenend voorval krijgt de status van een internationaal belangrijk, ongelukkig incident. En dat uitgerekend in een tijd van grote spanningen tussen de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie, uitgerekend ook tijdens een binnenlandse verkiezingscampagne.

Overigens is dat laatste vermoedelijk minder gewichtig dan met name in het buitenland wordt aangenomen. In een groot deel van de publieke opinie in Amerika wordt immers niet erg welwillend over Rusland en zijn leiders gedacht en dat kan betekenen dat nogal wat Amerikanen Reagans uitlating — grove humor in een cowboy- achtige genre — niet zo erg vinden: het is het draaien met de revolver om de vinger zonder echt te schieten. Er zijn in de geschiedenis van Amerika wel meer presidenten geweest, die ongelukkige uitdrukkingen gebruikten, maar niettemin groter instemming dan kritiek oogstten. Een klassiek voorbeeld — zij het niet op het terrein van de internationale politiek — was de beroemd geworden brief van president Truman over een recensie, die in de Washington Post verscheen na het debuut van zijn dochter Margaret als concertzangeres in december 1950.

De bewuste recensent — Paul Hume — had Margarets prestatie nogal sarcastisch beoordeeld. Eén zin uit de kritiek: "Er waren maar een paar momenten tijdens dit recital, waarin men ontspánnen kon luisteren in de wetenschap dat zij haar doel zou bereiken: het einde van het lied'. De furieuze Truman schreef een persoonlijke brief aan Hume — dwars tegen alle adviezen van zijn geschrokken medewerkers in. De woordkeus loog er niet om: de president noemde Hume een 'gefrustreerde oude man zonder succes met vier maagzweren die alle vier werkten'. De president kondigde voorts aan dat zodra hij Hume zou ontmoeten deze er rekening mee moest houden een nieuwe neus nodig te hebben, alsook een hele hoop biefstuk om die op zijn dan blauwgeslagen ogen te leggen.

De politieke tegenstanders van Truman riepen schande, maar de president werd er alleen maar populairder door: heel wat Amerikanen vonden dat hij als vader terecht voor zijn dochter was opgekomen. Een van de felste critici van Truman in die tijd was een ambitieus lid van het Congres, Richard Milhous Nixon genaamd, die uitriep dat presidenten zich met een grotere waardigheid dienden te gedragen dan Truman had gedaan. Het vervolg is niet zonder ironie: toen vele jaren later tijdens de Watergate- affaire de inhoud van de befaamde bandjes werd gepubliceerd, waarop de gesprekken van de president met zijn medewerkers waren opgenomen, moest op vrijwel elke bladzijde tussen haakjes worden vermeld dat één of meer woorden waren weggelaten: krachttermen, waarvan dezelfde Nixon zich had bediend.

Inmiddels heeft het Franse blad Le Matin vermeld dat ook een Russische leider eens een Reaganachtige grap heeft gedebiteerd. Toen in oktober 1970 president George Pompidou een bezoek aan de Sovjet-Unie bracht, bezocht hij het ruimtevaartcentrum Bajonur. Zijn gastheer Brezjnev verzocht hem op een knop te drukken, een verzoek waaraan Pompidou zonder aarzeling voldeed. Waarop Brezjnev zei: 'Meneer de president, u hebt zojuist Parijs vernietigd'. Een cynisch grapje, waarmee Pompidou — volgens het verhaal althans — niet goed weg wist. Misschien hebben mensen aan de top last van een deformatie zoals die in meer beroepen voorkomt: omdat men dagelijks onder een niet geringe druk en spanning staat, worden soms lugubere grappen en woordspelingen gemaakt, die de buitenwereld maar beter niet kan weten.

Hoe groter de verantwoordelijkheid, des te voorzichtiger men echter met specifieke beroepsgrapjes moet zijn. Zij werken grensoverschrijdend en komen terecht in een wereld, die deze humor niet alleen niet begrijpt, maar er van schrikt. Daar gaat het ook in deze zaak om: de Amerikaanse president heeft de voorzichtigheid uit het oog verloren en dat is erger dan de grap zelf.

Het bovenstaande commentaar van hoofdredacteur De Kok verscheen in de Haagsche Courant.

Wet op burgerrechten twintig jaar oud

Nog altijd achterstand voor minderheden in VS

WASHINGTON — „Laten we de bronnen van rassenpolitiek afsluiten", zo zei president Johnson toen hij op 2 juli 1964 de historische wet op de burgerrechten tekende, die een einde maakte aan de rassenscheiding in openbare gelegenheden in de Verenigde Staten en de deur opende voor gelijkheid voor zwarten en andere minderheden. Nu, 20 jaar later, is er veel bereikt, maar moet er nog steeds veel worden gedaan wil er werkelijk een maatschappij komen waarin geen onderscheid meer is tussen blanken en niet-blanken, aldus leiders van minderheidsgroeperingen.

Na het aannemen van de wet openden veel „blanke" gelegenheden in het zuiden van de Verenigde Staten hun deuren onmiddellijk voor zwarten. Maar ook waren er bloedige incidenten en een groot hotel in de staat Mississipi sloot liever zijn deuren dan zwarten gasten te ontvangen.

Voor Joseph Rauh, een van de grote voorvechters van de wet op de burgerrechten, was 2 juli 1964 „een van de gelukkigste dagen" van zijn leven. De wet gaf de aanzet tot een juridische revolutie in de Verenigde Staten. Niet alleen voor zwarten, maar ook voor vrouwen, bejaarden, gehandicapten en andere minderheden, zo meende hij. Wij veranderden de wet. In plaats van een situatie waarin discriminatie en rassenscheiding legaal was, kwam er een wet die daar tegen optrad.

De wet op de burgerrechten bleef niet op zich staan. In 1965 werd de wet op het stemrecht aangenomen. En drie jaar later de wet die mensen het recht gaf op fatsoenlijke behuizing. Mijn generatie heeft een juridische revolutie helpen ontketenen, aldus Rauh. Maar er moet nog veel gebeuren om die juridische revolutie ook in de praktijk te laten doorwerken.

We vormen nog steeds twee gescheiden maatschappijen, vindt Benjamin Hooks, directeur van de Nationale vereniging voor de ontplooiing van niet-blanken (NAACP). Ruim 5.000 zwarten bekleden nu functies waar ze voor gekozen zijn en meer dan tien miljoen zwarten en vier miljoen mensen van Latijnsamerikaanse origine staan als stemgerechtigd geregistreerd. Maar op andere gebieden hebben mensen die tot minderheidsgroepen behoren nog steeds een achterstand, aldus Hooks.

De werkloosheid onder zwarten is tweemaal zo groot als die onder blanken. We (zwarten) wonen nog steeds in achterbuurten en getto's. We zijn nog degenen die het laatst worden aangenomen en het eerst weer worden ontslagen. Er zit een onevenredig groot aantal zwarten in de gevangenis. Het sterftecijfer onder onze baby's is hoger. De meeste dingen die verkeerd waren, zijn nog steeds verkeerd, zo somt Hooks op.

In 20 jaar tijd is er op het gebied van de werkgelegenheid veel verbeterd dankzij de positieve discriminatie, aldus voorvechters voor de burgerrechten. Maar velen zijn bang voor een terugval op dit gebied nu de economische buikriem wordt aangehaald en de regering-Reagan zich verzet tegen de positieve discriminatie.

Uitspraken die het hooggerechtshof laatst gedaan heeft, versterken die vrees. In een zaak betreffende de brandweer in Tennessee, bepaalde het hof dat de banen van mensen die tot een minderheidsgroep behoren niet beschermd kunnen worden ten koste van blanke brandweerlieden met een langer dienstverband, wanneer er ontslagen moeten vallen door bezuinigingen. In een andere uitspraak beperkte het hof dit jaar de toepassing van federale anti-discriminatiewetten. Het congres werkt nu aan een wet die de federatie regering weer de bevoegdheid moet geven toepassing van de burgerrechten op scholen en universiteiten die overheidssteun krijgen, af te dwingen.

In trek bij institutionele beleggers

Effectenbeurs in Spanje in opkomst

MADRID — De effectenbeurs van Madrid is in de eerste helft van dit aar de meest aantrekkelijke van de Europese effecten-beurzen gebleken, niet in de laatste plaats door de winst-stijging van ter beurze genoteerde particuliere ondernemingen. De omzet is in de eerste zes maanden van dit jaar 45 procent groter geweest dan in heel 1983 en de gemiddelde stijging van de noteringen heeft in de achttien maanden tot en met juni 50,7 procent bedragen, terwijl de indices op de andere Westeuropese effecten-beurzen over het algemeen zijn gedaald.

Deskundigen voorzien een verdere stijging van de noteringen tot ver in 1985, ook al stelt de binnenlandse vraag in Spanje niet veel voor, bedraagt de werkloosheid er twintig procent van de beroeps-bevolking en zijn de investeringen er de afgelopen negen jaar alleen maar verminderd. Monica Morales, directeur van Spanje's grootste effectenmakelaar Banif, schrijft de belangstelling voor in Madrid genoteerde aandelen toe aan de verbetering van de bedrijfswinsten.

De Spaanse minister van Financiën, Miguel Boyer, deelt de mening van de meeste beursanalisten. De inflatie en de rente-tarieven zijn aan het dalen en aandelen zullen ook volgend jaar een goede belegging blijken te zijn, zo meent hij. Volgens Monica Morales hebben veel Spaanse bedrijven vorig jaar een toename van hun cash-flow van dertig à veertig procent gemeld en schenken de risico-voorzieningen de beleggers meer vertrouwen.

Het zijn vooral de institutionele beleggers uit het buitenland die hun geld in de Spaanse aandelen steken. Veel Britse beleggings-maatschappijen, pensioen-fondsen en banken kopen in Madrid aandelen, veelal voor niet-Britse cliënten. Vanuit West-Duitsland worden er vooral uit speculatieve overwegingen aandelen gekocht.

De buitenlandse belangstelling staat vaak in geen verhouding tot de intrinsieke waarde van de bedrijven. Veel mensen kopen zelfs aandelen zonder dat er voor de betrokken onderneming vooruitzichten op winst zijn. Het zijn vaak beursanalisten die aandelen kopen voordat ze aanbevelingen doen — een gevaarlijke zaak, aldus Monica Morales.

Veel beleggers stappen in aandelen omdat ze goedkoop zijn. Aandelen in goed aangeschreven bedrijven zijn al te koop voor tachtig peseta, ongeveer 55 dollar cent. Buitenlanders hebben veel belangstelling voor elektriciteits-bedrijven, waarvan de aandelen dit jaar al met veertig procent in koers zijn gestegen. Ook de bank-aandelen doen het goed. De koersen daarvan zijn dit jaar met 26 procent omhoog gegaan.

Voor de lange termijn zijn ongeveer twintig fondsen aantrekkelijk. Eén van de favorieten is de staats-telefoonmaatschappij CINE, een weinig fluctuerend fonds, maar wel een met een goed rendement. Buitenlandse „gokkers" doen het liever met aandelen van bijvoorbeeld de brouwerij El Aguila, waarvan de koers met honderd procent omhoog ging toen bekend werd dat Heineken honderd miljoen gulden wilde uitgeven voor een minderheidsbelang.

De koersen van de aandelen Papelera Española, een papierfabriek, zijn dit jaar al met 140 procent gestegen. De koersstijging van de aandelen Española del Cinc, een zink-fabriek, heeft dit jaar al 213 procent bedragen. Buitenlanders hebben meer vertrouwen in het beleid van de Spaanse regering dan de Spanjaarden zelf. De enige manier om buitenlandse beleggingen aan te trekken is winstherstel voor het bedrijfs-leven. De Sociaal-Democratische regering voert een beleid dat van een Sociaal-Democratische regering mag worden verwacht, aldus een Britse belegger.

Skelet van indiaan...

(Vervolg van pagina 1)

raafplaats heen geen bewoningssporen te vinden zijn. Vaak vindt men begravingen midden in woonplaatsen, zodat we moeten aannemen dat de Indianen hun doden niet persé op speciale begraafplaatsen "isoleerden", zoals wij dat nu doen. In ieder geval vereenvoudigt het onverstoord zijn het werk wel: we weten zeker dat wat we vinden bij de begraving hoort en niet bij iets anders.

Terwijl de lagen uitgegraven worden, blijft de eigenlijke begraving zo lang mogelijk onaangeroerd. Van elk stadium worden foto's genomen en tekeningen gemaakt om te dienen als dokumentatiemateriaal en als hulpmiddel bij een eventuele rekonstruktie. Want te rekonstrueren is er genoeg! In de loop der eeuwen is de urn, waarin de dode begraven lag door het gewicht van de bovenliggende aarde ineengedrukt en zijn de botten van het geraamten zo broos geworden dat ze heel gauw helemaal uiteen vallen. Met behulp van konserveermiddelen wordt getracht de botten zoveel mogelijk heel te houden, wat niet altijd even makkelijk gaat.

Aan het eind van iedere middag wordt de plek, met plastic folie tegen de regen afgedekt, maar gelukkig blijft de regen uit. Wanneer de vondst via de televisie bekendheid gegeven wordt, besluit Haviser voor alle zekerheid op de plek te overnachten. Tussen twee bomen hangt hij zijn hangmat op.

Uiteindelijk worden het twee nachten voordat alles opgegraven is. Er komt geen ongewenst bezoek langs. Maar toch heeft Haviser "bij kaarslicht" zijn lessen komputerkunde moeten doornemen voor het examen op de dag na de opgraving en heeft zijn vrouw -- in de laatste weken van haar zwangerschap -- het zonder hem moeten stellen... (dit voor degenen die denken dat archeologen een lui leventje leiden!)

Al met al is het wel de moeite waard geweest. Deze vondst is met zekerheid de eerste primaire urnbegraving die op Curaçao gevonden is en bovendien nog wetenschappelijk verantwoord is uitgegraven. De eerdere skeletvondsten die goed gedokumenteerd zijn, zijn alle "gewone" begravingen. Uit de vorige eeuw is er een door pastoor Van Koolwijk

DOOR:
CAREL DE HASETH

gevonden secundaire begraving bekend (daarbij werden de botten, nadat het lichaam vergaan of het vlees verwijderd was, op een schaal geplaats en begraven). Een enkele keer wordt wel geschreven dat er "urnen" zijn gevonden, maar in geen van die gevallen is het zeker dat het ging om een urnbegraving, terwijl bovendien de vondst zelf verloren ging.

Van Aruba zijn er wel veel urnbegravingen bekend, waaronder die welke Boerstra de afgelopen jaren vond. Voor wat betreft Curaçao is de vondst op De Savaan voorlopig uniek. Voorlopig, omdat het niet onwaarschijnlijk is dat er nog genoeg andere te vinden zijn.

Het gevonden materiaal zal voor konservering en onderzoek naar het buitenland worden gestuurd om o.a. te weten te komen uit welke tijd de vondst dateert, hoe oud het individu bi overlijden geweest moet zijn en om meer te weten te komen over geslacht en lichaamsbouw van de overledene. Zoals de zaken er nu voor staan lijkt het dat we te doen hebben met een oudere man, maar zeker is dat nog niet.

Op twee plaatsen werden aanwijzigen gevonden voor brandoffers: in de urn zelf en ietsje ten oosten ervan werd as aangetroffen. Bij de dode werden schelpen schijfjes (zgn. "botons") gevonden en visgraten. Op de plaats waar de darmen gezeten hebben werden resten aangetroffen van wat zijn laatste maaltijd moet zijn geweest: hagedis ...

Zoals bij Indiaanse urnbegravingen het geval is, werd de dode in hurkhouding begraven. De ene hand werd op de voeten gelegd en de andere op de genitaliën. Het gezicht naar beneden gericht.

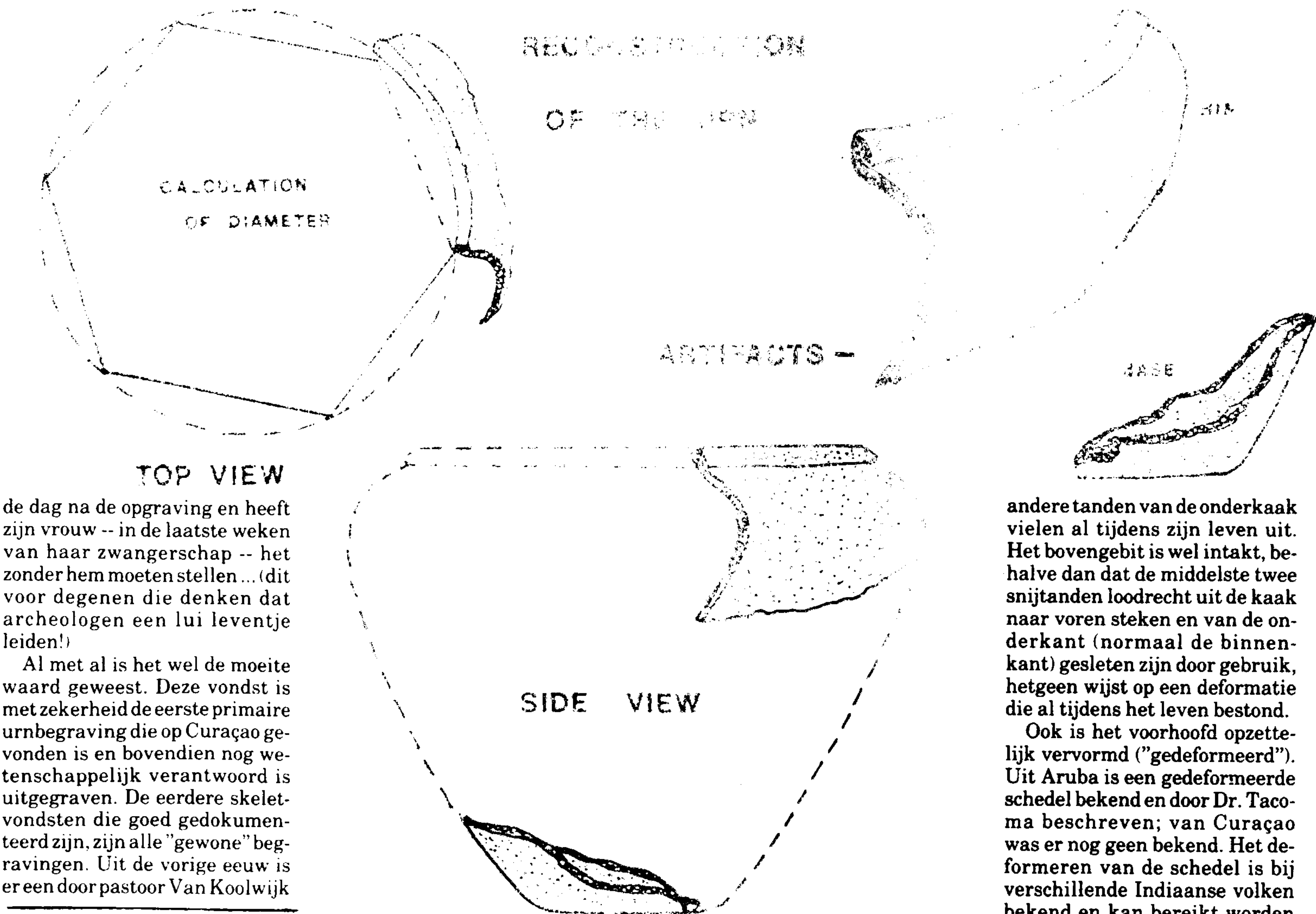
SCHEDELDEFORMATIE

De grootste verrassing kwam echter in het laboratorium van het AAINA, waar de schedel, die in een kluit aarde uit de kuil was genomen, voorzichtig kon worden omgedraaid en blootgelegd. De dode bleek slecht één tand in de onderkaak te hebben: de andere tanden van de onderkaak vielen al tijdens zijn leven uit. Het bovengebit is wel intakt, behalve dan dat de middelste twee snijtanden loodrecht uit de kaak naar voren steken en van de onderkant (normaal de binnenkant) gesleten zijn door gebruik, hetgeen wijst op een deformatie die al tijdens het leven bestond.

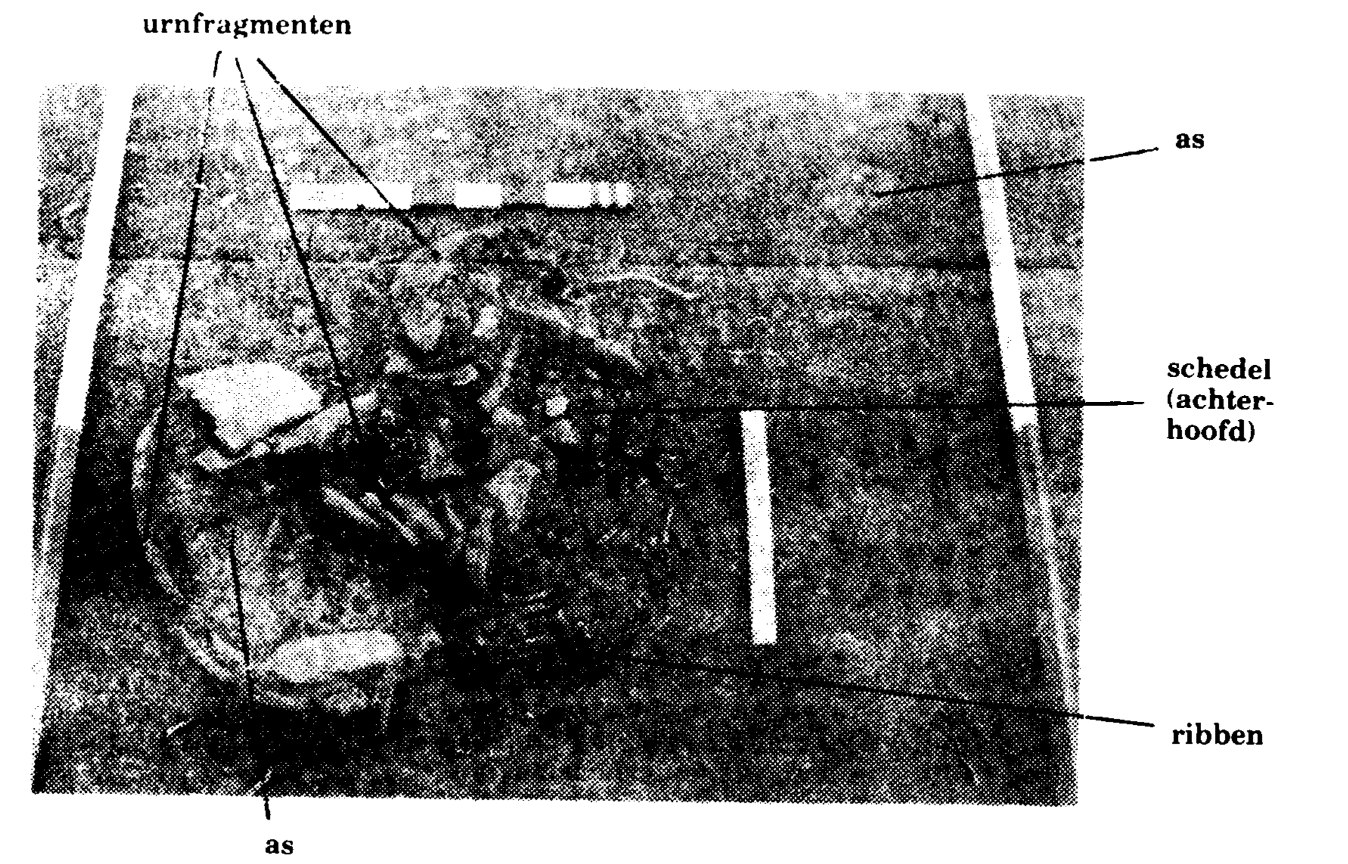
Ook is het voorhoofd opzettelijk vervormd ("gedeformeerd"). Uit Aruba is een gedeformeerde schedel bekend en door Dr. Tacoma beschreven; van Curaçao was er nog geen bekend. Het deformeren van de schedel is bij verschillende Indiaanse volken bekend en kan bereikt worden door bijvoorbeeld de schedel van jongsaf tussen twee planken in te binden. Het resultaat is een hoog, naar binnen toelopend voorhoofd en een iets afgeplat achterhoofd.

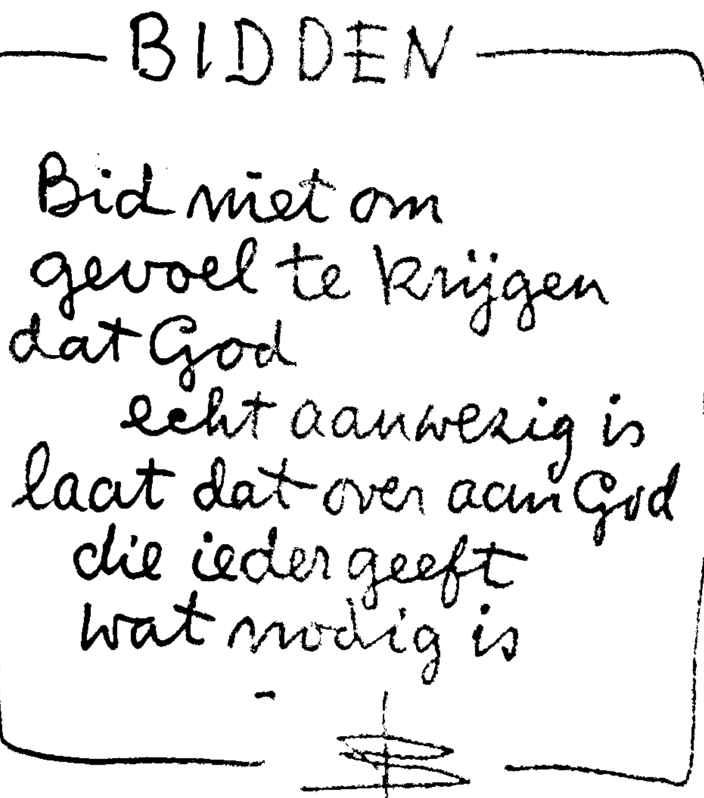
Gezien de afwijking aan het gebit moet het individu moeilijkheden hebben gehad met kauwen. De vondst van de hagedisebotjes zou kunnen wijzen op het drinken van een soep: bij een normaal funktioneren van het gebit zouden de botjes op zijn minst verbrijzeld moeten zijn.

Terwijl nog heel wat laboratoriumwerk verricht zal moeten worden voordat alle vondsten beoordeeld en geïnterpreteerd zijn, heeft de opgraving op De Savaan al de nodige opzienbarende gegevens opleverd. En al gaat het in de archeologie niet om het opzienbarende, het is altijd meegenomen ...

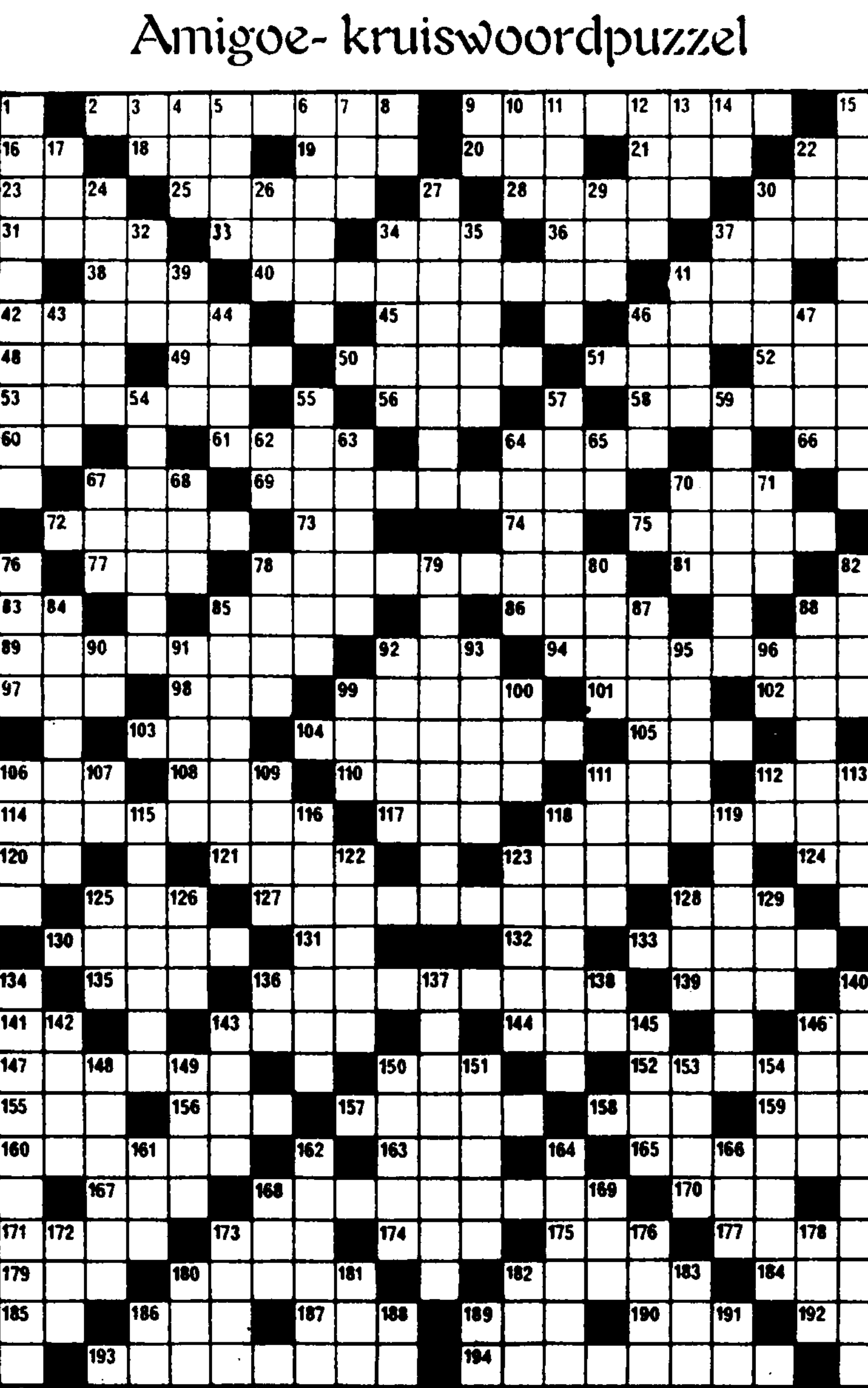

[illegible] een pot gereconstrueerd worden [illegible] urn).

Amigoe- kruiswoordpuzzel

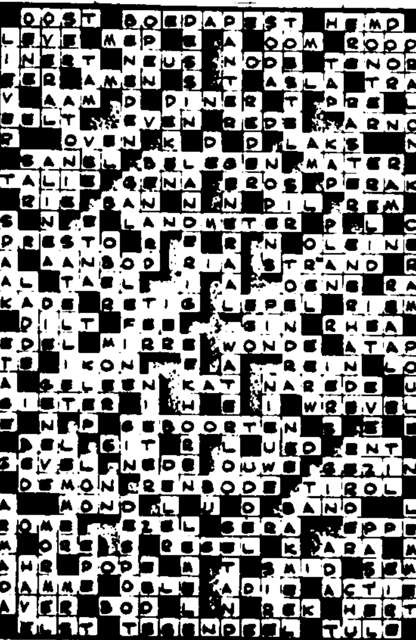
HORIZONTAAL: 2. groot bedrag aan geld; 9. eenzaam; 16. riv. in Azië; 18. verfrissing; 19. drinkbakje; 20. pausennaam; 21. toiletartikel; 22. dat is; 23. duinvallei; 25. operette-componist; 28. opstandeling; 30. Ind. chinees; 31. uniek; 33. echtgenoot; 34. kledingstuk; 36. schrijfgerei; 37. oude doek; 38. lor; 40. waard; 41. rekenk. bewerking; 42. gevangenis; 45. pl. op de Veluwe; 46. Indisch bouwwerk; 48. tijdsduur; 49. groot water; 50. eil. in de Midell. Zee; 51. berg op het eil. Mindanao; 52. jaartelling; 53. keurig; 56. boom; 58. insekt; 60. Dyne (afk.); 61. telegrafisch koersbericht; 64. teken; 66. pro deo (afk.), 67. ex-koningin; 69. redenering; 70. meetk. lichaam; 72. beeldzijde v.e. munt; 73. int. aand. v.e. windrichting; 74. meisjesnaam; 75. vrouwenhoofddeksel; 77. wees gegroet; 78. pl. in Gelderland; 81. graafwerktuig; 83. militair; 85. aanw. vnw; 86. tijdvak; 88. tegenover; 89. berekening, raming; 92. wand-versiering; 94. toestel om de diepte v.h. water te bepalen; 97. ogenblik; 98. kern; 99. schreeuw; 101. bevel; 102. dringend verzoek; 103. kleefstof; 104. behendig; 105. Belasting Toegevoegde Waarde (afk.); 106. Noorse godheid; 108. familielid; 110. handvat; 111. vlaktemaat; 112. schrede; 114. plant; 117. pl. in Noord-Brabant; 118. meetk. lichaam; 120. voorzetsel; 121. verlegenheid; 123. erkentelijkheid; 124. bevel; 125. plezier; 127. ommekeer; 128. gewicht; 130. hoeveelheid; 131. soort onderwijs; 132. de dato (afk.); 133. drijfkracht; 135. Middelbaar Technische School (afk.); 136. spoorlijn; 139. grap; 141. ambtshalve; 143. vers; 144. hemellichaam; 146. Frans telwoord; 147. hoofdstad van Laconia; 150. smalle plank; 152. beminlijk; 155. voorzetsel; 156. Rotterdamse Droogdok Maatschappij (afk.); 157. gedroogd vlees v.d. kokosnoot; 158. ingedikt sap; 159. vr. munt; 160. lichaamszwakte; 163. in orde; 165 ondier; 167. vierh. zoogdier; 168. beslist afgelopen; 170. bevroren dauw; 171. getroffen; 173. boom; 174. noodsein; 175. koordans; 177. riv. in Rusland; 179. vis; 180. troep; 182. toestand van rust; 184. smal stuk hout; 185. deel v.d. bijbel; 186. dwaas; 187. voegwoord; 189. bijb. figuur; 190. pl. in Drente; 192. ter inzage; 193. meisjesnaam; 194. Europese taal.

VERTICAAL: 1. studie v.d. bodem; 3. als boven (afk.); 4. klamp; 5. hetzelfde; 6. vrucht; 7. bloeiwijze; 8. loco-president; 9. Vlaams; 10. voegwoord; 11. vreemde munt; 12. pl. in Duitsland; 13. hoeveelheid; 14. titel; 15. dierentuin; 17. kerkelijke straf; 22. riv. in Engeland; 24. militair zakboekje; 26. deel v.e. schoen; 27. kinderspel; 29. mand; 30. staartster; 32. waagstuk; 34. inhoudsmaat; 35. harde klinkende klap; 37. buitenverblijf bij Apeldoorn; 39. aanw. vnw; 41. zuilengang; 43. eer bewijzen; 44. overblijfsel; 46. koppel; 47. balletje papier; 54. sterke drank; 55. gat; 57. valse gelofte; 59. ondereind v.d. halm; 62. voertuig; 63. man van adel; 64. proeftijd; 65. dat is; 67. schortje; 68. vlaktemaat; 70. zangstem; 71. bijb. figuur; 76. deel v.e. tafel; 78. vlees (Eng); 79. belangstelling; 80. pl. in Groningen; 82. tijdelijk gebruik; 84. militair; 85. mica; 87. verzameling v. wetten; 88. ingang; 90. oude maat; 91. geest; 92. muze v.h. minnedicht; 93. zetel; 95. geestelijke; 96. riv. in Azië; 99. oogholte; 100. vogelwoning; 106. pl. in Italië; 107. water in Friesland; 109. rijstbrandewijn; 111. sieraad; 112. familielid; 113. schrede; 115. werkschema; 116. zegel; 118. kunstverwoester; 119. schrijfkamer; 112. vermetel; 123. pl. in Gelderland; 125. vogel; 126. waterplant; 128. familielid; 129. zeepwater; 134. eetgelegenheid; 136. noot; 137. groente; 138. achter; 140 geregeld; 142. toegankelijk; 143. bergplaats; 145. titel; 146. vr. munt; 148. oppervlakte; 149. tochtje; 150. bergplaats; 151. lusje; 153. godheid; 154. water in Noord-Brabant; 161. getemd; 162. Europese hoofdstad; 164. rumoer; 166. Europese rivier; 168. heidemeer; 169. ontkenning; 172. wilde haver; 173. deel v. Sumatra; 176. denkbeeld; 178. vragend vnw; 180. drankgelegenheid; 181. lidwoord; 182. insekt; 183. roem; 186. familielid; 188. noot; 189. bijwoord; 191. met name.

UIT HET grote aantal inzendingen van deze Amigoe- kruiswoordpuzzel van twee weken geleden is uiteindelijk als gelukkige winnares van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

M.A. Henriquez-Ulrici
Jan Sofat 223
Curaçao

De winnares kan haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe op Scherpenheuvel (tot 15.00 uur 's middags). De goede inzending had er aldus uit moeten zien:

Oplossingen moeten ingediend zijn vóór 14 september 1984 en duidelijk op de enveloppe vermelden:
KRUISWOORDPUZZEL.
Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

"Chapi di plata" meresídamente a bai pa Luis Daal

FUNDASHON PIERRE LAUFFER a kaba di konmemorá siman pasá, e echo ku e gran poeta aki a nase día 22 diougustus di 1920. Na e okashon aki nan a otorga e "Premio bienal Pierre Lauffer" pa aña 1984 na un persona ku, sigur-sigur, ta meresé e distinshon: Luis Henrique Daal.

Lauffer a yega di ekspresá su deseo enkuanto e progreso di nos lenga, papiamentu, di e siguiente forma:

Ma un deseo mi ke benta
den bosnan ku keda 'tras:
kaminda chapi kai for di mi man, lant'e
i sigi boltu tera gordo,
planta, kuida, kosechá
e lenga dardu di nos mama.

LUIS DAAL

Ya pa varios aña kaba un otro persona, Luis Daal, tabata preokupá su mes ku e asunto di "progreso" di papiamentu. Na Madrit, kaminda e tabata biba, un katedrátiko a yega pretendé ku papiamentu tabata bayendo atras. Esaki mester a kousa algun impakto riba dje, pasobra Daal a kuminsá dedik'ele tenásmente na estudio di nos lenga.

Na 1957 e tabata skirbi artíkulonan na spañó, kaminda e tabata trata di rektifiká mal uso di términonan ku hende tabata uza na papiamentu ("Términos aplicados sin razón").

Na 1958 e tabata tradusí un novela di e outor spañó Wenceslao Fernández Flórez na papiamentu pa e semanario humorístiko **Lorito Real.** Di 1960 pa 1966 é tabata publiká konstantemente den **La Unión, La Cruz i La Prensa.** E temanan tabata, mayoria di biaha, tokante papiamentu. E títulonan ta papia pa nan mes: "Algun término mal uzá na papiamentu", "Papiamentu den boka di nos studiantenan na Hulanda", "Uzu i abuzu di 'na' i di 'den' na papiamentu", "Glosa di un dokumentu; na papiamentu di 1863", ets.

Na 1961, ocho aña promé ku Raúl Römer a kaba ku su proyekto pa un ortografia fonológiko di papiamentu, Luis Daal a presentá na Gobièrnu e "Rapòrt final" di un komishon ku e mes a presidí durante un aña na Kòrsou. Ta trata di e komishon "Fo'i hopi un só", den kua hendenan manera Pierre Lauffer, Salomón Curiel, Guillermo Rosario, René de Rooy i Nicolás Piña a tuma puesto.

Si na Kòrsou ta'tin sierto duda tokante un problema lingwístiko, anto semper a korda riba Luis Daal na Madrit. Asina, por ehèmpel, Antoine Maduro a yega di akudí na nos lingwista ku un "problema" chikito tokante nifikashon eksakto di un palabra. Despues A. Maduro por a skirbi den un di su artíkulonan den **La Unión** "...Contestando nos carta, Luis ta skirbi fo'i Spaña cu fecha 18 di augustus 1964..."

Pero esei no ta tur kos. Luis Daal a someté nos lenga na un sorto di purifikashon estilístiko. No ta pa nada su nòmber ta pará semper banda di esun di Lauffer i Elis Juliana.

Un aspekto ku tambe bal-lapena menshoná na e okashon aki, ta deseo ku Daal semper tabatin pa keda den kontakto ku su pueblo. Su ideanan no ta pará solamente den e páginanan di korant, sino ku nan a haya un divulgashon fruktífero den kurso di tempu. Hopi biaha un periodista no sa baha for di su tribuna periodístiko pa bai komuniká físikamente ku su públiko.

Esaki ta un kos ku ta distinguí Luis Daal: su deseo di **dialogá** ku su hendenan. El a tene un sin número di konferensha den kurso di tempu, pa duna su oyentenan e oportunidat di por hasi kualkier pregunta tokante nos lenga. Asina ei ta nase un **diálogo,** kaminda no ta e konferensiante so ta ekspresá su ideanan, ma tur hende por interkambiá di opinión.

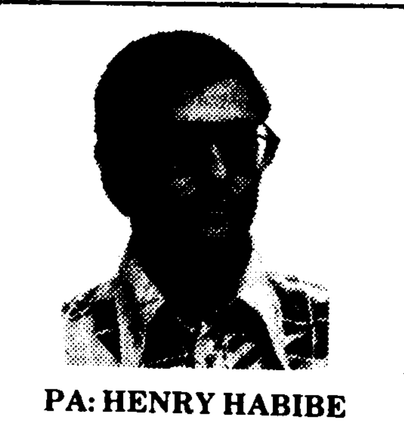
Mi ta kòrda kon el a bin papia, na 1964, pa e Sosiedat di studiante Antiano na Nijmegen (CANOA) tokante "Papiamentu, Problemanan i Porvenir". Su deseo íntimo tabata di por a komuniká ku e studiantenan **na nos mes lenga,** papiamentu. Pero komo ku nos Sosiedat a invitá makamba tambe, e mester a papia na hulandés. En todo kaso Daal a informá nos tokante e echo ku papiamentu ta "un lenga bibu, dinámiko i yen di vitalidat". El a menshoná nòmber di varios eskritor antiano, ku a skirbi na nos lenga i ku hopi di nos no tabata konosé: Miguel Suriel, Andrés Brion, Max i Manuel Fraai, Victor Hernandez, Johan Rib, Ernesto Petronia, ets. Tabata un revelashon pa algun di e studiantenan antiano, ku nunka a tende di e nòmbernan aki na skol.

E sorto di enkuentronan aki tabata un nesesidat pa Luis Daal. Asina e por a keda den un kontakto estrecho ku e "fuente bibu" di nos lenga. Si e mester a bai asistí (tempu ku e tabata biba na Madrit) na un kongreso lingwístiko (sea na Bélgika of otro país) e no a keda sin pasa Hulanda, kaminda e por a **dialogá** ku e studiantenan, esta papiadónan di papiamentu. Si no ta na Amsterdam ta na Tilburg, si no ta na Nijmegen ta na Groningen.

No mester lubidá tampoko tur e konferensianan ku el a yuda organisá na Kòrsou mes. (Forum di Forsa Femenina, por ehèmpel). Esaki, esta e **diálogonan** ku su pueblo, ta un otro karakterístika dje hòmber multifasétiko ku yama Luis Daal.

Tin un tendensia di deskartá hende su méritonan ora ku nan no ta karga título. Asina tin hende ku kier krea un misterio rònt'i e méritonan lingwístiko di Luis Daal. Mi sa ku Daal no ta gusta karga título.

E ta haña esei un sorto di banidat inesesario. Pero si tin un hende ku a meresé e "chapi di plata" di e Fundashon Pierre Lauffer, anto esei ta e yu di tera aki. Pa su esfuerso, su perseveransia, e divulgashon konstante di su konvikshon ku "Papiamentu ta un lenga bibu, dinámiko i yen di vitalidat". Mi no ta kere ku tin hende ku a hala mas chapi kuné pa "boltu tera gordo, kuida i kosechá e lenga dardu di nos mama..."

PA: HENRY HABIBE